

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
АРХІТЕКТУРНИЙ**

(факультет)

МІСТОБУДУВАННЯ

(кафедра)

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

на тему:

«ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ БИШІВСЬКОЇ
СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»

Вінніченко Софія Юріївна

(прізвище, ім'я та по батькові здобувача повністю)

Київ 2025 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
АРХІТЕКТУРНИЙ**

(факультет)

МІСТОБУДУВАННЯ

(кафедра)

**ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

на тему:

**«ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ БИШІВСЬКОЇ
СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ»**

Виконала Вінніченко Софія Юріївна

(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

191 – Архітектура та містобудування

(Спеціальність)

«Містобудування»

(Освітньо-наукова програма)

Групи МБм-20-1А

Керівник: Зінов'єва Олена Сергіївна

(прізвище, ініціали)

док. арх., доцент кафедри містобудування

(науковий ступінь, вчене звання)

Ідентичність підтверджую

Я як здобувач вищої освіти КНУБА розумію і підтримую політику закладу з академічної доброчесності. Я не надавав(-ла) і не одержував(-ла) недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Вінніченко С.Ю.

(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Київ - 2025 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

МІСТОБУДУВАННЯ

(кафедра)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри містобудування
д. арх., проф. _____ Н.М. Шебек
“ _____ ” _____ 20 25 року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ОСВІТНЬОГО РІВНЯ МАГІСТРА**

«Особливості сталого розвитку територій Бишівської сільської територіальної
громади Київської області »
(назва)

Виконала студентка групи МБм-23-1а

Вінніченко Софія Юріївна

(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування

Освітньо-наукова програма: «Містобудування»

Науковий керівник: _____ Зінов'єва О.С.

(прізвище, ініціали)

док. арх., доцент кафедри містобудування

(науковий ступінь, вчене звання)

Керівник проектної частини: _____ Зінов'єва О.С.

(прізвище, ініціали)

док. арх., доцент кафедри містобудування

(науковий ступінь, вчене звання)

Рецензент: _____ Рябець Ю.С.

(прізвище, ініціали)

кандидат арх, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2025 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

Факультет: **Архітектурний**
Кафедра: Містобудування
Освітній рівень: ОНП
Галузь знань: 19 – Архітектура та будівництво
Спеціальність: 191 – Архітектура та містобудування
Освітньо-наукова програма: «Містобудування»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан архітектурного факультету

„___” _____ 20 25 року

**З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

Вінніченко Софія Юріївна

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи «Особливості сталого розвитку територій Бишівської сільської територіальної громади Київської області»

затверджена наказом ректора КНУБА № 85/19/25 від «24» квітня 2025 року

2. Науковий керівник

Зінов'єва   Олена   Сергіївна,   док.   арх.,   доц.

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Керівник проектної частини

Зінов'єва   Олена   Сергіївна,   док.   арх.,   доц.

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту 16.05.2025 р.

4. Зміст пояснювальної записки:

Вступ. *(Актуальність теми, мету і завдання та об'єкт і предмет дослідження)*

Розділ 1. ДОСВІД ВТІЛЕННЯ СТРАТЕГІЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

ТЕРИТОРІЙ ГРОМАД

(Назва розділу)

Розділ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

ТЕРИТОРІЇ БИШІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ

ОБЛАСТІ

(Назва розділу)

Розділ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗБАЛАНСОВАНОГО ПРОСТОРОВОГО

РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ БИШІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ

(Назва розділу)

Розділ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ

(Назва розділу)

Розділ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

(Назва розділу)

5. Перелік графічного матеріалу (з точними назвами обов'язкових креслень)

1. Схема розташування території у системі розселення

---

2. План існуючого використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель

---

3. Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель

---

4. План функціонального зонування території та ландшафтний план

---

5. Схема транспортної мобільності та інфраструктури

---

6. Схема розташування території розроблення містобудівної документації в системі розселення

---

7. План існуючого використання території, схема існуючих обмежень у використанні земель та функціональне зонування території генерального плану населеного пункту

---

8. Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель генерального плану населеного пункту

---

9. Схема транспортної мобільності та інфраструктури

---

10. Схема розташування території детального плану в системі планувальної структури територіальної громади та населеного пункту

---

11. Схема існуючого використання території, схема існуючих обмежень у використанні земель та план червоних ліній

-
12. Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель
-
13. План функціонального зонування території
-
14. Схема транспортної мобільності та інфраструктури
-
- 15 .Схема інженерної підготовки, благоустрою території та вертикального планування
-
16. Креслення поперечних профілів вулиць
-
17. Розгортки
-
18. Розрізи проектованого об'єкту
-
19. Перспективні зображення
-

6. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1. Досвід втілення стратегій сталого розвитку територій громад	31.01.2025
Розділ 2. Теоретичні передумови сталого розвитку територій Бишівської сільської територіальної громади	25.02.2025
Розділ 3. Пропозиції щодо збалансованого просторового розвитку територій Бишівської сільської територіальної громади	25.03.2025
Розділ 4. Естетика містобудування	14.04.2025
Розділ 5. Цивільний захист	21.04.2024
Остаточне оформлення роботи	30.04.2025
Направлення роботи для перевірки на плагіат	05.05.2025
Попередній захист роботи на випусковій кафедрі	14.05.2025
Направлення роботи на рецензування	15.05.2025
Передача матеріалів роботи на кафедру	16.05.2025
Захист магістерських робіт	19.05.2025

7. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірів	
		дата	підпис
Транспорт	Лисюк Г.Г., доцент		
Естетика містобудування	Шебек Н.М., професор		

8. Дата видачі завдання 17.02.2025 Р.

Зав. кафедри

_____

*(підпис)*Шебек Н.М.*(прізвище та ініціали)*

Керівник

_____

*(підпис)*Зінов'єва О.С.*(прізвище та ініціали)*

Здобувач

_____

*(підпис)*Вінніченко С.Ю.*(прізвище та ініціали)*

РЕЗЮМЕ (summary) <i>до атестаційної випускної роботи студента:</i>		Vinnichenko Sofia Yuriivna	
		Вінніченко Софії Юріївни	
<i>ЗВО</i>	Київський національний університет будівництва і архітектури		
<i>Тема</i>	«Особливості сталого розвитку територій Бишівської сільської територіальної громади Київської області» «Features of sustainable development of the territory of the Byshiv settlement territorial community of the Kyiv region»		
<i>Освітній рівень</i>	Магістр		
<i>Факультет</i>	Архітектурний		
<i>Кафедра</i>	Містобудування		
<i>Спеціальність</i>	191 «Архітектура та містобудування»		
<i>Освітньо-наукова програма</i>	Містобудування		
<i>Наук. керівник</i>	док. арх., доцент кафедри містобудування Зінов'єва О.С.		
<i>Обсяг роботи:</i>	<i>пояснювальна записка, стор.</i>	<i>розділів</i>	<i>креслень формату А1</i>
	199	5	16
<i>Розділ 1. ДОСВІД ВТІЛЕННЯ СТРАТЕГІЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ГРОМАД</i>	На основі порівняльного аналізу наукових джерел і містобудівного досвіду, було виявлено: базові принципи формування просторових стратегій сталого розвитку територій громад, підходи до інтеграції функціонального зонування та просторової ієрархії, а також роль екологічного каркасу в структурі поселень. На основі реалізованих проектів у сільських громадах визначено актуальність адаптивного планування, пріоритет створення публічних просторів подвійного призначення, розвиток локальної інфраструктури та врахування історико-культурного середовища. Для комплексного містобудівного підходу враховуються такі умови: ландшафтно-планувальні, функціонально-просторові, інженерно-технічні, екологічні, інституційні та соціальні.		
<i>Розділ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ БИШІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ</i>	У результаті теоретичного аналізу просторової структури та умов розвитку Бишівської сільської територіальної громади було виявлено: потенціал для формування поліцентричної моделі організації території, необхідність просторової реструктуризації з урахуванням екологічного каркасу та пріоритетів функціонального оновлення. Узагальнення ландшафтно-планувальних, демографічних, інфраструктурних і культурних особливостей дозволило сформувати базу для подальшого стратегічного планування, адаптованого до локального контексту. Встановлено, що забезпечення сталого		

<p><i>ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ</i></p>	<p>розвитку громади потребує поєднання просторової ієрархії, екологічної цілісності, інфраструктурної модернізації та культурної тяглості.</p>
<p><i>Розділ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗБАЛАНСОВАНОГО ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ БИШІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ</i></p>	<p>Розроблено містобудівні пропозиції щодо збалансованого просторового розвитку Бишівської сільської територіальної громади, що ґрунтуються на принципах поліцентричності, доступності, функціональної узгодженості та енергоефективності. На рівні громади передбачено формування мережі субцентрів у ключових населених пунктах для перерозподілу обслуговуючих функцій, запровадження маршруту громадського транспорту для підвищення територіальної зв'язності, а також удосконалення функціонального зонування з урахуванням наявного землекористування, розміщення соціальної інфраструктури та перспектив виробничого розвитку.</p> <p>На рівні села Бишів запропоновано впорядкування вулично-дорожньої мережі з підвищенням її логічності та безбар'єрності, розвиток субцентрів у периферійних зонах для покращення доступу мешканців до базових послуг, створення нових громадських просторів та локалізація об'єктів малого підприємництва. Особливу увагу приділено ревіталізації історичних об'єктів, зокрема земської лікарні, з її подальшим використанням як багатофункціонального культурного осередку. У структурі населеного пункту підсилено зелений каркас через облаштування набережної з громадськими зонами біля озера, що формує рекреаційну вісь села.</p> <p>На рівні детального плану центральної частини Бишева запропоновано реконструкцію головної площі як багатофункціонального громадського простору з новим адміністративним комплексом, пішохідним сквером, місцями для зібрань і ярмарків, а також озеленими зонами, що інтегруються в прилеглу мережу публічних просторів.</p> <p>Запропоновані заходи утворюють послідовну систему містобудівних втручань, що поєднує стратегічне бачення розвитку громади з тактичними рішеннями в межах конкретних населених пунктів і об'єктів, забезпечуючи передумови для стійкого, просторово організованого та соціально орієнтованого розвитку.</p>
<p><i>Розділ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ</i></p>	<p>Естетичне сприйняття території Бишівської сільської територіальної громади формується завдяки поєднанню природного ландшафту, відкритих аграрних просторів і локалізованих сільських поселень, що зберігають візуальну цілісність і масштабну співмірність з людиною. Візуальний образ громади несе в собі рису стриманої рівноваги між природною відкритістю та фрагментами традиційної забудови, що органічно вписані в рельєф і структуру дорожньо-комунікаційної сітки. На рівні села Бишів естетика середовища зчитується через природне оточення, локальні візуальні акценти — старі дерева, панорамні красвиди, відкриті простори — та залишки громадських композиційних структур,</p>

	<p>які втратили свою чіткість, але зберігають семантичний потенціал.</p> <p>З естетичної точки зору, центральна площа села Бишів виконує роль образної домінанти, що зчитується мешканцями як ядро локальної ідентичності та простір щоденного візуального контакту. Водночас ця територія була повністю зруйнована внаслідок бойових дій, що призвело до втрати архітектурних акцентів, композиційної структури та середовищної цілісності. Завдяки художньо-образному структуруванню, використанню стриманих і виразних матеріалів, відповідності масштабу, кольору та форми, сформовано простір, що не лише виконує функціональні задачі, а й діє як естетично впорядкований центр громади. Проектне рішення створює середовище, яке відображає повагу до локального контексту, підкреслює гідність місця й транслює сучасні уявлення про просторову сталу якість через мову архітектурної простоти, природних фактур і гармонійної взаємодії елементів.</p>
<p><i>Розділ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ</i></p>	<p>Територія повністю охоплюється зоною можливого хімічного ураження при аварії з викидом хлору під час транспортування небезпечних речовин передбаченою до реалізації магістральною залізницею за моделлю розвитку агломерації м. Києва. Водночас характер розселення, великі площі лісових масивів, агропромислове виробництво та військова вразливість території зумовлюють потребу комплексного підходу до безпеки населення. В умовах обмеженої кількості наявного фонду захисних споруд, основним заходом захисту визначено поєднання евакуації та формування перспективного фонду СПП (споруд подвійного призначення). Розроблені просторові рішення включають адаптацію мережі громадських об'єктів до функцій тимчасового укриття й евакуації, що є ключовим елементом стратегії зниження вразливості населення в умовах надзвичайної ситуації та відповідає принципам сталого розвитку громади.</p>
<p><i>Висновки по роботі:</i></p>	<p>Особливості сталого розвитку територій Бишівської сільської територіальної громади визначаються поєднанням високої екологічної ємності території, наявності історико-культурного шару та аграрної спеціалізації з просторовою фрагментарністю, функціональною диспропорційністю та недостатньою інфраструктурною доступністю. Громада характеризується потенціалом для формування поліцентричної просторової структури з урахуванням локальної ідентичності, рекреаційних ресурсів та перспектив інтеграції природоохоронного каркасу.</p> <p>Сталий розвиток забезпечується через впровадження адаптивного функціонального зонування, відновлення зруйнованих громадських центрів на засадах багатофункціональності та інклюзивності, просторову реструктуризацію системи розселення і сервісного забезпечення. Визначальним є підхід, що інтегрує екологічну</p>

Здобувач:

/Вінніченко С.Ю./
(прізвище та ініціали)

Керівник:

/Зінов'єва О.С./
(прізвище та ініціали)

“05” травня 2025 р.

Зміст

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	14
ВСТУП.....	15
РОЗДІЛ 1. ДОСВІД ВТІЛЕННЯ СТРАТЕГІЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ГРОМАД	20
1.1. Стан вивчення проблеми сталого розвитку сільських територій	20
1.2. Досвід розробки і реалізації стратегій сталого розвитку територій територіальних громад	25
1.3. Фактори і умови сталого розвитку населених місць	28
Висновки до розділу 1.....	33
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ БИШІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	35
2.1. Комплексна оцінка досліджуваної території	35
2.2 Стратегічне моделювання перспективного просторового розвитку досліджуваної території	68
2.3. Комплексна оцінка територій адміністративного центру громади села Бишів	75
Висновки до розділу 2	82
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗБАЛАНСОВАНОГО ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ БИШІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	87
3.1. Реорганізація планування і забудови територій громади.....	87
3.2. Реорганізація планування і забудови територій адміністративного центру громади села Бишів	95
3.3. Благоустрій та озеленення громадського центру в селі Бишів.....	98
Висновки до розділу 3	104
РОЗДІЛ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ	106
4.1. Художня концепція містобудівного чи ландшафтно-рекреаційного об’єкта	106

	13
4.2. Енерго-інформаційне моделювання містобудівного ландшафтно-рекреаційного об'єкта	109
4.3. Просторово-часове моделювання містобудівного ландшафтно-рекреаційного об'єкта	115
Висновки до розділу 4	120
РОЗДІЛ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ	120
5.1. Коротка характеристика об'єкту проектування	125
5.2. Обґрунтування та прийняття рішень з питань Цивільного захисту ...	130
5.3. Розрахунок заходів Цивільного захисту на об'єкті проектування ...	160
Висновки до розділу 5	162
ВИСНОВКИ	164
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	166
ДОДАТКИ.....	175

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Програма комплексного відновлення це стратегічний документ для громади/області, який покликаний визначити основні вектори відбудови відповідної території у середньостроковій перспективі [19].

Сталий розвиток території територіальної громади – соціально, економічно та екологічно збалансований розвиток території територіальної громади, спрямований на створення економічного потенціалу, повноцінного життєвого середовища для сучасних та майбутніх поколінь на основі раціонального використання ресурсів (природних, трудових, виробничих, науково-технічних, інтелектуальних тощо), технологічного переоснащення і реструктуризації підприємств, удосконалення соціальної, виробничої, транспортної, комунікаційно-інформаційної, інженерної, екологічної інфраструктури, поліпшення умов проживання, відпочинку та оздоровлення, збереження та збагачення біологічного різноманіття та культурної спадщини [19].

Стійкість сільських територій - здатність сільського регіону адаптуватися до мінливих зовнішніх обставин таким чином, щоб підтримувати задовільний рівень життя. Це також включає здатність відновлюватися після помилок в управлінні чи уряді. Таким чином, перспектива стійкості сільських територій стосується здатності сільської місцевості впоратися з притаманною їй економічною, екологічною та культурною вразливістю [56].

New European Bauhaus — це креативна та міждисциплінарна ініціатива Європейської комісії, яка об'єднує мистецтво, архітектуру, дизайн та науку для створення екологічно сталих і соціально інклюзивних просторів майбутнього. Вона покликана переосмислити європейські міста та громади, поєднуючи естетику, функціональність і сталість у відповідь на кліматичні виклики [57].

Вступ

Актуальність дослідження

Сучасна Україна знаходиться в умовах постійних змін та викликів. Питання сталого розвитку територіальних громад складає велику частку ефективності реформи децентралізації влади. Для дослідження обрана Бишівська територіальна громада, адміністративним центром територіальної громади є село Бишів, яке віддалене на відстані 49 км від міста Києва та 24 км від районного центру міста Фастів. Бишівська сільська територіальна громада утворена згідно з Перспективним планом формування територій громад Київської області, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.05.2020 № 600-р [17]. До її складу увійшли 15 населених пунктів з дев'яти сільських рад, а саме: село Бишів; село Лубське; село Ферма; село Горобіївка; село Лишня; село Осикове; село Мостище; село Ясногородка; село Яблунівка; село Леонівка; село Грузьке; село Весела Слобода; село Козичанка; село Нові Опачичі; село Черногородка.

Площа громади — 279,7 км², населення — 7 251 осіб (2022) [8].

Потенціал та можливості громади обумовлені виробничою спроможністю історичною спадщиною, заповідними природними ресурсами, соціокультурним середовищем та економічною структурою.

Запит на глибоке дослідження територій громади гостро постав після початку повномасштабного вторгнення, адже тільки на цих територіях пошкоджено приблизно 256 будівель, 50 повністю зруйнованих, серед них необхідні для стабільного життя людини об'єкти [22]. Оцінюючи ситуацію наразі, можна прийти до висновку, що Бишівська сільська територіальна громада потребує переосмислення та розробки сталого розвитку цих територій.

Актуальність цієї проблеми засвідчують наступні документи:

- «Програма Комплексного відновлення території Київської області на 2023-2027 роки» [1]

- «Стратегія розвитку Київської області на період 2021-2027 років» [2];
- «Параметризація оцінювання перспектив розвитку сільських територій різних типів» [3];
- «Оцінка сталого розвитку сільських територій» [4];
- «Про затвердження перспективного плану формування територій громад Київської області» [6].
- Т. Зінчук, Ю. Раманаускаса «Сталий розвиток сільських територій».[11]
- Чижевська Л.О. «Принципи архітектурно-планувальної організації сільських територій і поселень з туристично-рекреаційними функціями». [3]
- Тимошенко М. М. «Методичні засади оцінки сталого розвитку сільських територій: алгоритм, структурна схема та інструментарій дослідження» [5]

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами:

Магістерська робота буде пов'язана із загальною темою науково-дослідної роботи кафедри містобудування КНУБА – «Наукові засади проектування та реконструкції містобудівних і ландшафтно-рекреаційних об'єктів» на період 2023-2027 рр. (Державний реєстраційний номер: 0123U101174).

Мета і задачі дослідження

Мета

Це наукове дослідження має на меті глибокий аналіз поточного стану та визначення стратегічних напрямків розвитку Бишівської територіальної громади. Враховуючи сучасні тенденції управління місцевим розвитком, дослідження розглядає можливі шляхи оптимізації ресурсів та ефективного використання потенціалу громади для досягнення стійкого економічного зростання та соціального покращення.

Задачі

- проаналізувати досвід формування та втілення розвитку громад;
- теоретично обґрунтувати передумови сталого розвитку; території Бишівської територіальної громади Київської області;
- сформулювати пропозиції щодо збалансованого просторового розвитку територій Бишівської громади та с. Бишів Київської області.

Об'єкт і предмет дослідження

Об'єкт дослідження: територія розвитку Бишівської сільської територіальної громади Фастівського району Київської області.

Предмет дослідження: особливості сталого розвитку Бишівської сільської територіальної громади Фастівського району Київської області.

Методи дослідження

- аналіз літератури та документів: вивчення наукових та урядових публікацій; аналіз місцевих нормативних актів;
- порівняльний аналіз існуючого стану територій: збір статистичних даних (демографічних, економічних, екологічних та соціальних показників); застосування методів кореляційного, регресійного та факторного аналізу для виявлення основних тенденцій та взаємозв'язків між різними показниками.
- метод опитування та анкетування місцевих жителів задля виявлення проблем громади та пропозицій щодо її покращення; збір думок місцевої влади, підприємців та ключових стейкхолдерів – організація дискусійних груп з різними категоріями населення.
- аналіз просторових даних: використання геоінформаційних систем для аналізу географічного розташування, інфраструктури, природних ресурсів та інших просторових аспектів; створення картосхем, які відображають екологічні, економічні та соціальні характеристики території;
- SWOT-аналіз: визначення сильних і слабких сторін громади, оцінка внутрішніх чинників, які впливають на розвиток громади; аналіз можливостей та загроз, вивчення зовнішніх факторів, що можуть сприяти або перешкоджати сталому розвитку громади;

- експертний аналіз: консультації з експертами у різних галузях для отримання професійної оцінки поточного стану та рекомендацій щодо розвитку громади;
- моделювання та прогнозування: створення різних сценарії розвитку екологічного та економічного розвитку громади
- польові дослідження: моніторинг стану довкілля, оцінка інфраструктури;
- метод розрахунку кількісних показників.

Передбачувана наукова новизна:

- Систематизація міждисциплінарних підходів до сталого розвитку сільських територій із виокремленням ключових чинників стійкості у контексті демографічних, екологічних та управлінських трансформацій.
- Обґрунтування горизонтального просторового сценарію розвитку сільської громади шляхом інтеграції функціональних субцентрів у систему стратегічного управління ресурсами.
- Розроблення комплексних просторових рішень для сільської громади на основі поєднання соціальної доступності, екологічної адаптивності, сценарної багатofункціональності та врахування локального контексту.
- Впровадження семантико-образного підходу до формування громадського простору через поєднання локальних культурних кодів, природних матеріалів і естетики нової європейської архітектурної традиції.

Передбачувана практична цінність:

Результати можуть бути впровадженні в наукові та проектні роботи, у навчальному процесі, а також під час розробки проекту-концепції формування сталого розвитку Бишівської територіальної громади Київської області.

Апробація результатів

Приймала участь у наукових конференціях по даній темі:

В 2025 році – перша Міжнародної науково-практичної конференції «Global Trends in Science, Technology, and Economy», статі на тему: «Комплексний підхід до відновлення та благоустрою центральної площі села

Бишів», «Формування містобудівної моделі стійкості території Бишівської сільської громади Київської області» .

В 2025 році - VII науково-практична конференція КНУБА «Містобудування: проблеми і перспективи розвитку» з доповіддю на тему: «Просторовий розвиток як інструмент забезпечення стійкості сільських територій: приклад Бишівської територіальної громади».

Публікації

Основні результати магістерського дослідження були опубліковані у наступних публікаціях:

- Вінніченко С.Ю., Шебек Н.М. Просторовий розвиток як інструмент забезпечення стійкості сільських територій: приклад Бишівської територіальної громади. Київ, КНУБА / Містобудування: проблеми і перспективи розвитку: тези доповідей 7 науково-практичної конференції. – 2025. – С. 41.

- Вінніченко С.Ю., Войко Н.Ю. Комплексний підхід до відновлення та благоустрою центральної площі села Бишів. Graz, Austria, / Global Trends in Science, Technology, and Economy. – 2025. – С. 29-34.

-- Вінніченко С.Ю., Шебек Н.М. Формування містобудівної моделі стійкості території Бишівської сільської громади Київської області. Graz, Austria, / Global Trends in Science, Technology, and Economy. – 2025. – С. 34-40.

Структура та обсяг роботи

Магістерська робота буде складатися з п'яти розділів: аналітичного, теоретичного, експериментального (для унікального об'єкта дослідження), а також розділу «Естетика містобудування». Кожний розділ міститиме три параграфи і висновки. Після загальних висновків розміщуватиметься список використаних джерел. Додатки включатимуть завдання на проектування, зображення проектною частини, дипломи, сертифікати і довідки.

РОЗДІЛ 1. ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ТА ВТІЛЕННЯ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ГРОМАД

1.1. Стан вивчення проблеми сталого розвитку сільських територій.

В проекті Стратегії сталого розвитку України [18] пропонується таке визначення: сталим є розвиток, який задовольняє потреби суспільства, не ставлячи під загрозу спроможність майбутніх поколінь задовольняти свої потреби. Сталий розвиток – це система взаємоузгоджених управлінських, економічних, соціальних, природоохоронних заходів, спрямованих на формування системи суспільних відносин на засадах довіри, партнерства, солідарності, консенсусу, етичних цінностей, безпечного навколишнього середовища, національних джерел духовності. В основі сталого розвитку лежать невід'ємні права людини на життя та повноцінний розвиток. Пріоритетним напрямом сталого розвитку є оптимізація життєдіяльності людства в умовах безпечного природного середовища і гармонійних відносин як усередині суспільства, так і між окремими спільнотами. [2]

Стан вивчення проблеми сталого розвитку сільських територій є актуальним напрямком досліджень. На рубежі 60-70 років минулого століття почалася дискусія щодо проблем сталого розвитку, оскільки людство зіткнулось із загрозами для сучасного та майбутнього поколінь. Серед цих проблем були дефіцит мінерально-сировинних ресурсів та енергії, деградація природного середовища, розширення бідності та зростання нерівності між бідними і багатими, продовольча криза, міжетнічні конфлікти та інші. У середині ХХ століття підхід до світового розвитку був зорієнтований на економічну ефективність, але з початком 70-х років розростання різниці у доходах, як між країнами, так і внутрішньо, призвело до спроби вирішити цю проблему через перерозподіл ресурсів. Завданням стало також захист навколишнього середовища. Таким чином, концепція сталого розвитку виникла як об'єднання трьох компонентів: економічного, соціального та екологічного. Однією з ключових проблем є забезпечення екологічної стійкості. Сільські території піддаються великому тиску через неправильне використання земельних

ресурсів, надмірне використання хімічних добрив та пестицидів. Дослідники вивчають можливості впровадження екологічно чистих методів сільського господарства та збереження біорізноманіття.[6]

Л.О.Чижевська у статті дослідила типологію сільських поселень агрорекреаційного спрямування та розглянула основні принципи їх архітектурно-планувальної організації. Запропоновано класифікацію поселень із туристично-рекреаційними функціями, таких як "курортні селища", "рекреаційні села", "агрорекреаційні села", "туристичні поселення" та "туристичні притулки". Для архітектурно-планувальної організації сільських поселень запропоновано використовувати прийоми, такі як екстраполяція планувальної структури, утворення нових вулиць, створення громадських просторів та інші, враховуючи специфіку кожного типу поселення. [3]

Іншим важливим аспектом є соціальний розвиток сільських територій. Зниження населення у сільських районах, відсутність доступу до освіти та медичних послуг, низький рівень зайнятості - усе це впливає на якість життя мешканців. Дослідження спрямовані на знаходження шляхів покращення інфраструктури, створення робочих місць та забезпечення доступу до освіти та охорони здоров'я. Тобто основними цілями в стратегії розвитку громади є: забезпечення доступності та якості послуг охорони здоров'я, якісної освіти, соціальних послуг, популяризація здорового способу життя, розбудова комунальної інфраструктури, забезпечення громадянської та екологічної безпеки. [2]

Економічна стійкість сільських територій є ще однією ключовою проблемою. Велике значення має розвиток сільського підприємництва, диверсифікація економіки та залучення інвестицій. Дослідження спрямовані на вивчення ефективних стратегій економічного розвитку сільських громад.

І.В. Томашук та І.О. Томашук зазначають, що для подальшого розвитку економіки сільських територій необхідно розробити механізм управління, який враховуватиме агропромислову спеціалізацію сільських територій України та процеси євроінтеграції. Він включає наступні структурні компоненти:

- інтеграційний – активізація стратегічної взаємодії суб'єктів господарювання агропромислового комплексу сільських територій регіонів України та ЄС у тих сферах діяльності, де вони мають взаємодоповнюючий характер;
- інвестиційний – пріоритетна підтримка інвестиційного розвитку сільських територій з найбільш сприятливими умовами для агропромислового виробництва;
- інноваційний – налагодження співпраці дослідницьких структур аграрного сектору України з аналогічними структурами ЄС, які мають значний науково-технічний та технологічний потенціал.

Л.М. Чорнобай та І.М. Мушеник формують основні принципи для формування ефективного комплексного розвитку сільських територій на інноваційних засадах, що має здійснюватися з урахуванням особливостей територіальної громади, такі як:

- основою розвитку територіальної громади є економічний розвиток, який забезпечує бізнес-середовище. Органи місцевого самоврядування створюють сприятливі умови для його урізноманітнення та розвитку;
- місцевий бізнес створює робочі місця, що сприяє збереженню трудового потенціалу громади, підвищенню доходів сільського населення, покращенню рівня та якості життя жителів громади;
- розвинена соціальна інфраструктура є основою забезпечення якості життя сільського населення та основним критерієм конкурентноспроможності об'єднаної територіальної громади;
- підтримка екологічного розвитку сприяє виробництву екологічно чистої продукції, створенню комфортного середовища проживання в територіальній громаді;
- спектр послуг, що надаються в межах територіальної громади, є інструментом оцінки ефективності роботи органів місцевого самоврядування;
- ефективне управління громадою забезпечується системним управлінням, співпрацею та партнерством зацікавлених сторін. [9]

А.В. Лісовий визначає сталий розвиток сільських територій, як стійкий соціально-економічний розвиток, який не порушує своєї природної основи і забезпечує безперервний прогрес суспільства. Перехід до сталого розвитку передбачає поступове впровадження цілеспрямованої самоорганізації суспільства в економічній, соціальній та екологічній сферах. В цьому значенні сталий розвиток сільських територій характеризується економічною ефективністю, екологічною безпекою і соціальною справедливістю [6].

Третяк В.П. та Бреус Д.К. в своїй роботі висловлюють, що для успішного сталого розвитку сільських територій необхідно в першу чергу підходити до визначення сільської території як до багатофункціональної просторової соціально економічної системи. Вживати комплексний підхід до вирішення проблем відтворення постраждалих сільських територій, застосувати державні інструменти та механізми стимулювання, які будуть спрямовані на стабільне забезпечення розвитку сільськогосподарського виробництва. Це дозволить забезпечити підвищення конкурентоспроможності всіх галузей сільського господарства, поліпшити умови праці та проживання, сільського населення, відтворити та створити нові об'єкти соціальної інфраструктури, зберегти природне середовище. [8].

П.В. Пивовар, Л.В. Тарасович, Т.Т. Присяжна в своїх дослідженнях аргументують позитивні впливи діджиталізації, як інвестиційної діяльності територіальних громад, що має на меті покращити соціо-економічні показники сільських територій, впровадженням цифрових технологій до таких галузей як охорона здоров'я, освіта, соціальний захист, транспорт, логістика, виробництво, застосування електронного документообігу для прозорості та швидкості комунікації між владою та населенням, що також позитивно впливає на боротьбу з корупцією, що в свою чергу вимагає обережного та відповідального підходу. [10]

Проблема застосування аналітико-синтетичних підходів до вивчення сільських територій є відносно новою. Детальне дослідження та узагальнення існуючих методичних підходів до аналізу та оцінки рівня сталого сільського

розвитку свідчить про необхідність створення більш об'єктивного та ґрунтового механізму оцінки розвитку сільських територій. На основі цього потрібно розробити структурну схему комплексного аналізу економічних, екологічних та соціальних складових сільського розвитку. Адаптувавши існуючі методичні підходи, Тимошенко М.М. розробив алгоритм проведення аналітичного дослідження сталого розвитку сільських територій, який складається з трьох етапів: підготовчого, аналітично-розрахункового та завершального. Деталізація кожного з цих етапів представлена на рис. 1. На рис. 2. наведено структурну схему здійснено аналізу та оцінки соціально-еколого-економічного розвитку сільських територій. [5]

Загальний стан вивчення проблеми сталого розвитку сільських територій визначається комплексністю досліджень, що охоплюють екологічні, соціальні та економічні аспекти.

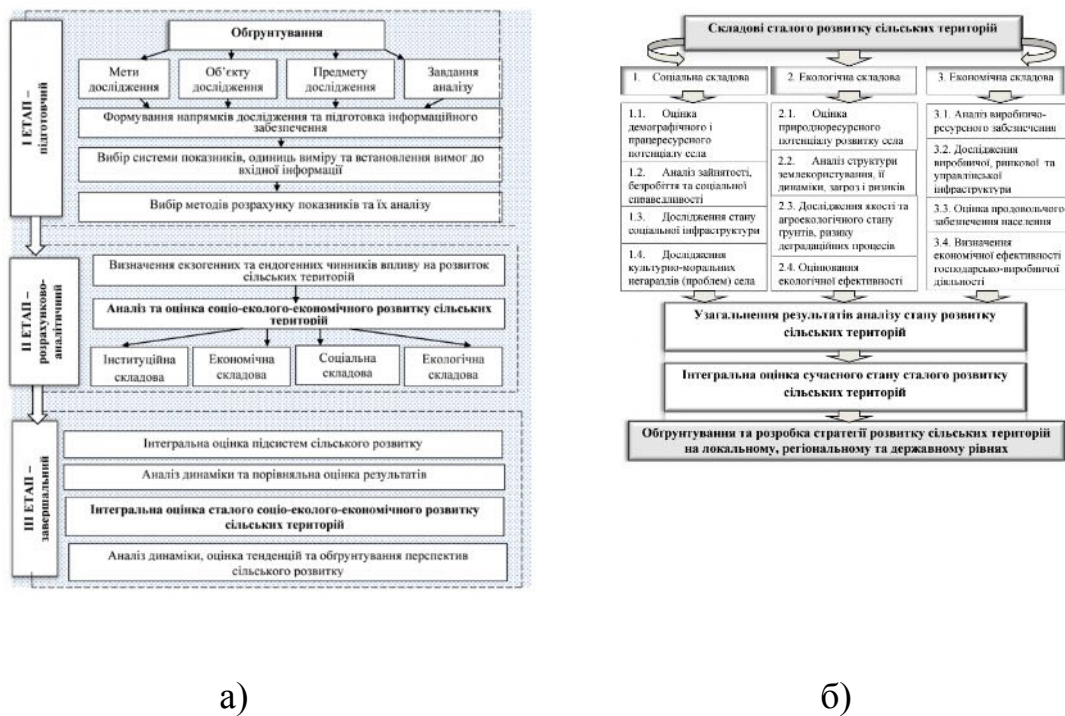

Рис. 1.1.1. а) Рис. 1.1.1. Основні етапи аналітичного дослідження сталого розвитку сільських територій . Джерело: Тимошенко М.М. [5]

б) Структурна схема діагностики сучасного стану сільських територій та оцінювання гостроти соціально-еколого-економічних проблем. [5]

1.2. Досвід розробки і реалізації стратегій сталого розвитку територій територіальних громад

Провідним лідером в освітленні важливості саме сталого розвитку є Організація Об'єднаних Націй (ООН). У 2012 році на конференції в Ріо де Жанейро було розроблено програму сталого розвитку для досягнення до 2030 року. [21]

Пізніше в рамках цієї програми було виділено 17 цілей у різних галузях економічного та соціального життя світу, однією з яких є сталий розвиток в громадах (ціль номер 11 - Sustainable cities and communities).

Як наслідок цієї програми, європейські держави та локальні громади адаптують свої закони та запроваджують ініціативи для місцевих жителів, що сприяють досягненню цілей сталого розвитку. Результатами програми є реалізації стратегій, створення комітетів зі сталого розвитку, та подальший аналіз результатів.

Прикладом успішного впровадження принципів сталого розвитку є Фінляндія – одна з найбільших сільських країн Європейського Союзу та ОЕСР.

Однією з таких програм в Україні є освітньо-практична програма «Інтегроване просторове планування для об'єднаних територіальних громад», що була впроваджена за підтримки програми «U-LEAD з Європою». Цією програмою було вже успішно досліджено 30 громад в 20 областях України. [16]

Провівши аналіз розроблених стратегій розвитку селищних громад на основі даних «U-LEAD» за виокремленими економічними цілями такі як: органічне сільське/господарство, сільськогосподарські кооперативи.

Успішним прикладом цієї програми є Межівська селищна об'єднана територіальна громада. До її складу входить 6 старостних округів. Основною задачею даного проекту покращення якості та доступності населення до питної води шляхом проведення реконструкції існуючого водопроводу, оскільки за останні роки виникла проблема недостачі води та частими проривами в мережі водопостачання. Реконструкція системи водопостачання передбачає заміну існуючого водопроводу та продовження будівництва розвідних мереж на території громади, реконструкція очисних споруд водовідведення та

встановлення фільтрів очистки води на насосних станціях. Проміж ними завданнями, які ставить

перед собою громада – це встановлення водозабірних колонок в населених пунктах громади із встановленням фільтрів для очистки води, будівництво водонапірної башти в смт. Межова, фінансова підтримка домогосподарств, які впроваджують збір дощової води у резервуари, використовуючи її для власних потреб та в місцях масового скупчення населення встановлення автоматів для реалізації питної води. (рис. 3)

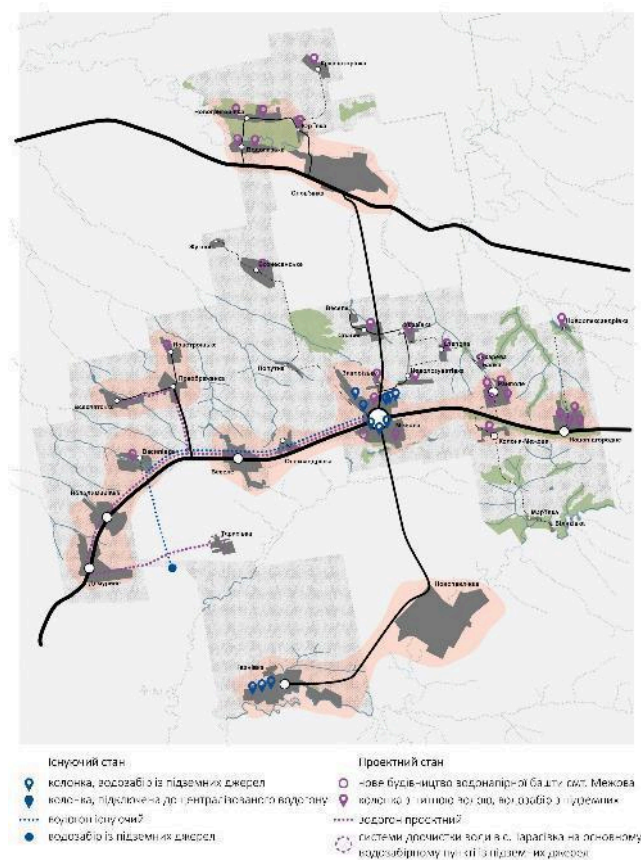

Рис.1.2.1. Схема існуючого та проектного плану розвитку громади [24]

Кроки / етапи втілення:

Основними етапами втілення проекту:

- Виготовлення проектно-кошторисної документації на реконструкцію існуючого водогону та очисних споруд водовідведення;

- Виготовлення проектно-кошторисної документації на встановлення фільтрів очистки води на насосній станції;
- Проведення тендерних процедур ;
- Початок будівництва водонапірної башти в смт. Межова;
- Будівництво розвідної мережі в смт. Демурине;
- Розробка етапів встановлення водозабірних колонок в населених пунктах селищної громаді із встановленням фільтрів доочистки води;
- Поетапне облаштування водозабірних колонок;
- Встановлення автоматів для реалізації питної води в місцях масового скупчення населення;
- Реконструкція існуючого водогону, очисних споруд водовідведення;
- Встановлення фільтрів очистки води на насосній станції;
- Проведення лекційно-просвітньої роботи з населенням громади по економному та раціональному використанню води в домоволодінні;
- Розробка та впровадження Програми підтримки домогосподарств, що впроваджують збір дощової води та використовують для задоволення власних потреб;
- Прийняття об'єктів в експлуатацію.

Очікувані результати:

- Покращиться доступність мешканців до водопостачання;
- Збільшиться тривалість життя громадян до 75 років;
- Забезпечення якісного та безперебійного водопостачання до населених пунктів Межівської громади,
- Збільшиться економія трудових, енергетичних та матеріальних ресурсів;
- Скорочення продуктивної втрати води на 70%;
- Поліпшення санітарно-епідеміологічного стану населених пунктів громади;
- Створено регулюючий, пожежний та аварійний запас води;
- Зменшення захворюваності та підвищення соціальної та демографічної ситуації регіону;

• Підвищення інвестиційної привабливості території. [24]

S	W	O	T
<p>с/г комплекс (зернові, соняч, рапс, соя) + невелика частка тваринництва;</p> <p>альтернативні види енергії (сонячні електростанції, виробництво палетів);</p> <p>наявність водогону с технічною водою в частині населених пунктів;</p> <p>функціонуючі заклади освіти та культури в центральній садибі та деяких населених пунктах;</p> <p>наявність всіх екстрених служб в центральній садибі;</p> <p>наявність транспортного сполучення між населеними пунктами (громадський транспорт – зовнішній перевізник + соціальний маршрут);</p> <p>популярність велотранспорту.</p>	<p>виснаження земель через недотримання норм;</p> <p>кліматичні зміни (засухи, ранні заморозки);</p> <p>зникнення води у ріках, водоймах, колодязів;</p> <p>можливо, забруднення ґрунтових вод;</p> <p>відсутність очисних споруд та питної води (підвоз за підвищеною вартістю до віддалених населених пунктів);</p> <p>стихийні сміттєзвалища та відсутність полігону;</p> <p>частина доріг в аварійному стані (дороги між селищами, не в комунальній власності ОТГ);</p> <p>відсутність (або нефункціонуючі) переробні підприємства (маслозавод, хлібзавод, консервний завод);</p> <p>часткова централізація послуг в центральній садибі (смт. Межова);</p> <p>низький рівень доступності служб та послуг до віддалених населених пунктів;</p> <p>невелика частка трудової міграції.</p>	<p>збільшення частки тваринництва, городництва та садівництва;</p> <p>впровадження сучасних аграрних технологій;</p> <p>стимулювання розвитку переробних підприємств;</p> <p>будівництво водогону;</p> <p>будівництво полігону;</p> <p>розвиток транспортної інфраструктури (розширення мережі маршрутів соціальних перевезень громадян (збільшення кількості рейсів);</p> <p>поповнення автопарку;</p> <p>облаштування зупинок громадського транспорту на території громади;</p> <p>створення маршруту громадського транспорту на території селища Межова).</p>	<p>подальше виснаження земель;</p> <p>зникнення та забруднення води;</p> <p>застарілість матеріально-технічних баз всіх служб та закладів освіти, культури, медзакладів і т.д.;</p> <p>підвищення обсягів міграції, відтік кваліфікованих кадрів.</p>

Рис. 1.2.2. Приклад проведення SWOT-аналізу на Межівській ОТГ [24]

1.3. Фактори і умови сталого розвитку сільських територій

Для забезпечення сталого розвитку Бишівської сільської територіальної громади Київської області важливо враховувати ряд ключових факторів, які впливають на економічний, екологічний та соціальний аспекти розвитку (рис.1.3.2). Нижче наведені основні з них:

Ландшафтно-екологічні умови Бишівської сільської територіальної громади визначаються хвилястим рельєфом із численними пагорбами та

балками, родючими чорноземами й мережею малих водотоків, що формують сприятливий базис для зернового та технічного землеробства й вимагають запровадження заходів із захисту берегових смуг і підтримки біорізноманіття.

Планувальні умови характеризуються наявністю однієї дороги регіонального значення, прокладеної через село Бишів, та перспективами прокладання міжнародного й національного транспортних коридорів, тоді як розвиток локальної мережі пішохідних і велосипедних маршрутів залишається мінімальним, а функціональне зонування не забезпечує чіткої просторової взаємодії житлових, виробничих і громадських об'єктів.

Техногенні умови зумовлені відсутністю централізованих мереж водопостачання й водовідведення в окремих населених пунктах громади, що спонукає населення до використання індивідуальних колодязів і вигрібних ям, а також недостатнім рівнем модернізації енергетичних мереж і телекомунікаційних систем, що обмежує впровадження альтернативних джерел енергії та розвиток цифрових послуг.

Інституційні умови сформовані послабленою спроможністю місцевої влади внаслідок пошкодження під час авіаудару 2022 року адміністративних та соціальних об'єктів, що призвело до тимчасової релокації ЦНАПу й дитсадка до приміщень амбулаторії й вимагає посилення нормативно-правової бази, підвищення управлінської ефективності та стабільного фінансування відновлювальних проєктів.

Економічні умови громади зумовлені монопрофільністю економіки, представленою переважно фермерським та агропромисловим виробництвом без власних потужностей переробки продукції, що обмежує створення додаткової вартості, стримує інвестиційну привабливість та потребує диверсифікації видів діяльності й підтримки малого й середнього бізнесу.

Соціальні умови характеризуються нерівномірним розміщенням закладів освіти в різних населених пунктах громади, необхідністю модернізації двох амбулаторій і шести фельдшерсько-акушерських пунктів, а також недостатнім розвитком спортивної інфраструктури, що знижує якість життя й рівень

фізичної активності населення.

Культурні умови базуються на наявності краєзнавчого музею в приміщенні гімназії та численних об'єктах історико-культурної спадщини (змієві вали, земська амбулаторія, традиційні хати), які наразі не внесені до офіційних реєстрів і не мають охоронного статусу, що знижує ефективність їхньої охорони й можливості використання в туристичних і просвітницьких проектах.

Після визначення зовнішніх умов, які формують просторові й інфраструктурні рамки розвитку громади, слід виокремити внутрішні детермінанти – фактори, що безпосередньо впливають на здатність Бишівської громади реалізувати свій потенціал сталого розвитку (рис. 1.3.3.).

Екологічні фактори включають організацію системи роздільного збору та утилізації твердих побутових відходів із створенням компостувальних майданчиків у кожному населеному пункті, регулярний екологічний моніторинг стану повітря, ґрунту й малих водотоків, впровадження практик раціонального землекористування з урахуванням запобігання ерозії пагорбів і берегових смуг, відновлення лісових насаджень та заходи зі збереження біорізноманіття, що зберігають екосистемні послуги та природоохоронний потенціал території.

Планувальні фактори передбачають удосконалення просторового зонування з виокремленням функціональних вузлів на рівні адміністративного центру та субцентрів, розробку дизайн-рішень для публічних просторів із урахуванням екологічних і соціальних критеріїв, застосування ГІС-аналітики для сценарного моделювання розвитку, формування міжселищних пішохідних і велосипедних маршрутів і впровадження методик адаптивного планування, що враховують демографічні та економічні зміни.

Техногенні фактори охоплюють модернізацію та розширення інженерних мереж—централізованих і індивідуальних систем водопостачання й водовідведення, електропостачання, газифікації й сучасних систем опалення—а також розвиток цифрової інфраструктури з постійним інтернетом і мобільним зв'язком; підвищення енергоефективності та інтеграція альтернативних джерел

(сонячна та біогазова енергія) зміцнюють надійність сервісів і знижують екологічний слід.

Інституційні фактори визначаються спроможністю місцевого самоврядування координувати відновлювальні проекти та залучати зовнішні ресурси, прозорістю й ефективністю процедур стратегічного й фінансового планування, наявністю нормативно-правових механізмів для реалізації програм розвитку та участі громадськості, а також здатністю адаптувати управлінські рішення до надзвичайних викликів і мобілізувати соціальний капітал для підтримки проектів сталого розвитку.

Економічні фактори представлені розвитком фермерського господарства та агропромислового комплексу без власних потужностей переробки, що створює необхідність у диверсифікації діяльності; пріоритетом є заснування локальних переробних кооперативів, підтримка малого й середнього бізнесу через грантові програми й пільгове кредитування, а також розвиток агротуризму та креативних індустрій для залучення інвестицій і створення нових робочих місць.

Соціальні фактори охоплюють забезпечення доступності базових послуг освіти, охорони здоров'я та адміністративного обслуговування в межах 15–20 хвилин пішки, модернізацію двох амбулаторій і шести фельдшерсько-акушерських пунктів із безбар'єрними рішеннями, створення багатофункціональних центрів у адміністративному центрі та субцентрах, а також розвиток спортивної інфраструктури через оновлення шкільних стадіонів і обладнання мультифункціональних майданчиків для зміцнення здоров'я населення.

Культурні фактори базуються на розширенні краєзнавчого музею та створенні в адміністративному центрі сучасного культурного осередку з виставковими павільйонами, творчими майстернями й освітніми аудиторіями, підсиленні культурного впливу в субцентрах через відкриття локальних центрів культури та організацію фестивалів, а також на розробці культурного маршруту, що об'єднує значущі пам'ятки (Змієві вали, земські будівлі, традиційні садиби),

для промоції історико-культурної спадщини та формування привабливого туристичного продукту.

Говорячи про тенденції сталого розвитку сільських територій треба звернути увагу на такі основні компоненти: соціальні умови, підприємницька діяльність і розвиток бізнесу в сільській місцевості, а також охорона навколишнього середовища за умови міцного фундаменту у вигляді місцевого самоврядування (рис. 1.3.1.) [20].

Рис. 1.3.1. Умови формування сталого розвитку сільських територій. [20]

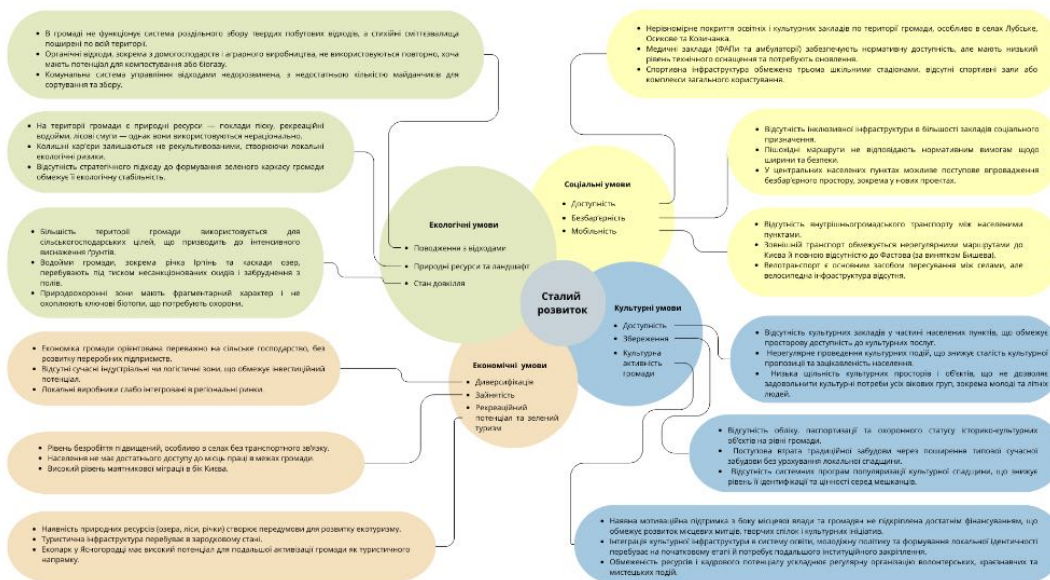

Рис. 1.3.2. Умови сталого розвитку територій Бишівської громади (виконано автором)

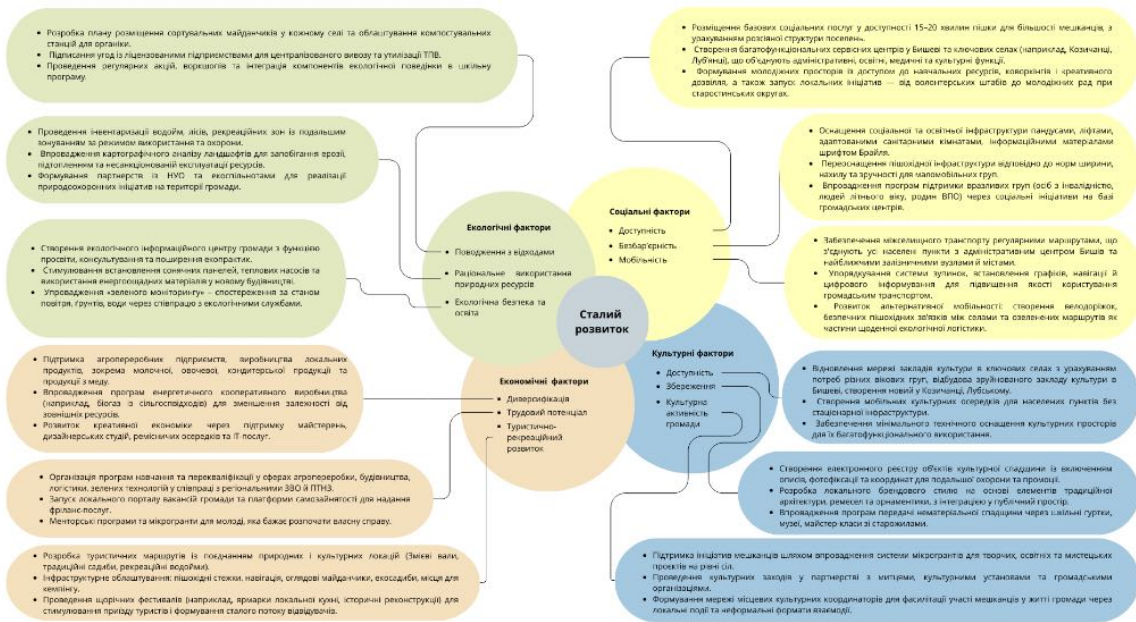

Рис. 1.3.3. Фактори сталого розвитку територій Бішівської громади (виконано автором)

Висновки до розділу 1

Проведене дослідження сучасного стану вивчення проблем сталого розвитку сільських територій підтвердило формування багатовимірної підходу, що охоплює економічну, екологічну та соціальну складові з урахуванням глобальних ризиків і локальних особливостей. З часу виникнення концепції наукова спільнота поступово зосередилась на переосмисленні традиційних моделей розвитку, особливо у контексті аграрних територій. Актуальними залишаються питання екологічної деградації, демографічної кризи та нерівного доступу до базових послуг, що обумовлює потребу в цілісному міждисциплінарному аналізі й впровадженні адаптивних механізмів просторової трансформації. При цьому ключову роль у забезпеченні стійкості сільських громад відіграє інтеграція природоохоронного планування, соціального захисту та економічної децентралізації.

Практичні приклади стратегій розвитку територіальних громад, зокрема реалізовані в межах міжнародних програм та ініціатив на кшталт «U-LEAD 3

Європою», демонструють ефективність поетапного впровадження просторово-орієнтованих підходів із залученням місцевих стейкхолдерів. Особливу цінність становлять кейси, у яких стратегія базується на діагностиці ресурсної бази, участі громади у планувальних процесах та реалізації комплексних інфраструктурних заходів. Такі проєкти, як у Межівській громаді, ілюструють доцільність локалізації рішень, спрямованих на водозабезпечення, енергетику, благоустрій, що водночас відповідають екологічним і соціальним критеріям сталості. Успішність подібних ініціатив підтверджує необхідність розробки стратегій не як формального документа, а як інструменту адаптації до динамічних умов і активізації внутрішнього потенціалу.

Аналіз факторів та умов, що впливають на сталий розвиток сільських територій, дозволяє сформулювати чітку багатовекторну рамку. Встановлено, що просторово-екологічні умови, планувальна структура, інженерна забезпеченість, соціальна інфраструктура, культурна спадщина та управлінський ресурс взаємодіють між собою, створюючи як бар'єри, так і можливості для розвитку. Зокрема, визначено, що стійкість громади визначається не лише об'єктивними характеристиками території, а й якістю інституційних механізмів – прозорістю процедур, ефективністю стратегічного планування, відкритістю до інновацій і рівнем соціального капіталу. Така взаємопов'язаність вимагає інтегрованого аналізу при розробці будь-якої містобудівної документації.

У контексті Бишівської громади зроблені висновки формують основу для створення стратегії сталого розвитку територій, адаптованої до умов воєнного часу, просторової дезорганізації та обмежених ресурсів. Отримані дані дозволяють перейти від теоретичного аналізу до структурованих планувальних рішень, які враховують сільську стійкість, потребу в реконструкції інфраструктури, ревіталізації культурної спадщини та активізації місцевих ресурсів. Ця робота, таким чином, є відповіддю на виклики часу й прагненням створити просторово цілісну, стійку модель розвитку громади з опорою на реальні потреби, науково обґрунтовані підходи та підтвержені практикою механізми дії.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ БИШІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Комплексна оцінка досліджуваної території

Просторово-планувальна організація території. *Ситуаційний план.*

Бишівська територіальна громада розташована у західній частині Київської області та входить до складу Фастівського району. У системі розселення області вона виконує роль периферійної сільської громади, що знаходиться в зоні впливу міста Києва та регіонального центру — міста Фастів. Відстань до Києва і наявні транспортні обмеження формують стійку маятникову міграцію населення у напрямку столиці. Просторовий розвиток громади орієнтований на аграрну спеціалізацію, використання рекреаційних ресурсів та транспортні зв'язки, а в майбутньому — на посилення інтеграції до регіональної економіки через розвиток інфраструктури (рис. 2.1.1)

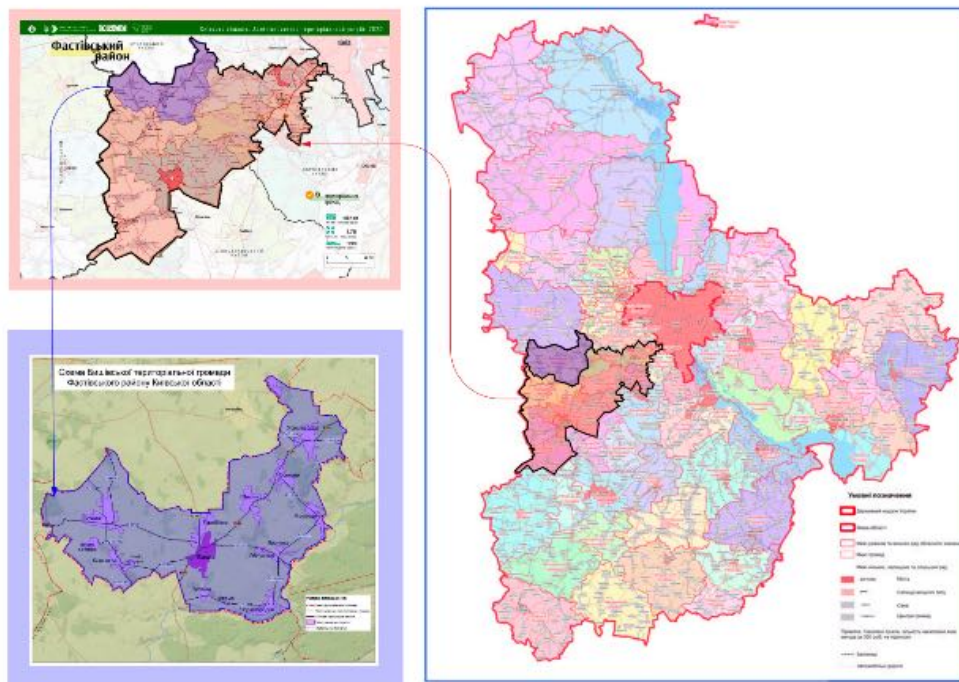
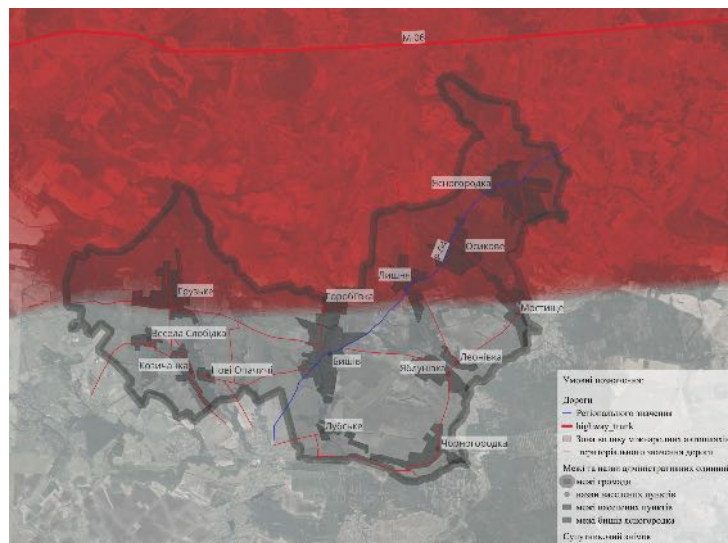

Рис. 2.1.1. Схема розташування Бишівської сільської територіальної громади в системі розселення [18 ,19]

- *Мережі загальнодержавних та регіональних комунікацій і споруд інженерно-транспортної інфраструктури, що впливають на розвиток території територіальної громади.* На розвиток Бишівської громади впливає її близькість до міжнародної автомобільної дороги М-06 (Е40), що проходить через сусідню Макарівську громаду. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України №695, зона впливу міжнародних шляхів поширюється на 15 км навколо них, охоплюючи частину території громади. Через село Бишів та кілька інших населених пунктів проходить дорога регіонального значення Р-04, яка забезпечує внутрішньообласне сполучення. Додатковими транспортними вузлами є міста Фастів і Буча, що мають розвинену залізничну інфраструктуру для пасажирських та вантажних перевезень (рис. 2.1.2).

2.1.2 Схема мережі загальнодержавних та регіональних комунікацій і споруд інженерно-транспортної інфраструктури, що впливають на розвиток території територіальної громади (виконано автором)

Планувальний каркас та система розселення.

–*Інформації про межі території територіальної громади та населених пунктів, що входять до її складу.* Бишівська територіальна громада

розташована у Фастівському районі Київської області та межує з Бучанською, Фастівською та Дмитрівською громадами. По південній межі громади пролягає річка Ірпінь, що створює природний кордон із суміжними територіями. Загальна площа громади становить 279,7 км², а чисельність населення — 7 251 осіб (станом на 2022 рік) [20].

До складу громади входить 15 населених пунктів, серед яких адміністративний центр – село Бишів, а також Грузьке, Лубське, Осикове, Яблунівка, Мостище, Чорногородка, Ясногородка, Лишня, Весела Слобідка, Козичанка, Нові Опачичі, Ферма, Леонівка та Горобіївка. Просторовий розвиток громади визначається її розташуванням у зоні впливу Києва та Фастова, що обумовлює маятникову міграцію населення та потребу в покращенні транспортної доступності (рис.2.1.4.).

– *Характеристики планувальних осей та вузлів.* Планувальна структура Бишівської громади основана на системі планувальних осей, що проходять через адміністративний центр і з'єднують основні населені пункти. Центральний планувальний вузол в селі Бишів, де концентруються адміністративні, соціальні й транспортні функції. Вторинні вузли формуються в селах з розвиненою економічною діяльністю, забезпечуючи просторову інтеграцію громади. Розвиток планувальної системи сприяє підвищенню мобільності, поліпшенню транспортних зв'язків і комплексному просторовому розвитку території (рис. 2.1.3).

– *Характеристики демографічного потенціалу за віком, статтю, рівня освіти та зайнятості.* Демографічна ситуація в Бишівській територіальній громаді демонструє незначну позитивну динаміку чисельності населення впродовж 2022–2023 років із подальшим незначним зниженням у 2024 році. Гендерний баланс є відносно рівномірним, проте вікова структура свідчить про поступове старіння населення за низької частки дітей та підлітків. Основними викликами є нестача робочих місць і нерівномірність доступу до працевлаштування, що спричиняє маятникову міграцію. Рівень освіти населення здебільшого відповідає середньостатистичному рівню для сільських

територій, але фіксується нестача кадрів у сферах освіти та управління, що потребує стимулювання молодих спеціалістів і розвитку освітньої інфраструктури [21] (рис. 2.1.4).

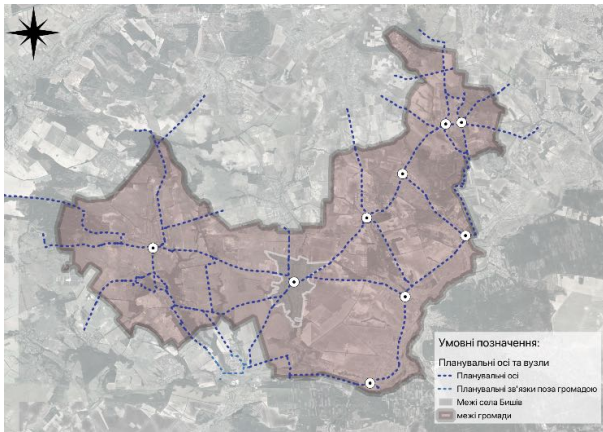

Рис. 2.1.3. Схема планувальних осей та вузлів Бишівської сільської громади (виконано автором)

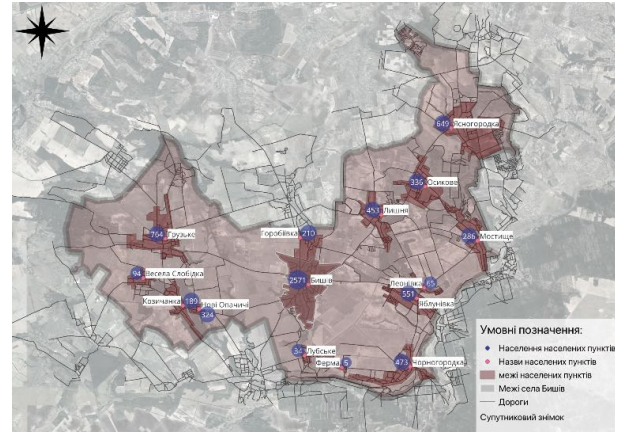

Рис. 2.1.4. Схема демографічного стану громади станом на 2024 рік (виконано автором).

– *Рівень забезпеченості населення Бишівської громади житлом та об'єктами надання соціальних послуг характеризується недостатнім розвитком інфраструктури та нерівномірним доступом до базових ресурсів. Житловий фонд Бишівської громади складається переважно з індивідуальної садибної забудови, що потребує модернізації та підвищення енергоефективності. Наявна інфраструктура соціальних послуг є недостатньо розвиненою, з нерівномірним доступом до дошкільної, освітньої та медичної інфраструктури, особливо у віддалених населених пунктах. Руйнування об'єктів громадського призначення внаслідок військових дій загострило проблему дефіциту адміністративних, освітніх і медичних послуг, що вимагає комплексного відновлення та модернізації об'єктів соціальної інфраструктури (рис. 2.1.5).*

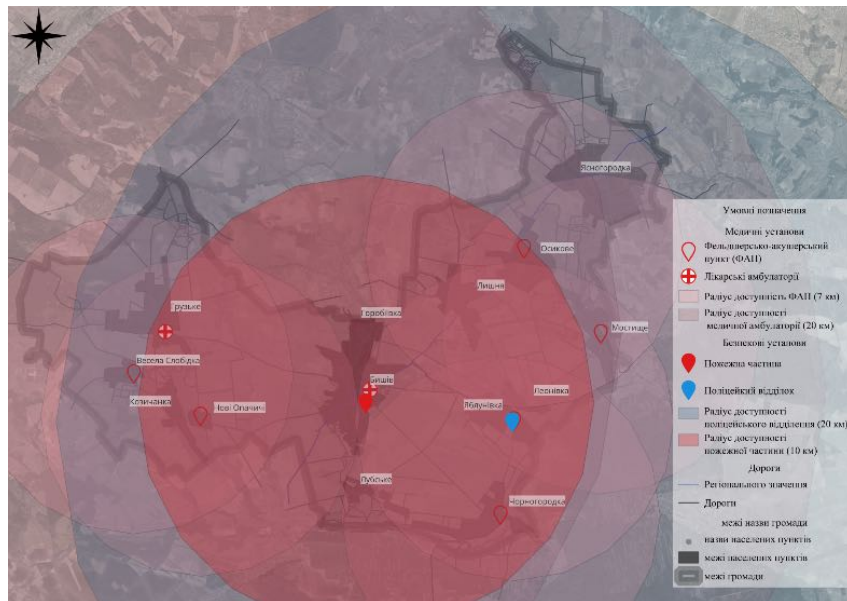

Рис. 2.1.5. Схема доступності медичних та безпекових закладів (виконано автором).

– *Ізохронограму транспортної доступності транспортом загального користування (залізничним, морським, річковим, автомобільним і авіаційним, а також міським електротранспортом, у тому числі метрополітемом) до адміністративного центру територіальної громади, центрів міжселенного обслуговування населення, комплексних об'єктів містобудування виробничого та невиробничого характеру.* Транспортна доступність Бишівської територіальної громади є недостатньою через слабкий розвиток внутрішньогромадського громадського транспорту та обмежений доступ до залізничних станцій. Сполучення з Києвом та Фастовом здійснюється переважно автомобільним транспортом через дорогу Р-04, однак нерегулярність маршрутів і відсутність сполучення між населеними пунктами громади обмежує мобільність населення, особливо у віддалених селах. Відсутність залізничного, річкового, морського й авіаційного транспорту підкреслює необхідність розвитку внутрішньої маршрутної мережі та підвищення якості автомобільної інфраструктури для забезпечення рівного доступу до об'єктів обслуговування (рис. 2.1.6., рис. 2.1.7.).

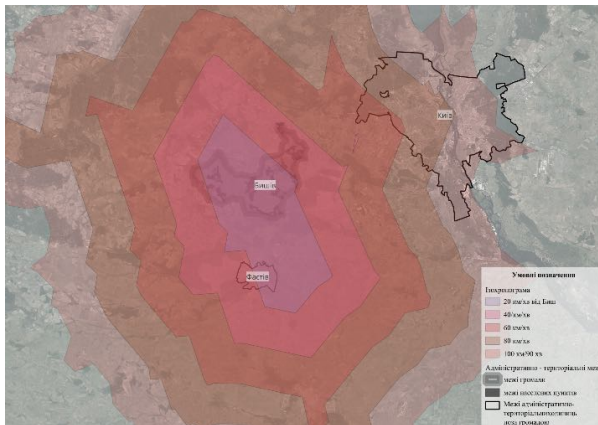

Рис. 2.1.6. Ізохронограма транспортної доступності з адміністративного центру громади (виконано автором).

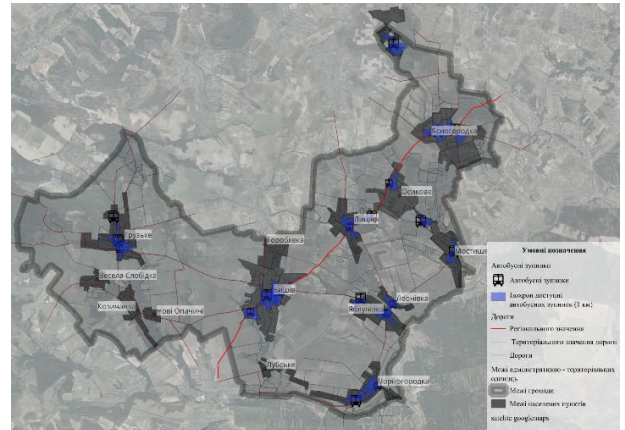

Рис. 2.1.7. Ізохронограма доступності громадського транспорту на території громади (виконано автором).

Землеустрій та землекористування. Сучасне використання земель.

– Фактичне використання земель в межах території територіальної громади та характеризується за формами власності в розрізі категорій та видів цільового призначення земель. Фактичне землекористування Бишівської територіальної громади визначається переважною аграрною спеціалізацією, де понад 70% території займають землі сільськогосподарського призначення, використані для вирощування зернових, технічних культур і тваринництва. Землі переважно перебувають у приватній власності, тоді як землі природно-заповідного фонду, інфраструктурні об'єкти та громадські території знаходяться у комунальній чи державній власності, що формує традиційну структуру землекористування громади (рис. 2.1.8.)

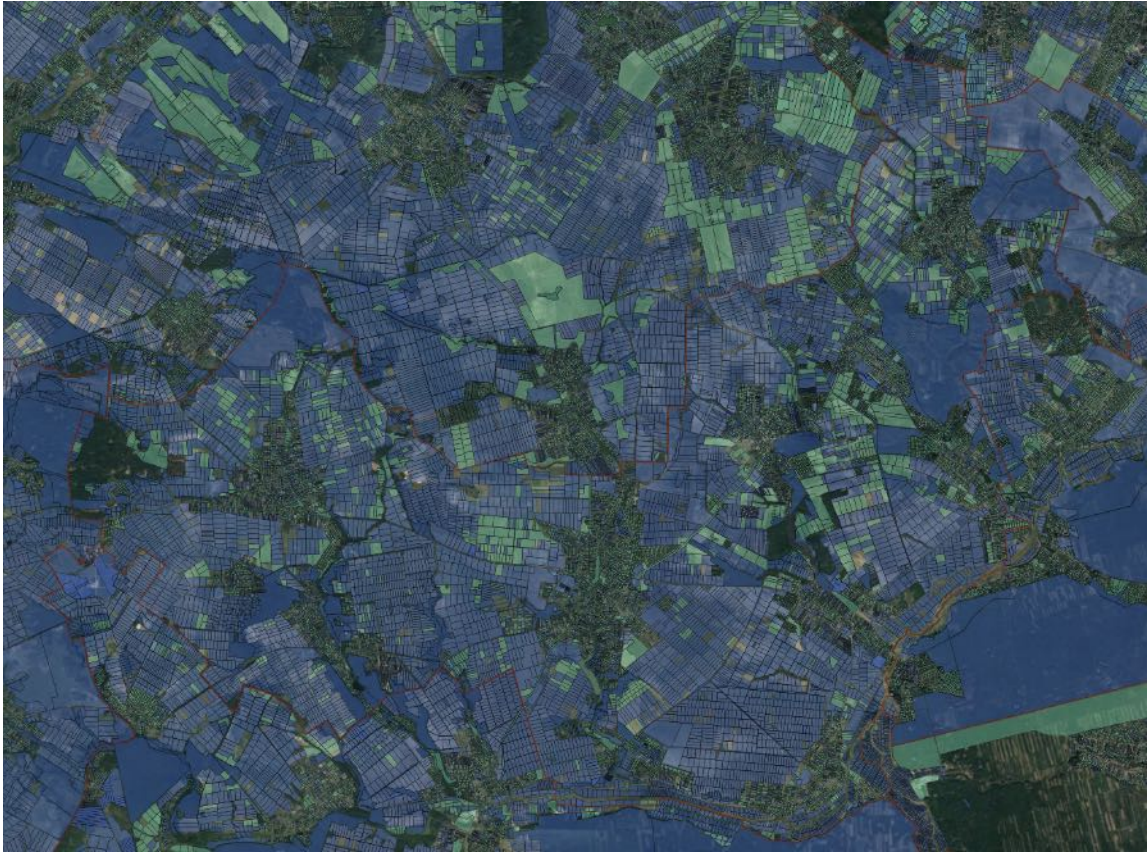

Рис. 2.1.8. Кадастрова мапа України, Бишівська громада [38].

Ландшафтне планування.

Стан навколишнього природного середовища. Природне середовище громади формується сільськогосподарськими угіддями та невеликими лісовими масивами. Відсутність великих промислових підприємств мінімізує вплив на атмосферу, проте використання добрив спричиняє локальне забруднення поверхневих вод. Відсутність централізованої каналізації посилює ризики забруднення ґрунтових вод і погіршує санітарний стан територій (рис. 2.1.9).

Природно-кліматичні умови та мінерально-сировинні ресурси. Бишівська громада розташована у зоні помірно-континентального клімату, що характеризується помірно теплим літом і відносно м'якою зимою. Середня температура січня становить близько -5°C , липня — $+19^{\circ}\text{C}$, річна кількість опадів становить близько 600–650 мм [22]. У межах громади виявлено поклади піску, що раніше використовувалися для промислових цілей. Відомо про

існування двох піщаних кар'єрів, які на даний момент не функціонують. Потенційне використання мінерально-сировинних ресурсів громади вимагає зваженого підходу для уникнення негативного впливу на довкілля.

Об'єкти лісового фонду. Лісові масиви в громаді мають обмежений характер і зосереджені переважно вздовж водойм, виконуючи водоохоронну та рекреаційну функцію. Найбільші лісові масиви розташовані в околицях сіл Бишів, Черногородка та Грузьке. Загальна площа лісів у громаді є відносно невеликою, що зумовлено аграрною спеціалізацією громади. Лісові ділянки забезпечують підтримку рівня ґрунтових вод, слугують середовищем існування для представників місцевої фауни та мають потенціал для розвитку екотуризму.

Об'єкти водного фонду та водно-болотні угіддя. По південній межі громади протікає річка Ірпінь, яка створює природний кордон із сусідніми громадами. Крім Ірпеня, територією громади протікають малі річки, такі як Куделя та Лупа, які мають важливе значення для підтримання екологічного балансу громади. На річках сформовано каскади озер, що забезпечують водорегулюючу функцію та створюють потенціал для розвитку рекреаційної діяльності. Однак, через недостатньо ефективну роботу систем водоочищення та відсутність централізованої каналізації в окремих населених пунктах, спостерігається локальне забруднення водних об'єктів.

Природоохоронні території та об'єкти. Офіційно зареєстровані природоохоронні території в межах громади відсутні. Водночас, частина лісових і водних екосистем має високий екологічний потенціал і потребує заходів з охорони та збереження біорізноманіття. Зокрема, вздовж річки Ірпінь наявні біотопи, що можуть бути включені до складу природоохоронних об'єктів місцевого значення.

Екологічна мережа та Смарагдова мережа. Бишівська громада є частиною регіональної екологічної мережі, яка інтегрується у загальноєвропейську Смарагдову мережу. Це передбачає необхідність дотримання принципів збереження біорізноманіття, охорони середовища існування рідкісних видів рослин і тварин, а також інтеграцію громади в

міжнародні програми екологічного моніторингу.

Оцінка привабливості ландшафтів для туризму та рекреації. Наявність каскадів озер на річці Ірпінь, водних і лісових об'єктів створює потенціал для розвитку рекреаційної діяльності. Однак для реалізації цього потенціалу необхідно покращити інфраструктуру (облаштувати зони відпочинку, забезпечити транспортну доступність) та запровадити механізми охорони навколишнього середовища.

Характеристика ґрунтів. Територія громади належить до зони чорноземів опідзолених та сіроземів, які відзначаються середньою та високою родючістю. Значна частина земель використовується під сільськогосподарські культури (зернові, технічні, кормові культури). Водночас інтенсивна експлуатація земель без належного дотримання сівозмін та агротехнологій призводить до деградації ґрунтового покриву, зниження вмісту гумусу та підвищення ризику водної ерозії. Окремі ділянки сільськогосподарських земель піддаються вторинному засоленню та потребують відновлення.

Висновок: Екологічний стан Бишівської громади залишається відносно стабільним, проте значний вплив сільськогосподарської діяльності створює екологічні ризики для земельних ресурсів та водних об'єктів. Відсутність централізованої системи водоочищення та каналізації в окремих населених пунктах погіршує санітарний стан території. Подальший розвиток громади потребує інтеграції екологічних принципів у просторове планування, заходів із захисту ґрунтів і водних ресурсів та раціонального використання природних ресурсів (рис. 2.1.10.).

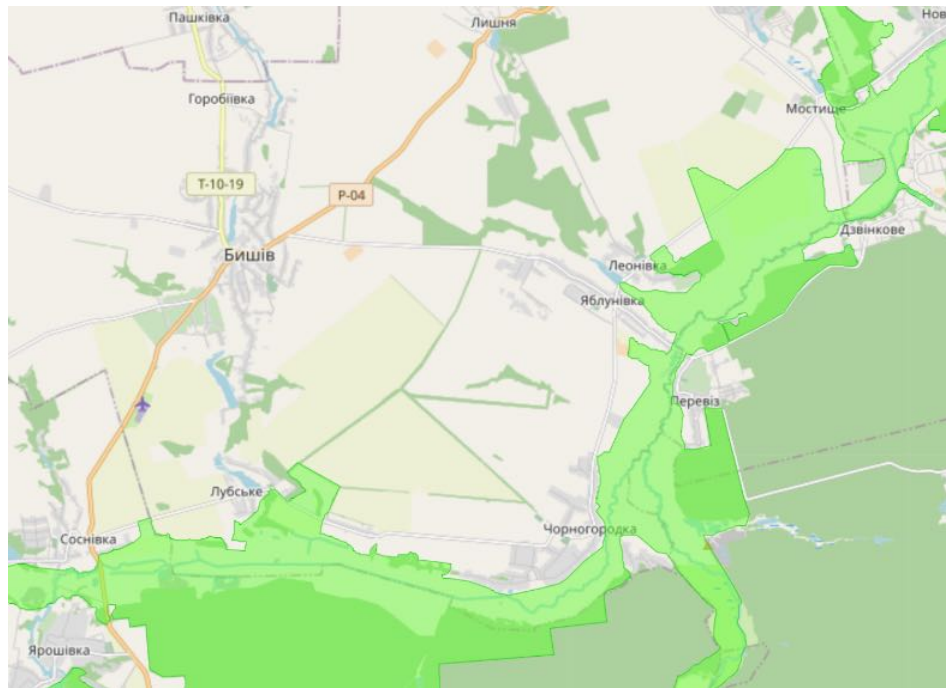

Рис. 2.1.9. Розташування Смарагдової мережі на території громади [23].

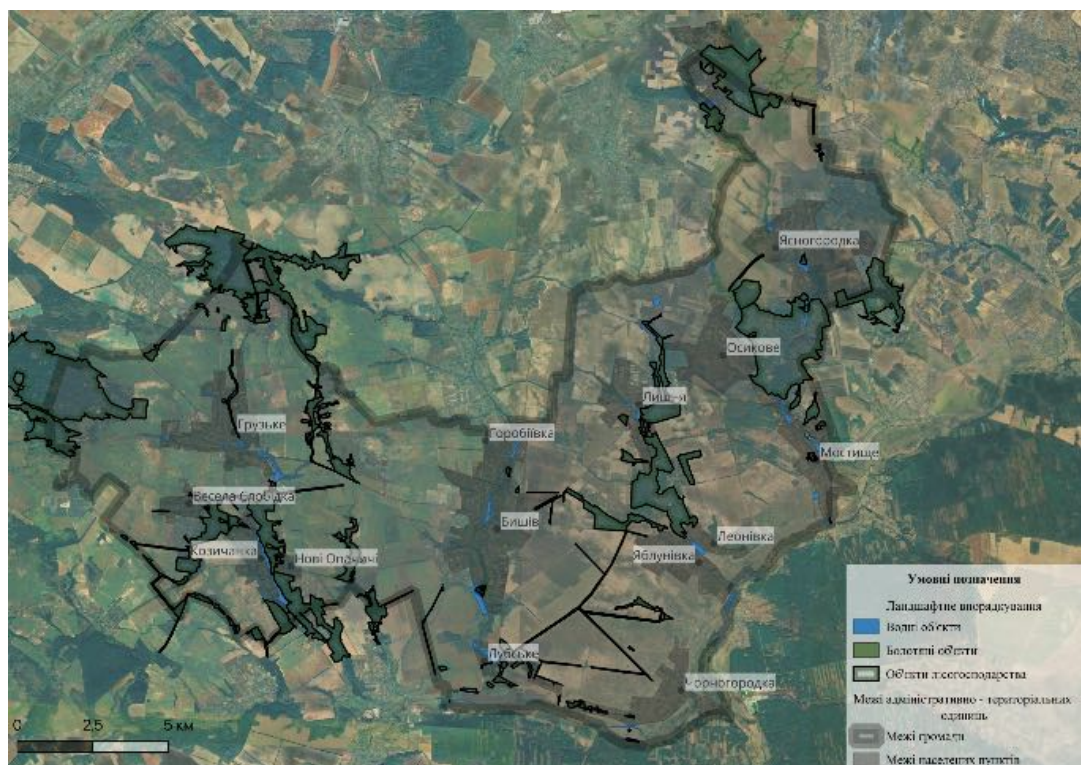

Рис. 2.1.10. Схема ландшафтних об'єктів на території громади (виконано автором).

Загрози та конфлікти природокористування у Бишівській громаді.

Зони забруднення та деградація компонентів довкілля. Основними зонами екологічного ризику в Бишівській територіальній громаді є території, що прилягають до річок та сільськогосподарських угідь. Через відсутність централізованої системи каналізації та водоочищення у більшості населених пунктів спостерігається локальне забруднення поверхневих і ґрунтових вод. Скиди побутових та сільськогосподарських відходів у водойми призводять до евтрофікації, погіршення якості води та деградації водних екосистем. Крім того, використання мінеральних добрив та засобів захисту рослин спричиняє накопичення залишків хімічних речовин у ґрунтах, що призводить до зниження їхньої родючості та порушення балансу гумусу.

Проблеми, пов'язані із забезпеченням збереження та відновлення навколишнього природного середовища. Вирубка лісів у прибережних зонах та інтенсивне використання сільськогосподарських угідь призводить до ерозії ґрунтів та втрати природних ландшафтів. Неврегульоване використання земельних ресурсів без належного дотримання норм сівозміни призводить до виснаження ґрунтів і втрати їхньої продуктивності. Відсутність належної системи збору та переробки твердих побутових відходів створює загрозу забруднення навколишнього середовища, утворення стихійних сміттєзвалищ і накопичення небезпечних відходів у прибережних зонах та на полях.

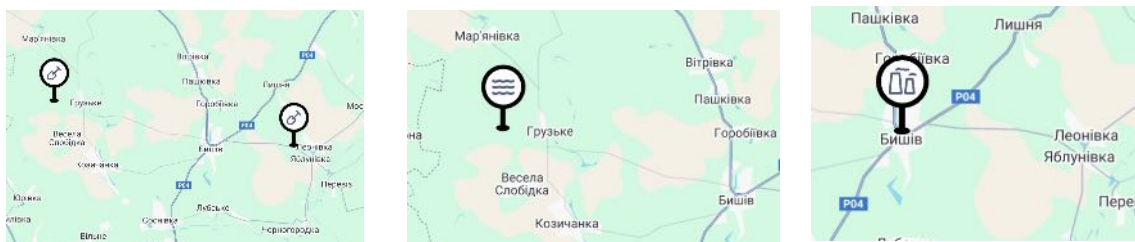
Екологічна безпека. Відсутність належного контролю за станом водних об'єктів створює ризику для екологічної рівноваги в громаді. Забруднення річки Ірпінь та її приток, таких як Куделя і Лупа, може призвести до втрати біорізноманіття та погіршення стану навколишнього середовища. Загрозу для екологічної безпеки становить також використання водних ресурсів для поливу без дотримання екологічних норм, що може призвести до вторинного засолення ґрунтів.

Стале використання природних ресурсів. Використання земель громади зосереджено переважно на сільськогосподарському виробництві. Відсутність системи контролю за використанням ґрунтів та дотриманням агротехнічних

норм призводить до поступового зниження продуктивності ґрунтів та виснаження земель. Питання ефективного використання лісових ресурсів також залишається відкритим — самовільна вирубка лісів та недостатній рівень лісовідновлення створюють загрозу для екосистем. Водночас наявність покладів піску створює потенціал для розвитку будівельної індустрії, але розробка піщаних кар'єрів без належного екологічного контролю може призвести до деградації ландшафтів і змін у структурі ґрунтів.

Конфлікти природокористування. Найбільш поширені конфлікти природокористування в громаді стосуються землекористування та використання водних ресурсів. Розширення сільськогосподарських угідь відбувається за рахунок скорочення площі природних луків та прибережних зон, що створює напругу між потребами агробізнесу та необхідністю збереження природних територій. Відсутність узгодженої системи землекористування та конфлікти між власниками земельних ділянок і орендарями призводять до фрагментації земельного фонду та ускладнюють процес комплексного планування території громади. У сфері використання водних ресурсів конфлікти виникають через обмежений доступ до водойм для рекреаційної діяльності та використання води для зрошення сільськогосподарських земель без погодження з місцевими органами влади.

Висновок: Загрози для екологічного стану громади пов'язані переважно з інтенсивним використанням земельних та водних ресурсів, відсутністю ефективної системи контролю за станом довкілля та недостатньою інфраструктурою для управління відходами. Конфлікти у сфері природокористування обумовлені відсутністю належного зонування території та низьким рівнем координації між землевласниками, орендарями та місцевими органами влади. Для забезпечення сталого розвитку громади необхідно впровадити комплексні заходи з охорони довкілля, відновлення природних ресурсів та впорядкування землекористування (рис. 2.1.11.).

а)

б)

в)

Рис. 2.1.11. а) Схема розміщення стихійних сміттєзвалищ; б) схема розміщення водних загроз; в) схема розміщення об'єктів забруднення атмосферного повітря [24].

Таблиця 2.1.1.

Екологічних загроз Бишівської громади [22,25].

Місце	Загроза/проблема	Опис
Річка Ірпінь	Забруднення води, евтрофікація	Через відсутність очисних споруд та скиди стічних вод спостерігається погіршення якості води.
Село Бишів	Відсутність каналізації, проблема зі сміттям, забруднення повітря підприємством	Відсутність системи каналізації призводить до забруднення ґрунтових вод та утворення стихійних звалищ, не узгоджений з владою викид токсичних речовин в повітря.
Село Черногородка	Зниження рівня ґрунтових вод	Через надмірне використання води для поливу сільськогосподарських угідь спостерігається зниження рівня ґрунтових вод.
Каскад озер на річці Ірпінь	Евтрофікація, замулення	Накопичення органічних речовин у воді спричиняє розвиток синьо-зелених водоростей та погіршення якості води.
Село Грузьке	Вторинне засолення ґрунтів	Інтенсивне використання добрив спричиняє накопичення солей у ґрунтах, що призводить до зниження врожайності.
Села Лубське та Осикове	Відсутність транспортного сполучення	Відсутність регулярного транспорту ускладнює доступ мешканців до адміністративних та соціальних послуг.
Село Яблунівка	Забруднення ґрунтових вод	Відсутність належного водовідведення призводить до потрапляння забруднень у ґрунтові води.
Річка Куделя	Забруднення води, зниження рівня води	Через неконтрольовані скиди забруднень та кліматичні зміни спостерігається зниження рівня води та погіршення якості води.
Село Весела Слобода	Вирубка лісів	Неврегульована діяльність із вирубки лісів створює загрозу для збереження місцевої екосистеми.
Піщані кар'єри (Грузьке, Леонівка)	Ризик екологічної деградації	Розробка піщаних кар'єрів без належного відновлення порушує природний ландшафт та спричиняє ерозію ґрунтів.

Існуючі обмеження у використанні земель у Бишівській громаді

Межі відповідних обмежень у використанні земель. На території Бишівської територіальної громади існують обмеження у використанні земель, визначені законодавчими нормами та містобудівною документацією. Основні обмеження стосуються:

- Водного фонду: Встановлено прибережні захисні смуги вздовж річок Ірпінь, Куделя та Лупа шириною 25 м у межах населених пунктів та 50 м за межами населених пунктів відповідно до Водного кодексу України [26]
- Установлено охоронні зони навколо ліній електропередач, газопроводів і водопроводів. Зокрема, охоронна зона навколо повітряних ліній електропередач становить від 10 м до 30 м залежно від класу напруги відповідно до Правил охорони електричних мереж (постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 1997 р. № 209) [27].
- Природно-заповідного фонду. Території, що прилягають до річок та лісових ділянок, підлягають обмеженню щодо забудови та використання для сільськогосподарських потреб відповідно до Закону України "Про природно-заповідний фонд України" [28] .

Для територій Смарагдової мережі, що межують із промисловими об'єктами або об'єктами підвищеного екологічного ризику (наприклад, сміттєзвалища, підприємства із забрудненням атмосфери), санітарно-захисна зона встановлюється відповідно до СанПіН і може сягати 1000–3000 метрів.

Земель сільського призначення: Встановлені обмеження на зміну цільового призначення земель сільськогосподарського призначення без узгодження з органами місцевого самоврядування відповідно до Земельного кодексу України [29] .

Режимоутворюючими об'єктами на території громади є:

- Водні об'єкти — річка Ірпінь та її притоки (Куделя, Лупа) з визначеними прибережними захисними смугами та водоохоронними зонами відповідно до Водного кодексу України [30] .

- Лісові ділянки — збережені ліщок виконують водоохоронну та екологічну функцію; у межах цих територій забороняється вирубка лісу без спеціального дозволу відповідно до Лісового кодексу України [31] .

- Території під інженерними мережами — вздовж повітряних ліній електропередач (ЛЕП), газопроводів та водопроводів визначені відповідно до Правил охорони електричних мереж (постанова КМУ № 209 від 04.03.1997) [27].

- Охоронні об'єкти — території навколо кладовищ, історичних пам'яток та об'єктів соціальної інфраструктури мають визначені охоронні зони, в межах яких заборонена забудова та господарська діяльність відповідно до Закону України "Про охорону культурної спадщини" [34]

Планувальні обмеження в громаді визначаються відповідно до класифікації обмежень у використанні земель, що можуть встановлюватися відповідно до генерального плану та комплексного плану громади:

- Санітарно-захисні зони — навколо промислових об'єктів та очисних споруд (радіусом до 1000 м) відповідно до Санітарних норм і правил України (ДСанПіН 173-96) [33].

- Прибережні захисні смуги — для річок і водойм (від 25 м до 100 м від типу водойми) згідно з Водним кодексом України [26] .

- Охоронні зони навколо інженерних мереж — від 10 м до 30 м залежно від класу або призначення об'єкта згідно з Правилами охорони електричних мереж (постанова КМУ № 209) [31].

- Зони регулювання забудови — у межах історико-культурних пам'яток передбачено обмеження щодо зовнішнього вигляду будівель відповідно до Закону України "Про охорону культурної спадщини" [34] .

Висновок. Існуючі обмеження у використанні земель у Бишівській громаді спрямовані на забезпечення рівноваги, захист інженерних мереж, охорони водних та лісових ресурсів, а також дотримання санітарно-гігієнічних норм. Встановлені обмеження враховуються при розробці містобудівної документації, визначенні зон функціонального

Забудова територій та господарська діяльність

Інформація щодо розміщення та основних сучасних параметрів сільбищних територій. Розміщення житлового фонду у Бишівській територіальній громаді має характерну для сільських територій структуру, що базується переважно на садибній забудові. Основна частина житлового фонду розташована у центральних селах громади, таких як Бишів, Грузьке, Черногородка та Ясногородка.

Переважний тип житлової забудови – одноповерхові індивідуальні будинки із присадибними ділянками, характерними для сільської місцевості. У громаді відсутні багатоповерхові житлові будинки, за винятком однієї будівлі середньої поверховості, розташованої в адміністративному центрі – селі Бишів.

Забудова у громаді характеризується такими основними параметрами:

- Щільність забудови – середня, зі значною часткою вільних земельних ділянок у межах населених пунктів.

- Розташування житлових територій – зосереджене вздовж основних автомобільних шляхів місцевого значення, що забезпечує транспортну доступність до соціальних та комерційних об'єктів.

- Інженерне забезпечення – централізоване водопостачання наявне лише у селі Бишів та частково у сусідніх селах. У решті населених пунктів водопостачання здійснюється за рахунок індивідуальних колодязів. Відсутня централізована система водовідведення, що створює санітарні ризики для житлових зон. - Газопостачання – частково охоплює населені пункти громади; у віддалених селах опалення здійснюється за рахунок твердого палива (дрова, вугілля).

- Санітарний стан – житлові території громади мають потребу в покращенні благоустрою, зокрема у сфері облаштування вуличного освітлення, покриття доріг та утилізації твердих побутових відходів.

Проблеми житлового фонду. Значна частина житлового фонду громади перебуває у незадовільному технічному стані через відсутність фінансових ресурсів на проведення капітального ремонту. Старіння житлового фонду,

особливо у малих селах (зокрема в селах Лубське, Осикове, Весела Слобода, Леонівка, Ферма), спричиняє зниження рівня комфортності проживання та створює загрозу подальшої деградації житлової інфраструктури.

Розвиток житлового фонду в громаді має відбуватися шляхом модернізації існуючих житлових будинків, покращення стану прибудинкових територій та створення умов для розвитку індивідуальної забудови з урахуванням місцевих архітектурних традицій та ландшафтних особливостей території.

Розміщення та основні параметри ділових центрів, технопарків, технополісів та інших інноваційних об'єктів. Розміщення ділових центрів та інноваційних об'єктів у Бишівській територіальній громаді перебуває на початковому етапі розвитку. Основна економічна діяльність громади зосереджена у сфері сільського господарства, що визначає аграрний профіль території та обмежує розвиток ділової інфраструктури. У центрі громади – селі Бишів – функціонує Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП), який виконує роль координаційного центру для надання адміністративних та соціальних послуг мешканцям. Водночас у громаді відсутні великі комерційні та торгово-розважальні об'єкти, бізнес-центри та технопарки, що обмежує можливості для залучення інвестицій і створення нових робочих місць. Комерційна діяльність у громаді зосереджена переважно у сфері роздрібної торгівлі та надання побутових послуг, що не забезпечує належного рівня економічного розвитку.

Інноваційний потенціал громади залишається невикористаним через відсутність інфраструктурних умов та стратегічного планування. У громаді відсутні технопарки, індустріальні кластери та виробничі зони, що обмежує можливості розвитку переробної промисловості та впровадження новітніх технологій. Наявність вільних земельних ділянок створює потенціал для розвитку індустріального парку або технопарку, однак цей потенціал не реалізовується через недостатній рівень транспортної доступності, відсутність кваліфікованих кадрів та обмеженість фінансових ресурсів громади. Розвиток ділової інфраструктури потребує створення сприятливого інвестиційного

клімату та покращення транспортного сполучення із сусідніми економічними центрами.

- *Розміщення основних параметрів промислових, сільськогосподарських, лісогосподарських, рибогосподарських, транспортно-складських, комунальних та інших підприємств в межах виробничих територій.* Розміщення основних виробничих територій у Бишівській громаді визначається аграрною спеціалізацією та обмеженим рівнем розвитку промислового сектора. Основну частину виробничих територій займають сільськогосподарські підприємства та фермерські господарства, розташовані переважно в околицях сіл Бишів, Грузьке, Лишня та Черногородка. Виробнича діяльність у цих районах охоплює вирощування зернових культур, технічних культур, а також тваринництво. Основними підприємствами громади є фермерські господарства та аграрні кооперативи, що здійснюють переробку та реалізацію сільськогосподарської продукції. Значна частина виробничих земель використовується під орні землі та пасовища (рис. 2.1.13.).

Промислові підприємства в громаді мають незначний вплив на структуру економіки. Раніше на території громади діяли два піщані кар'єри, що використовувалися для видобутку будівельних матеріалів, проте на сьогодні їхня діяльність припинена. Промислові території представлені переважно невеликими об'єктами з переробки сільськогосподарської продукції та деревообробки. Відсутність великих промислових об'єктів та виробничих кластерів обмежує можливості для розвитку промислового сектора громади.

Лісогосподарська діяльність обмежена через невеликі площі лісових масивів, що зосереджені переважно вздовж річок Ірпінь, Куделя та Лупа. Лісові ресурси використовуються переважно для заготівлі деревини для власних потреб громади та частково для комерційного використання. Рибогосподарська діяльність не має значного розвитку через відсутність великих водойм, однак каскади озер на річці Ірпінь створюють потенціал для розвитку рекреаційного рибальства.

Транспортно-складська інфраструктура громади представлена переважно

сільськими дорогами та невеликими складськими приміщеннями при аграрних підприємствах. Через територію громади проходить автомобільна дорога регіонального значення Р-04, яка забезпечує транспортний зв'язок із Києвом та районним центром Фастів. Відсутність залізничного сполучення та магістральних автодоріг обмежує розвиток логістичних можливостей громади.

Комунальна інфраструктура громади представлена системами водопостачання та енергозабезпечення, що функціонують у селі Бишів та частково у сусідніх селах. Відсутність централізованої системи каналізації та недостатній рівень розвитку мережі водовідведення створюють ризики для санітарного стану території. Сучасна виробнича інфраструктура громади потребує комплексного оновлення, розвитку логістичних потужностей та розширення інженерних мереж для забезпечення сталого розвитку виробничого сектора та підвищення інвестиційної привабливості території.

Збереження традиційного середовища в Бишівській територіальній громаді є важливим аспектом забезпечення сталого розвитку та збереження культурної спадщини регіону. На території громади відсутні об'єкти всесвітньої спадщини, проте наявні численні пам'ятки культурної спадщини, серед яких збережені змієві вали, що є унікальними оборонними спорудами Київської Русі. Важливим елементом історико-культурної спадщини є Земська амбулаторія в селі Бишів, яка зберегла архітектурні риси початку ХХ століття. Крім того, на території громади збереглося багато традиційних хат, що представляють характерну для Київщини народну архітектуру. У Бишеві функціонує краєзнавчий музей, який містить детальну інформацію про історію краю та зібрані артефакти місцевого значення.

Археологічний потенціал громади включає охоронювані археологічні території, зокрема залишки давніх поселень та елементи історичних ландшафтів. Важливе значення мають історичні ареали, пов'язані із традиційною сільською забудовою, що потребують охорони та реставрації для збереження автентичності. Крім того, громада володіє значним потенціалом для розвитку туристичних маршрутів на основі наявних культурних та природних

ресурсів, включаючи каскади озер на річці Ірпінь та природно-заповідні території.

Обслуговування населення.

Просторова організація системи освіти Система освіти в Бишівській територіальній громаді представлена мережею закладів дошкільної та загальної середньої освіти. В громаді функціонує 6 закладів дошкільної освіти та 7 закладів загальної середньої освіти. Загальна кількість учнів у закладах загальної середньої освіти становить 211 осіб, з яких у Бишівській гімназії навчається 66 учнів, що відповідає мінімальним критеріям функціонування відповідно до законодавства. Однак більшість інших навчальних закладів громади мають менше ніж 65 учнів, що, згідно з новим законодавством, може стати підставою для реорганізації або закриття таких закладів у майбутньому [21].

Ситуація в освітньому секторі громади ускладнюється територіальною доступністю закладів. Радіус доступності дошкільних закладів освіти становить 1 км, що забезпечує задовільний рівень охоплення для мешканців центральних частин громади, проте в периферійних селах відчувається нестача місць у дитячих садках та обмежений доступ до навчальних закладів, також відсутність закладів дошкільної освіти в Козичанці, Черногородка, Нові Опачичі, Лубське, Ферма, Осикове. Радіус доступності загальноосвітніх закладів становить 3 км, що є прийнятним для більшості населених пунктів, однак для мешканців віддалених сіл, таких як Лубське, Ферма, Мостище та Осикове, доїзд до навчальних закладів забезпечується шкільним автобусом (рис. 2.1.14.).

Проблемним аспектом є відсутність спортивної інфраструктури у більшості населених пунктів громади. Спортивні стадіони функціонують лише при школах у Бишеві, Грузьке та Ясногородці. Радіус доступності спортивних об'єктів, що становить 5 км, не охоплює значну частину території громади, що обмежує можливості для занять спортом серед дітей та молоді. Таким чином, просторова організація системи освіти в громаді вимагає подальшої оптимізації шляхом розвитку транспортної інфраструктури, укрупнення мережі закладів

загальної середньої освіти та створення додаткових дошкільних і спортивних об'єктів у периферійних населених пунктах. Демографічний аналіз свідчить про поступове збільшення чисельності населення громади з 6584 осіб у 2022 році до 7061 осіб у 2023 році та 7004 осіб у 2024 році. Незважаючи на позитивну динаміку, частка дітей шкільного віку залишається невисокою – близько 9% від загальної чисельності населення, що створює ризики зменшення кількості учнів у майбутньому. Це вимагає розробки стратегії оптимізації мережі закладів освіти, забезпечення транспортного зв'язку та підвищення рівня доступності освітніх послуг.

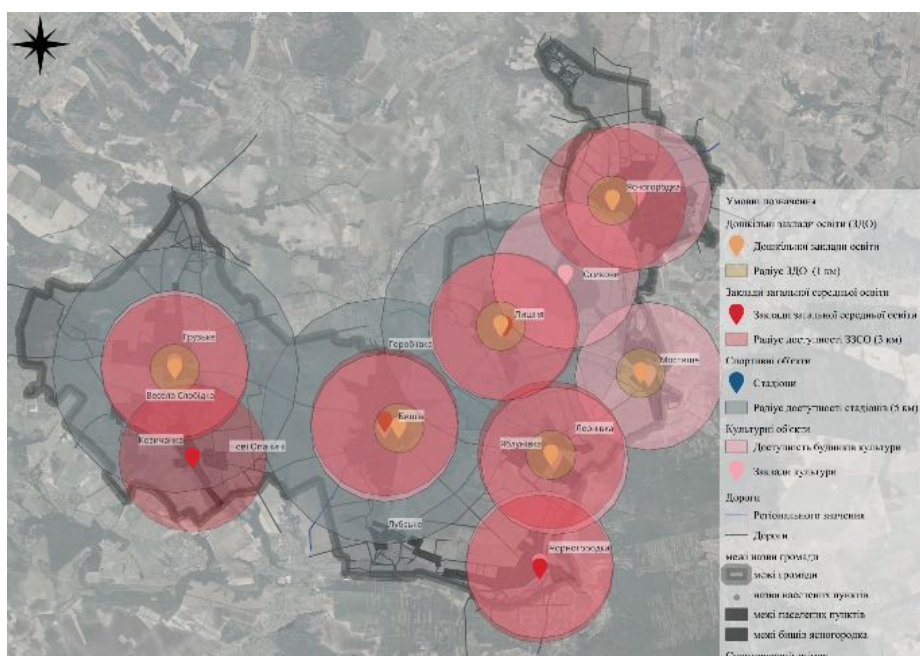

Рис. 2.1.14. Схема розташування закладів освіти на території громади (виконано автором).

Просторова організація системи охорони здоров'я. Система охорони здоров'я в Бишівській територіальній громаді представлена двома лікарськими амбулаторіями та шестью фельдшерсько-акушерськими пунктами (ФАП), що розташовані у різних населених пунктах громади. Радіус доступності лікарських амбулаторій становить 15 км, що забезпечує базове медичне обслуговування більшості населення громади. Однак територіальне охоплення фельдшерсько-акушерськими пунктами є менш рівномірним — радіус

доступності становить 7 км, що створює труднощі для мешканців віддалених населених пунктів, особливо у випадку невідкладної медичної допомоги, цю ситуацію ускладнює відсутність громадського транспорту в межах населених пунктів.

Лікарські амбулаторії розташовані в селі Бишів та Грузьке і забезпечують базовий рівень медичних послуг. У більшості амбулаторій відзначається недостатня кількість обладнання, що ускладнює надання спеціалізованої медичної допомоги. Проте якість обслуговування залишається на достатньому рівні, зокрема, є можливість здати базові аналізи та отримати консультацію сімейного лікаря. ФАПи розташовані переважно в будинках культури, що свідчить про обмеженість інфраструктури та потребу у створенні спеціалізованих приміщень для надання медичних послуг.

Додатковим викликом для системи охорони здоров'я стало руйнування сільського центру Бишева внаслідок авіабомбардування у 2022 році. У результаті адміністративний центр громади був перенесений до будівлі Бишівської амбулаторії, що суттєво обмежило функціональність медичного закладу та створило просторовий конфлікт між адміністративними та медичними функціями. Крім того, в громаді відсутня інклюзивна інфраструктура в медичних закладах, що обмежує доступність послуг для осіб з обмеженими можливостями та маломобільних груп населення. Це вимагає розробки заходів щодо поліпшення матеріально-технічного забезпечення закладів охорони здоров'я та забезпечення рівного доступу до медичних послуг для всіх мешканців громади (рис. 2.1.15.).

Система торгівлі, культури, спорту та дозвілля в Бишівській територіальній громаді характеризується нерівномірним територіальним розміщенням та обмеженою транспортною доступністю для частини населення. Майже в кожному населеному пункті громади функціонують торговельні заклади, однак їх забезпеченість та рівень покриття залишаються недостатніми для сільської місцевості. Основні торговельні об'єкти зосереджені в селі Бишів як адміністративному центрі громади та в селі Грузьке, що забезпечує базові

потреби населення в продуктах харчування та товарах першої необхідності. Відсутність належного громадського транспорту між населеними пунктами громади створює труднощі для мешканців у доступі до торговельних послуг. Радіус доступності торговельних об'єктів у громаді становить 1 км, що відповідає нормативним показникам для сільської місцевості. Проте у віддалених населених пунктах, таких як Осикове, Мостище та Черногородка, доступ до торговельних об'єктів обмежений, що створює соціальні та економічні труднощі для мешканців.

Покриття доступності будинків культури загалом є достатнім при максимальному радіусі доступності 3 км, окрім сіл Козичанка, Нові Опачичі та Лубське, де заклади культури відсутні, що створює прогалини у доступі до культурного дозвілля. Важливим об'єктом культурної інфраструктури є краєзнавчий музей у селі Бишів розташований в будівлі Бишівської гімназії, де зібрано історичні та етнографічні матеріали, що відображають культурну спадщину громади. Відсутність належної транспортної доступності до будинків культури, особливо у віддалених населених пунктах, створює труднощі для мешканців у доступі до культурних заходів та дозвілля. У приміщенні КЗ "Центр культури дозвілля та спорту" в селі Бишів відбулася нарада працівників закладів культури громади за участю керівництва. Під час обговорення було визначено ключові напрямки роботи на 2025 рік, зокрема розвиток творчих колективів, організація святкових заходів та популяризація культурної спадщини громади. Було визначено необхідність ремонту будівель будинків культури, оновлення технічної бази та залучення додаткового фінансування для покращення умов роботи закладів культури.

Система спортивної інфраструктури громади включає три стадіони, розташовані при закладах освіти в селах Бишів, Грузьке та Лишня. Радіус доступності стадіонів становить 5 км, що відповідає нормативним показникам для сільських територій. Проте в громаді відсутні спеціалізовані спортивні комплекси та тренувальні бази, що обмежує можливості розвитку спортивних секцій та масового спорту серед населення. Також спостерігається нестача

Культурна спадщина громади включає низку історичних та археологічних об'єктів, серед яких залишки Змієвих валів [35], Земська амбулаторія в Бишеві та традиційна сільська забудова. В Бишеві функціонує краєзнавчий музей, що містить детальну інформацію про історію громади та потенційно може стати центром культурно-пізнавального туризму. Основним туристичним об'єктом громади є Екопарк у Ясногородці зі страусиною фермою, що приваблює відвідувачів з усієї України. Важливим фактором розвитку є наявність природних об'єктів, таких як каскади озер на річці Куділь, які можуть стати основою для створення нових рекреаційних зон.

Незважаючи на наявний потенціал, розвиток туристичної інфраструктури стримується відсутністю чітко визначених туристичних маршрутів, інфраструктури для розміщення туристів та належної інформаційної підтримки. Для підвищення туристичної привабливості громади необхідно реалізувати комплекс заходів, що включатимуть облаштування туристичних маршрутів, створення місць для короткострокового відпочинку, розвиток транспортної доступності та популяризацію громади як туристичного напрямку (рис.2.1.17)..

Просторова організація системи адміністративних, комунальних та інших соціальних послуг у Бишівській територіальній громаді характеризується відносною рівномірністю розташування адміністративних центрів та закладів соціального обслуговування, однак зберігається низка проблем із забезпеченням якості та доступності цих послуг. У громаді функціонують центри надання адміністративних послуг (ЦНАП), що охоплюють основні населені пункти з радіусом доступності до 20 км. Водночас у багатьох віддалених селах обмежений доступ до адміністративних послуг через відсутність належного транспортного сполучення.

Значною проблемою громади залишається поширення стихійних сміттєзвалищ, які формуються як у межах населених пунктів, так і в сільськогосподарських зонах. Незважаючи на це, комунальний відділ адміністрації впроваджує заходи для покращення ситуації, зокрема створюються офіційні місця накопичення та сортування відходів, проводяться

роботи із санітарного очищення територій. У сільській місцевості громади також спостерігається нестача сучасних об'єктів утилізації відходів, що ускладнює екологічний стан довкілля.

На території громади функціонує мережа кладовищ, що переважно розташовані в межах населених пунктів або на околицях. Відсутність систематичного контролю за станом кладовищ, їх санітарний стан та обмеженість територіальних ресурсів створюють загрозу подальшого погіршення ситуації. Важливою складовою підвищення рівня надання адміністративних і соціальних послуг є створення нових пунктів надання послуг, модернізація існуючих об'єктів, а також підвищення якості транспортного забезпечення для покращення доступності закладів соціальної інфраструктури (рис. 2.1.18).

Рис. 2.1.17. Схема туристично привабливих об'єктів (виконано автором)

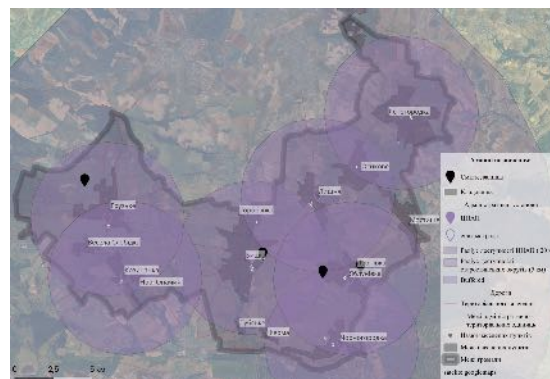

Рис. 2.1.18.Схема адміністративних установ, розташування сміттєзвалищ, кладовищ (виконано автором).

Транспортна мобільність та інфраструктура.

Транспортні зв'язки та транспортний попит. Транспортні зв'язки у Бишівській громаді є недостатньо розвиненими, що створює обмеження у мобільності мешканців та доступі до соціальних послуг. Основними об'єктами

виникнення транспортного попиту є адміністративний центр у Бишеві, заклади освіти, охорони здоров'я та об'єкти торгівлі. Зв'язок із районним центром забезпечується лише з Бишева, тоді як пряме сполучення з Києвом мають села Грузьке, Бишів, Черногородка, Мостище, Яблунівка та Леонівка, що покращує трудову та освітню міграцію в цих населених пунктах.

Маятникова міграція у громаді поширена по всій території, проте її інтенсивність значною мірою залежить від транспортного забезпечення. Основні маршрути маятничкової міграції пов'язані з роботою, доступом до освітніх та медичних установ, а також до об'єктів торгівлі. Відсутність регулярного транспорту в більшості сіл громади ускладнює забезпечення транспортного попиту, що обмежує можливості населення щодо працевлаштування, доступу до освіти та медичних послуг. Інтенсивність використання транспорту залишається низькою через обмежену кількість маршрутів та незадовільний стан доріг.

Організація зовнішнього транспортного сполучення є недостатньою, однак близькість громади до міжнародної автотраси М-06 створює потенціал для розвитку логістичних та мультимодальних перевезень. Перспективним напрямом є також розвиток малої авіації завдяки наявності аеродрому поблизу Бишева (рис. 2.1.19).

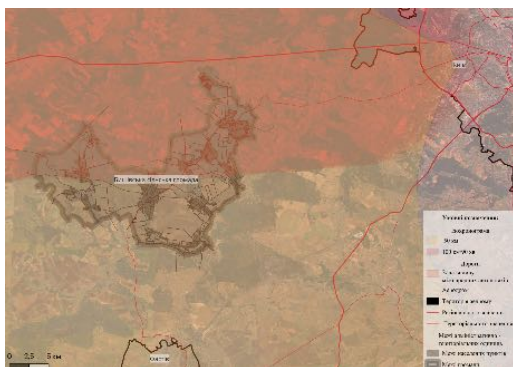

Рис. 2.1.19. Ізонограма доступності автобусних зупинок в громаді (виконано автором).

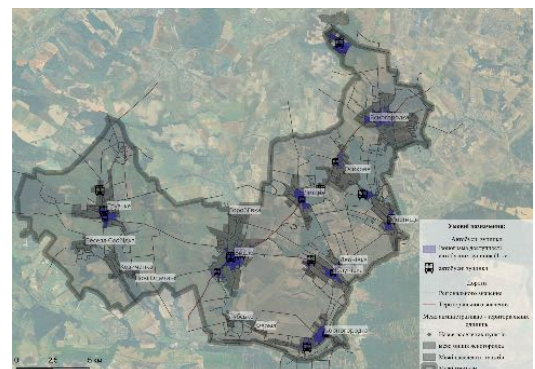

Рис. 2.1.20. Схема зв'язків адміністративних центрів з територією громади (виконано автором).

Дорожньо-транспортна інфраструктура Дорожньо-транспортна інфраструктура Бишівської громади базується на мережі автомобільних доріг місцевого значення, що забезпечують зв'язок між населеними пунктами та вихід на регіональні магістралі. Основним лінійним об'єктом є регіональна дорога Р-04 (Київ — Фастів — Бишів), яка є критично важливою для мобільності громади. Водночас загальний стан доріг залишається вкрай незадовільним через зношене покриття. Транспортна інфраструктура сервісу обмежується зупинками громадського транспорту, які потребують оновлення, відсутні транспортні комплекси та залізничні станції.

Організація громадського транспорту та пішохідних зв'язків. Організація громадського транспорту у громаді є недостатньо розвиненою. Сполучення з Києвом забезпечене лише для частини населених пунктів (Бишів, Грузьке, Черногородка, Мостище, Яблунівка, Леонівка), при цьому внутрішньогромадське сполучення між селами фактично відсутнє. Графіки руху є нестабільними, а транспортно-пересадкові вузли відсутні. Стан пішохідних зв'язків вкрай незадовільний: тротуари вузькі, не відповідають нормам, відсутні елементи безбар'єрності. Велосипедна інфраструктура повністю відсутня, що створює ризики безпеки для велосипедистів та обмежує розвиток альтернативної мобільності (рис. 2.1.20).

Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації. Інженерне забезпечення території Бишівської громади має значні проблеми у сфері водопостачання та водовідведення. *Централізоване водопостачання* забезпечене лише у частині села Бишів та окремих населених пунктах, проте більшість жителів використовують воду з індивідуальних колодязів і свердловин. Відсутність резервуарів для зберігання води та недостатня потужність насосних станцій створює проблеми із забезпеченням водою у літній період. Системи водопідготовки відсутні, що впливає на якість питної води.

Система водовідведення у громаді практично відсутня. Централізована каналізація наявна лише у частині села Бишів. У більшості населених пунктів використовуються вигрібні ями, що створює загрозу для санітарного стану територій та підземних вод. Відсутність очисних споруд та каналізаційних колекторів ускладнює можливість покращення ситуації. Ситуація із забезпеченням водопостачання та водовідведення вимагає комплексного вирішення через будівництво нових магістральних мереж, модернізацію існуючих насосних станцій та облаштування централізованих систем очищення стоків.

Електропостачання та альтернативна енергетика. Електропостачання здійснюється через мережі напругою 10 кВ і трансформаторні підстанції 35 кВ, однак мережі зношені, що спричиняє перебої у постачанні. В умовах воєнного стану громада активно впроваджує альтернативні джерела електроенергії — сонячні панелі в приватних домогосподарствах та резервні системи живлення у соціальних об'єктах. Перехід на альтернативні джерела дозволяє підвищити енергетичну безпеку, але необхідною є модернізація основних мереж та обладнання трансформаторних підстанцій.

Система газопостачання характеризується високим рівнем забезпеченості газом більшості населених пунктів. Газифікація громади активно проводилася у попередні десятиліття. Зокрема, у 2009 році на території Макарівського району, до якого раніше входила Бишівська громада, було прокладено та введено в експлуатацію 15,6 км газопроводів різного тиску, що сприяло забезпеченню доступу до природного газу для більшості домогосподарств громади. Основне газопостачання здійснюється через мережу магістральних та розподільних газопроводів середнього та низького тиску, що охоплюють основні населені пункти громади, зокрема Бишів, Грузьке, Чорногородку, Мостище, Лишню, Ясногородку, Яблунівку та Леонівку [36].

На території громади функціонують газорозподільні станції та шафові регуляторні пункти, які забезпечують зниження тиску та подачу газу до побутових та комунальних споживачів. Однак частина мереж перебуває у

зношеному стані, що спричиняє періодичні перебої у газопостачанні та підвищує ризик аварійних ситуацій. Відсутність газопроводів високого тиску обмежує можливості підключення нових об'єктів та споживачів, що гальмує подальший розвиток громади.

У більшості віддалених населених пунктів громади газопостачання наявне, проте в окремих селах забезпечення залишається недостатнім. У таких випадках мешканці користуються альтернативними джерелами енергії, зокрема балонним газом, твердим паливом (дровами, вугіллям) та електроенергією для опалення. Для покращення ситуації у сфері газопостачання необхідно продовжувати модернізацію існуючих газових мереж, збільшити потужність газорозподільних станцій та розширити інфраструктуру для забезпечення повного покриття території громади природним газом. Це сприятиме підвищенню рівня комфорту населення та забезпечить стабільний розвиток громади.

Теплопостачання. Централізована система теплопостачання у громаді відсутня. Основу складають індивідуальні системи опалення на базі газових і твердопаливних котлів. Зростання вартості енергоносіїв стимулює пошук альтернативних джерел — сонячних колекторів, твердопаливних котелень на біомасі. Для стабілізації системи теплопостачання необхідна розробка комплексної схеми розвитку локальних систем опалення на базі відновлюваних джерел енергії.

Трубопровідний транспорт. Магістральні трубопровідні системи (нафтопроводи, аміакопроводи) на території громади відсутні. Трубопровідна інфраструктура обмежується мережами водопостачання і газопостачання. Подальший розвиток трубопровідного транспорту має бути пов'язаний із розширенням газових і водопровідних мереж.

Система телекомунікацій. Телекомунікаційна інфраструктура охоплює базові мобільні мережі операторів Kyivstar, Vodafone, Lifecell. Віддалені села мають слабе покриття і нестабільний мобільний інтернет. Фіксований інтернет доступний переважно у центральних селах через волоконно-оптичні мережі.

Мережа 4G недостатньо розвинена, особливо на периферії. Пріоритетним напрямом є прокладання нових волоконно-оптичних ліній та встановлення базових станцій четвертого покоління для забезпечення якісного телекомунікаційного покриття громади.

Охорона земель, інженерна підготовка та благоустрій території

Охорона земель, інженерна підготовка та благоустрій території. На території Бишівської громади спостерігаються небезпечні природні процеси, серед яких найпоширенішими є водна ерозія ґрунтів та зсувні явища у прибережних зонах річок Куділь та Ірпінь. Низинні ділянки громади періодично зазнають підтоплення через підвищення рівня ґрунтових вод та недостатню пропускну здатність існуючих водовідвідних каналів. Відсутність сучасних інженерно-захисних споруд для регулювання гідрологічного режиму створює ризик розвитку заболочення та деградації земель. Існуючі дамби й водовідвідні канали перебувають у незадовільному технічному стані через тривалий період експлуатації без капітального ремонту. Система моніторингу стану водних ресурсів у громаді відсутня, що ускладнює оперативне реагування на екологічні загрози.

Поводження з відходами. Система поводження з відходами у Бишівській громаді залишається нерозвиненою. Основною проблемою є поширення стихійних сміттєзвалищ, особливо у прибережних зонах та сільськогосподарських угіддях. Власний полігон для твердих побутових відходів на території громади відсутній; вивезення здійснюється на віддалені полігони у місті Фастів, що підвищує витрати та ускладнює логістику. Комунальне підприємство «Благоустрій» розробило графік регулярного вивезення ТПВ на 2025 рік, а також започатковано заходи з упорядкування сміттєзберігання та сортування. Однак відсутність системи роздільного збору, переробки та компостування відходів залишається серйозною проблемою, що підсилює екологічні ризики та обмежує можливості повторного використання ресурсів.

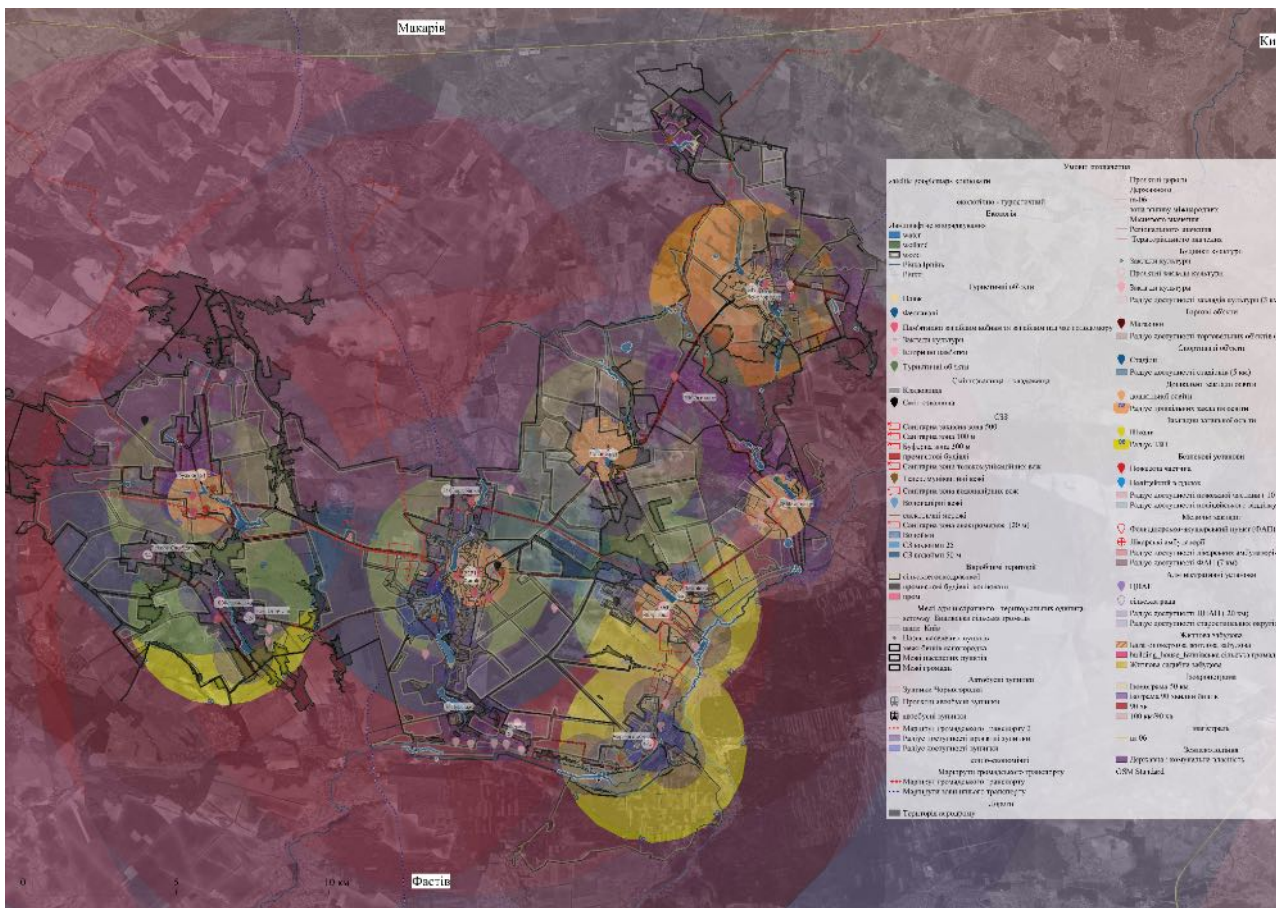

Рис. 2.1.21. Схема комплексної оцінки територій Бишівської громади (виконано автором).

2.2. Стратегічне моделювання перспективного просторового розвитку досліджуваної території

На основі SWOT - аналізу було сформовано TOWS - аналіз. Цей аналіз Бишівської громади показує високий потенціал для розвитку завдяки вигідному географічному положенню, природним ресурсам та можливості залучення інвестицій у туризм і агропромисловість (табл. 2.2.1., 2.2.1.).

. Основні проблеми громади пов'язані зі станом інфраструктури, нестачею робочих місць та відтоком молоді. Вирішення цих проблем можливе через розвиток транспортної та соціальної інфраструктури, залучення інвестицій та підтримку місцевого бізнесу.

SWOT аналіз територій Бишівської громади	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - Вигідне економіко-географічне положення (близькість до м. Київ) - Розвинена агропромисловість - Природно-рекреаційний потенціал (наявність водойм, лісів, природоохоронних територій) - Сприятливі агрокліматичні умови - Інвестиційно привабливі ділянки для розвитку підприємництва - Відносно розвинена медична та освітня інфраструктура - Наявність мобільного зв'язку та Інтернету в більшості населених пунктів - Високий рівень громадянської активності та ініціатив у сфері екології, благоустрою та соціального розвитку - Місцевий бізнес зацікавлений у розвитку громади (підтримка культурних ініціатив, екологічних програм) 	<ul style="list-style-type: none"> - Недостатній рівень розвитку транспортної інфраструктури, поганий стан доріг - Відсутність централізованого водопостачання / водовідведення у більшості населених пунктів, окрім частини села Бишів - Застарілість технологій на підприємствах, нестача інновацій - Високий рівень безробіття у сільській місцевості - Обмежений доступ до якісних медичних послуг у малих селах - Поганий стан екології через стихійні сміттєзвалища та неконтрольоване використання хімікатів у сільському господарстві - Старіння населення та демографічний спад - Відсутність організованого процесу переробки відходів - Недостатня координація між владою, бізнесом та громадськими ініціативами
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - Залучення інвестицій для розвитку інфраструктури - Ремонт та будівництво дорожньої мережі - Впровадження цифрових технологій в управління громадою - Створення центрів місцевої активності та розвитку туризму (екотуризм, історико-культурні маршрути) - Реалізація проектів з енергетичної незалежності (вітряні та сонячні електростанції, біопаливні котельні) - Покращення системи водопостачання та водоочищення за рахунок залучення грантових коштів - Організація інклюзивних просторів для громади - Розвиток локального виробництва та підтримка малого бізнесу - Відновлення та модернізація об'єктів соціальної інфраструктури, включаючи школи, медичні заклади, спортивні та культурні центри 	<ul style="list-style-type: none"> - Продовження воєнних дій та їх вплив на розвиток громади - Відтік молоді та кваліфікованих кадрів - Відсутність зовнішніх інвестицій та недостатнє фінансування проектів розвитку - Деградація екологічного середовища (незареєстровані садові товариства, забруднення водойм, вирубка лісів, хаотичне поводження з відходами) - Вплив глобальних економічних криз на розвиток місцевого підприємництва - Посилення міграційних процесів через погіршення умов життя - Бюрократичні труднощі та відсутність якісного управління просторовим розвитком - Неконтрольоване використання хімічних речовин у сільському господарстві

Таблиця 2.2.2.

TOWS - аналіз	
Сильні сторони + Можливості	Слабкі сторони + Можливості
<ul style="list-style-type: none"> - Розвиток туристичного потенціалу за рахунок культурної спадщини та природно-рекреаційних ресурсів, зокрема створення історико-культурних маршрутів і зеленого туризму. - Економічний розвиток через залучення інвесторів у галузі аграрного виробництва та енергетичної незалежності (впровадження сонячних станцій, біопаливних котелень). - Розширення транспортної мережі та покращення дорожньої інфраструктури для підвищення мобільності населення. - Використання вигідного географічного положення для розвитку логістичної інфраструктури та створення нових робочих місць. - Відновлення та модернізація соціальної інфраструктури (школи, дитячі садки, медичні заклади). 	<ul style="list-style-type: none"> - Залучення інвестицій для модернізації транспортної та комунальної інфраструктури. - Розвиток молодіжної політики через створення молодіжних центрів, організацію культурних і спортивних заходів. - Вирішення проблеми з транспортною ізоляцією за рахунок розширення маршрутів громадського транспорту та покращення стану доріг. - Підтримка малого бізнесу та місцевого виробництва для створення нових робочих місць. - Створення центрів соціальної інтеграції для забезпечення інклюзивності та рівного доступу до послуг.
Сильні сторони + Загрози	Слабкі сторони + Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - Використання переваг географічного розташування для підвищення економічної активності громади та залучення зовнішніх інвестицій. - Створення системи реагування на надзвичайні ситуації для забезпечення екологічної та соціальної безпеки. - Захист культурної спадщини через реалізацію реставраційних проектів і організацію благодійних заходів для збору коштів. - Підвищення рівня енергетичної безпеки через перехід на відновлювані джерела енергії та розвиток локальної енергетичної інфраструктури. - Розвиток системи управління відходами та створення екологічних програм із залученням міжнародних донорів. 	<ul style="list-style-type: none"> - Впровадження програм екологічного захисту для зменшення ризиків деградації земель та забруднення довкілля. - Покращення медичної інфраструктури для забезпечення рівного доступу до медичних послуг у віддалених селах. - Реалізація програм енергоефективності для підвищення енергетичної незалежності громади. - Вирішення проблеми маятникової міграції через покращення транспортної доступності та розвиток місцевої економіки. - Впровадження системи контролю за використанням хімікатів у сільському господарстві для зниження рівня забруднення земель і водних ресурсів.

Рис. 2.3.1.Схема принципової моделі сталого розвитку територій Бишівської ОТГ (виконано автором).

Впровадження моделі сталого розвитку в Бишівській громаді дозволить досягти покращення якості життя мешканців, підвищити рівень соціальної захищеності та доступу до медичних і освітніх послуг. Очікується зростання туристичної привабливості та економічної активності завдяки розвитку інфраструктури й залученню інвестицій. Покращення екологічного стану території та розвиток зеленої енергетики сприятимуть формуванню безпечного та екологічно чистого середовища. Інтеграція культурних, соціальних, економічних та екологічних напрямків забезпечить комплексний і збалансований розвиток громади.

Секторальний аналіз досліджуваної території

Економічний аналіз. Бишівська громада має високий агропромисловий потенціал завдяки значній частці сільськогосподарських земель. Основні галузі – сільське господарство та переробка продукції. Нестача інфраструктури та

інноваційних технологій обмежує конкурентоспроможність. Підприємницька активність низька через відсутність фінансової підтримки.

Соціальний аналіз. Слабка соціальна інфраструктура: нестача закладів освіти, медицини та культури, обмежений доступ до якісних соціальних послуг. Транспортна доступність низька, особливо між селами. Високий рівень маятникової міграції.

Екологічний аналіз. На території громади є значний природно-рекреаційний потенціал (ліси, водойми), проте екологічний стан ускладнюється через забруднення ґрунтів, стихійні сміттєзвалища та використання хімікатів у сільському господарстві. Відсутні заходи щодо утилізації відходів та відновлення земель.

Культурний аналіз. Наявні об'єкти культурної спадщини (Змієві вали, Земська амбулаторія), краєзнавчий музей у Бишеві. Відсутність належної інфраструктури та популяризації обмежує розвиток культурного туризму. Громадська активність зосереджена на локальних ініціативах.

Низький рівень соціально-економічного розвитку громади обумовлений незадовільним станом інфраструктури, слабким розвитком економіки та недостатнім рівнем соціальних послуг. Відсутність регулярного транспорту, централізованого водопостачання та газифікації ускладнює умови життя та стримує залучення інвестицій. Низький рівень зайнятості та занепад соціальної інфраструктури призводять до відтоку населення, що погіршує демографічну ситуацію та обмежує економічні можливості громади (рис. 2.2.2.).

Впровадження стратегічних рішень, зокрема модернізація транспортної та комунальної інфраструктури, розвиток соціальних послуг та створення нових робочих місць, сприятиме зростанню економічної активності та підвищенню якості життя населення. Поліпшення транспортної доступності та створення нових підприємств залучить інвестиції та сприятиме соціально-економічному розвитку громади. Відновлення закладів освіти, культури та охорони здоров'я зміцнить соціальний капітал і покращить рівень комфорту та безпеки життя мешканців (рис. 2.2.3.).

Рис. 2.2.2. Схема дерева проблем соціально - економічного сектору ОТГ
(виконано автором)

Незбалансований розвиток екологічно-культурної сфери громади створює низку негативних наслідків. Погіршення стану довкілля через забруднення водойм і вирубку лісів призводить до зниження якості життя мешканців і втрат

у туристичній сфері. Відсутність комплексної програми розвитку туризму та охорони спадщини зменшує туристичну привабливість і економічні надходження до бюджету громади. Погіршення екологічної ситуації та занепад культурної спадщини підвищують ризики для здоров'я мешканців і сприяють відтоку молоді через відсутність перспектив розвитку (рис. 2.2.4.).

Реалізація запропонованих рішень сприятиме поліпшенню екологічного стану та збереженню культурної спадщини громади. Відновлення історичних об'єктів і природних зон, створення нових туристичних маршрутів і баз відпочинку підвищить туристичну привабливість та забезпечить додаткові надходження до місцевого бюджету. Ліквідація стихійних сміттєзвалищ і контроль використання агрохімікатів покращать екологічну ситуацію, сприяючи зростанню рівня життя мешканців. Активізація громади у сфері культури та туризму сприятиме формуванню громадянської свідомості та соціальної відповідальності (рис. 2.2.5.).

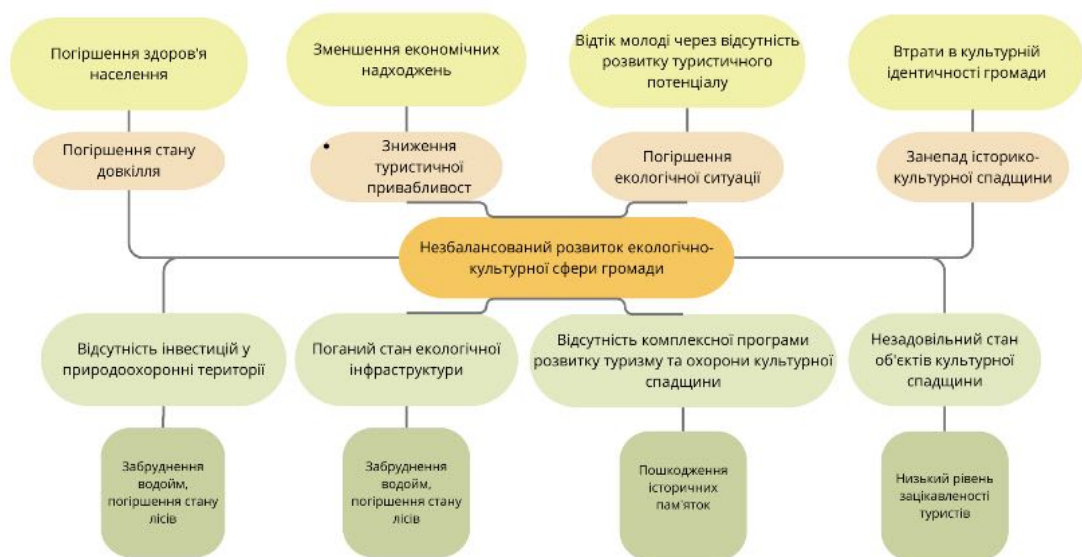

Рис. 2.2.4. Схема дерева проблем екологічно - культурного сектора (виконано автором).

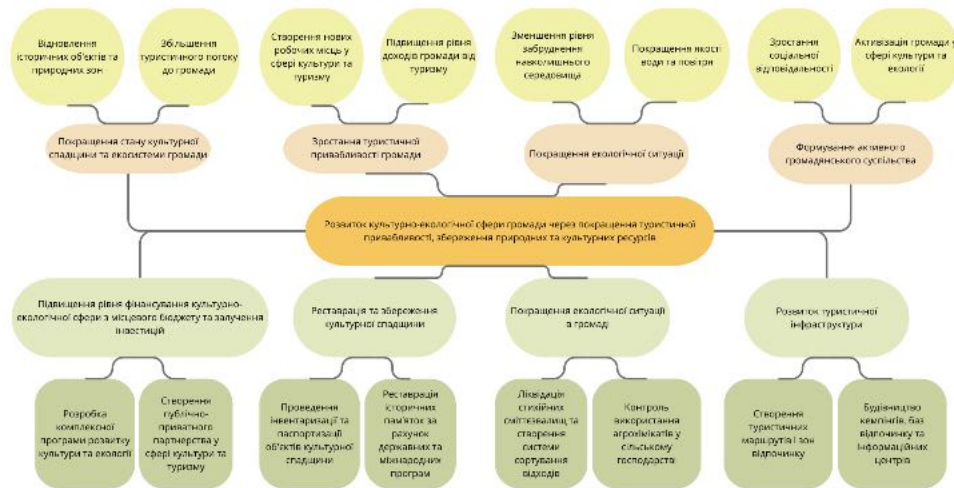

Рис. 2.2.5. Схема дерева рішень екологічно - культурного сектору (виконано автором).

Отже, основні альтернативні стратегічні напрямки просторового розвитку досліджуваної території відповідно до розділів секторального аналізу включають в себе (рис. 2.2.6.):

Економічний напрямок

- Розвиток агропромислового комплексу: підвищення продуктивності сільського господарства, створення умов для розвитку переробних підприємств.
- Підтримка малого та середнього бізнесу: залучення інвестицій, створення робочих місць.
- Туристичний потенціал: розвиток зеленого туризму та рекреаційних зон.

Соціальний напрямок

- Розвиток соціальної інфраструктури: будівництво та модернізація шкіл, медичних закладів, культурних та спортивних закладів, реконструкція адміністративних будівель.
- Покращення транспортної доступності: організація регулярного громадського транспорту між населеними пунктами.

Екологічний напрямок

- Збереження природних ресурсів: створення охоронних зон, рекультивація сміттєзвалищ.
- Енергетична ефективність: впровадження альтернативних джерел енергії (сонячні станції, біогаз).

Культурний напрямок

- Відновлення об'єктів культурної спадщини: реставрація історичних пам'яток, розвиток культурних маршрутів.
- Підтримка громадських ініціатив: створення умов для проведення фестивалів, розвитку місцевих творчих колективів.

2.1.6. Модель сталого розвитку територій громади: існуючий та проєктний огляд (виконано автором).

2.3. Комплексна оцінка територій адміністративного центру громади села Бишів.

Територія Бишева переважно зайнята сільськогосподарськими угіддями, які охоплюють близько двох третин площі громади. Житлова забудова сконцентрована вздовж трьох головних вулиць у центрі, поруч із якими

розташовані амбулаторія та два заклади освіти. Промислові й комунальні об'єкти обмежені невеликими майданчиками для переробки продукції та комунального обслуговування, а лісові масиви й зелені насадження тягнуться переважно вздовж берегів річки Лупа, тоді як власне водні поверхні мають фрагментарний характер.

Стимулюючими факторами є високий аграрний потенціал завдяки родючим ґрунтам та близькість до Києва (приблизно 35 км), що сприяє субурбанізації й оптимізації логістичних маршрутів. Обмеженнями виступають відсутність дощової каналізації, застарілі інженерні мережі по всьому населеному пункту та ризики підтоплення заплави Лупи. Для забезпечення сталого розвитку необхідне модернізоване водовідведення та розширення інженерної інфраструктури.

Ситуаційний план. Бишів є адміністративним центром однойменної сільської територіальної громади Фастівського району Київської області, розташованим у лісостеповій зоні з помірно континентальним кліматом (середньорічна температура +7,8 °С, опади близько 550 мм). Рельєф переважно рівнинний, що полегшує механізоване землеробство та будівництво інфраструктурних об'єктів.

Ключовими зовнішніми факторами є проходження дороги регіонального значення Р-04 та функціонування приватного аеродрому поблизу села, що розширює можливості логістики та пасажирських перевезень. До внутрішніх переваг належать об'єкти культурної спадщини — Земська амбулаторія та Змієві вали, які потребують офіційної реєстрації й комплексного захисту. Основними обмеженнями є дефіцит місцевого фінансування для відновлення після бойових дій та недостатня інженерна підготовка території.

Планувальний каркас та система розселення. Просторовий каркас формується трьома основними вулицями, що перетинаються в центральній частині поруч із громадськими закладами, та мережею другорядних провулків, які ведуть до садівничих і дачних масивів. Чітких мікрорайонів не виділено; периферійні квартали мають брак соціальних установ і інженерного

забезпечення, а в громаді відсутній внутрішній громадський транспорт.

Населення становить 2 571 особу з позитивним природним приростом. Житловий фонд на 80 % представлений приватними односімейними будинками низької поверховості. Соціальну інфраструктуру складають амбулаторія та два заклади освіти, транспортне сполучення забезпечують тільки маршрутні автобуси до Фастова й Києва.

Сучасне використання земель. Понад 80 % земель перебувають у приватній власності — переважно орні поля та присадибні ділянки. Комунальні землі включають ділянки під громадською забудовою та резервні території, які не розмежовані в кадастрі. Незареєстровані присадибні й городні наділи становлять незначну частку й використовуються місцевими мешканцями за споконвічними правами.

Земельні запаси й резерви, віднесені до загального користування, виконують функцію буферних зон уздовж заплави Лупи та навколо пам'яток спадщини, визначаючи потенційні межі подальшого розширення рекреаційної і інфраструктурної забудови. Формалізація меж цих ділянок та їхнє кадастрове оформлення є передумовою для раціонального землекористування й планового розвитку громади (рис. 2.3.1) .

Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території. У межах села існує прибережно-заплавна смуга річки Лупа, яка підтримує природний гідрологічний режим та біорізноманіття регіональної екосистеми. Офіційного заповідного статусу ця ділянка не має, проте є ключовим елементом екологічної мережі.

Єдиний парк при сільському громадському центрі був відновлений після авіаудару і потребує переосмислення для покращення якості рекреаційних властивостей.

Інші рекреаційні простори формуються природними угрупованнями дерев і чагарників уздовж берегів Лупи та групами зелених насаджень вздовж вулиць; відсутність благоустрою й інфраструктурних елементів обмежує їх

використання, що вимагає розробки програми облаштування й відновлення зелених зон.

Існуючі обмеження у використанні земель. Прибережна охоронна смуга Лупи встановлена нормативами водоохоронного законодавства шириною 30 м від урізу води, що забороняє проведення земляних та будівельних робіт у цій зоні. Санітарно-захисні зони навколо об'єктів критичної інфраструктури включають радіус 20 м довкола телекомунікаційної вежі, радіус 20 м навколо водонапірної вежі та смугу відведення високовольтних ліній електропостачання, які забороняють розміщення споруд із масовим перебуванням людей. Генеральний план 1991 р. є єдиним чинним документом з планувального зонування; детальні плани території не розроблені, що потребує перегляду нормативної документації та внесення оновлених даних до Державного земельного кадастру (рис. 2.3.2).

Розміщення житлового фонду. Житлова забудова представлена приватними односімейними будинками низької поверховості та декількома багатоквартирними спорудами середньої поверховості. Суттєвим завданням є модернізація житлового фонду шляхом підвищення енергоефективності (утеплення фасадів, заміна вікон, модернізація систем опалення) та збереження історично цінних споруд через проведення реставраційних робіт (рис. 2.3.1.).

Розміщення ділових центрів та інноваційних об'єктів. Спеціалізовані ділові центри, технопарки та інноваційні майданчики відсутні. Адміністративні та торговельні функції тимчасово розміщуються в орендованих приміщеннях, що ускладнює сталий розвиток бізнес-інфраструктури та знижує доступність послуг.

Розміщення виробничих об'єктів. Господарський комплекс громади включає сільськогосподарські підприємства та кооперативи без чітко визначених обсягів зберігання чи переробки продукції. Комунальні служби запровадили централізований вивіз побутових відходів за межі громади, однак відсутність локального полігону й сортування сміття потребує розробки комплексної системи управління відходами.

Обслуговування населення. Просторова організація системи освіти. У громаді функціонує одна загальноосвітня школа та модульний дошкільний заклад, розміщені на території амбулаторії після руйнування попереднього ДНЗ. Радіус доступності 3 км охоплює лише центральну частину села, що не відповідає нормативним показникам. Через військовий стан і відсутність захищених приміщень навчання здійснюється в змішаному форматі – онлайн і офлайн (рис. 2.3.2).

Просторова організація системи охорони здоров'я. Єдина амбулаторія загальної практики сімейної медицини розташована поблизу в'їзду до села з боку Києва та обслуговує більшу частину населення громади й мешканців сусідніх населених пунктів у радіусі 20 км. Заклад потребує впровадження безбар'єрного простору для людей з обмеженими можливостями та облаштування належної рецепції для покращення доступності медичних послуг (рис. 2.3.1).

Просторова організація системи торгівлі, культури, спорту та дозвілля. Торгівельна мережа громади представлена численними продовольчими й непродовольчими магазинами, закладом харчування та кав'ярнями, здебільшого зосередженими в центральній зоні. Будинок культури був зруйнований, спортивна інфраструктура обмежується універсальним майданчиком при школі, закладів дозвілля немає (рис. 2.3.2.) .

Просторова організація системи туристичних та оздоровчо-рекреаційних об'єктів. Краєзнавчий музей розташований у приміщенні закладу освіти в центрі села. Офіційно визнані пам'ятки культурної спадщини — Змієві вали та Земська амбулаторія — потребують офіційного захисту й охоронної регламентації. Історичні житлові будівлі є перспективою для розвитку зеленого туризму. Сільська влада планує облаштувати пляж на нижньому озері каскаду Лупи для розширення рекреаційної мережі (рис. 2.3.1).

Просторова організація системи адміністративних, комунальних та інших соціальних послуг. Адміністративні послуги надаються в приміщенні амбулаторії після руйнування будівлі сільської ради; ЦНАП функціонує в

мобільно-модульному приміщенні, наданому волонтерами. Кладовище традиційного поховання розташоване на південно-східних околицях села; крематорії та колумбарії відсутні (рис. 2.3.1).

Транспортні зв'язки та транспортний попит. Головні генератори транспортного попиту — школа, амбулаторія, торговельні точки — зосереджені в центрі села. Переважний обсяг поїздок здійснюється приватним автотранспортом, а проходження дороги державного значення Р04 додає постійного руху вантажівок і додаткового навантаження у зв'язку з реалізацією нової моделі розвитку Києва та його міської зони (рис. 2.3.4)..

Організація зовнішнього транспортного сполучення. Громада розташована вздовж дороги регіонального значення Р04. Залізничного сполучення немає — найближча станція знаходиться в районному центрі за межами громади. Поряд із селом є приватний аеродром для малих літаків.

Дорожньо-транспортна інфраструктура. Внутрішня мережа складається з асфальтованих і ґрунтових доріг, які потребують капітального ремонту з урахуванням покращення дренажу та влаштування вуличного освітлення для підвищення безпеки руху та довговічності покриття.

Організація громадського транспорту. Громадський транспорт функціонує до Фастова до Києва, віддалені мікрорайони не охоплюються жодними регулярними маршрутами внутрішній громадський транспорт в громаді відсутній.

Організація пішохідних зв'язків та велосипедної інфраструктури. Тротуари присутні фрагментарно та нерівномірно, не відповідають інклюзивним стандартам, велосипедні доріжки відсутні.

Організація паркувального простору. Автотранспорт паркується стихійно вздовж узбіч і біля громадських об'єктів, що створює небезпеку на вузьких вулицях.

Інженерне та телекомунікаційне забезпечення. Водопостачання та водовідведення. Політика водопостачання в селі частково базується на централізованих мережах у чотирьох населених пунктах громади (найбільша —

у Лишні покриває 60 % населення), проте понад половина жителів (54 % респондентів) використовує колодязі чи криниці, а 47 % – індивідуальні свердловини; лише 4 % підключені до централізованого водопостачання. Більшість мешканців (59 %) вважають, що нині потреби в розширенні централізованої мережі немає, хоча 37 % відчують її нестачу. Дощова каналізація відсутня, а стічні води відводяться через індивідуальні септики та очисні споруди, сумарна потужність яких забезпечує 0,004 тис. м³/добу [21].

Електропостачання. Військові дії виявили вразливість електромереж: лише 38 % населення залишаються без власних резервних джерел, тоді як 35 % використовують паливні генератори і 36 % — акумуляторні системи. Часті аварії через падіння дерев і брак обслуговчого персоналу призводять до затяжних перебоїв. Прагнення енергетичної незалежності виражається в прагненні до встановлення мініелектростанцій і альтернативних джерел: учасники ФГП вважають доцільним комбінувати сонячні станції (ефективні влітку) та вітрові установки (цілодобово), а також вивчати потенціал когенераційних установок на біомасі та приватних сонячних полів [21].

Газопостачання. Централізовані газопроводи не охоплюють усе село; частина населення користується скрапленим газом у балонах, що підвищує вартість і ризики експлуатації.

Теплопостачання. Нині для опалення соціальних об'єктів (школи, амбулаторії) та приватних будинків використовуються твердопаливні котельні приватних підприємств, що призводить до високих витрат. Опитування показало, що 69 % домогосподарств опалює газом, 58 % — дровами, 25 % — електроенергією; понад половина установ застосували склопакети та енергоефективні лампи, але лише 27 % мають теплоізоляцію. Місцева влада планує замінити існуючі котельні на чеські модульні установки на біопаливі, які автономно вироблятимуть тепло і частину електроенергії, утилізуючи гілля та траву, що знизить витрати та вирішить проблему біовідходів [21].

Телекомунікаційні мережі та об'єкти. Зв'язок погіршує рельєф: існуючі базові станції не охоплюють віддалені квартали. Пропонується встановити

локальну телекомунікаційну вишку та організувати освітлення вулиць на базі сонячних панелей для підвищення безпеки. Також відсутній чіткий операторський механізм обслуговування кладовищ, що потребує нормативного врегулювання.

Інженерна підготовка та благоустрій території. Інженерна підготовка і захист території. Геотехнічні ризики підтоплень у заплаві Лупи залишаються актуальними. Існуючі захисні споруди (канави, укоси) потребують оновлення з використанням сучасних технологій (геосинтетика, габіони) і запровадження системи моніторингу рівня ґрунтових вод.

Поводження з відходами. Система збору сміття передбачає місячний вивіз комунальним підприємством «Благоустрій» за межі села. Опитування виявило таку поведінку: 59 % виставляють відходи для вивозу, 28 % сортують, 24 % користуються контейнерами, 22 % спалюють; 52 % відносять органіку у спеціальні контейнери, до 20 % компостують. Основні проблеми — несанкціоновані звалища (55 %) і небажання сортувати (45 %), брак контейнерів (33 %) і нерегулярний вивіз. 76 % готові платити за послуги, 44 % вважають, що сміттєпереробний комплекс вирішить проблему, хоча 34 % проти його розташування поблизу. Місцева ініціатива із просвітницької роботи підвищила свідомість, особливо серед молоді. Наступним кроком має стати запровадження окремих контейнерів для паперу, пластику та інших фракцій і облаштування пунктів прийому вторсировини у всіх селах громади [21].

Висновки до розділу 2

Стратегічне моделювання просторового розвитку території Бишівської громади засвідчило, що ключовим викликом є фрагментарність управлінських і просторових рішень, які не забезпечують довгострокову функціональну стійкість території. Незбалансованість між потенціалом локальної ініціативи та структурними обмеженнями інфраструктурного і соціального характеру вказує на потребу інтеграції ресурсів різних секторів у єдину систему стратегічного управління. Визначено, що можливість активізації громади полягає не лише в залученні зовнішніх інвестицій, а насамперед у створенні внутрішньої

структури підтримки місцевих ініціатив, переорієнтації фокусу розвитку на горизонтальні зв'язки між населеними пунктами та перетворенні базових сервісів на осередки соціальної активності.

Комплексна оцінка території громади виявила критичну розбіжність між реальними потребами населення та функціональною організацією простору. Секторна структура території демонструє нерівномірність доступу до освітніх, медичних, соціальних і комунальних послуг, що не компенсується ні внутрішньогромадським транспортом, ні цифровими сервісами. У сфері землекористування спостерігається збереження традиційних моделей без належної кадастрової актуалізації й зонування, що унеможливорює ефективне планування територій резервного розвитку. Дисбаланс між інтенсивністю аграрної експлуатації й відсутністю базових санітарно-екологічних засобів обслуговування призводить до наростання конфліктів природокористування, що особливо гостро проявляються в екологічно чутливих зонах — прибережних і заплавних ландшафтах. Таким чином, громада функціонує в режимі адаптації до дефіциту ресурсів, що потребує не лише інвестицій, а й управлінської модернізації.

На рівні адміністративного центру — села Бишів — виявлено структурну незавершеність просторової системи: зруйновані громадські об'єкти, непридатна для щоденного використання інженерна інфраструктура, нестача сервісних вузлів у пішохідному радіусі та втрата єдиного осередку соціального тяжіння. Водночас у межах поселення наявні просторові резерви — як у вигляді незабудованих ділянок, так і у формі потенційних громадських просторів подвійного призначення. Це відкриває можливості для реконструкції із фокусом не лише на відновлення, а на трансформацію: із пасивного осередку у багатофункціональне ядро громади. Першочерговими завданнями є створення інфраструктури, здатної працювати в кризових режимах (енергонезалежність, доступність водопостачання, стійке поводження з відходами) та перезапуск центрів повсякденного життя — шкіл, амбулаторій, культурних об'єктів — як елементів нової просторової ідентичності.

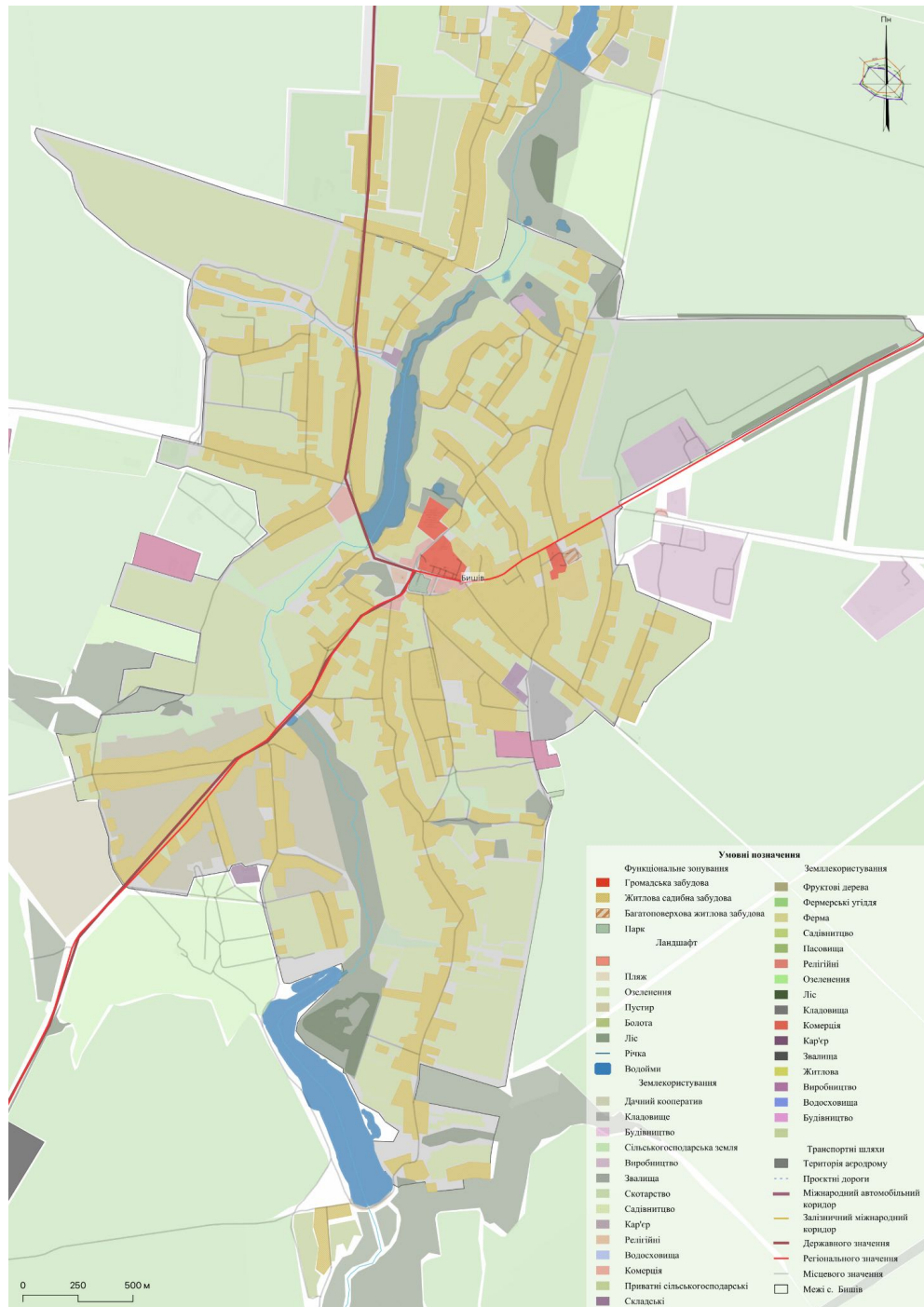

Рис. 2.3.1. Схема функціонального зонування села Бишів (виконано автором).

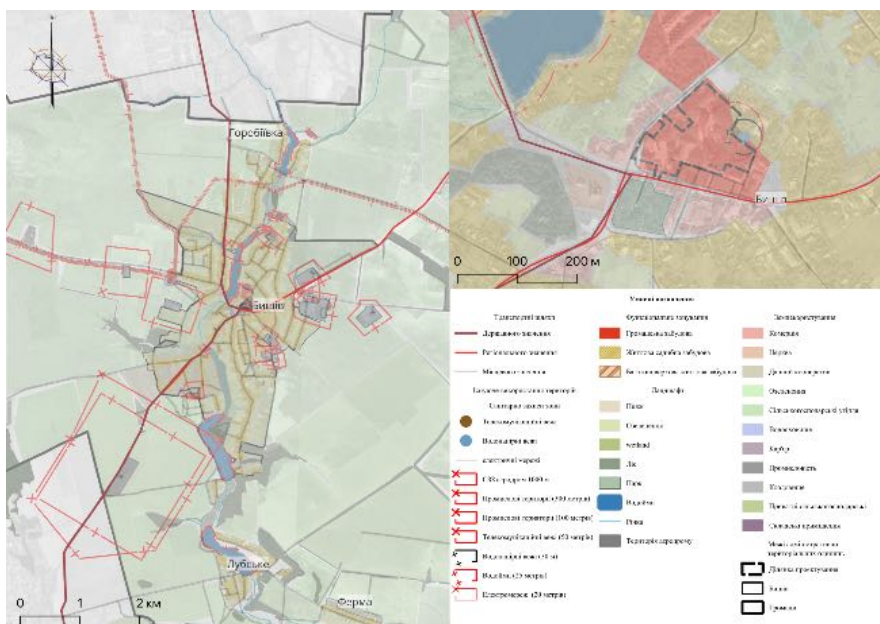

Рис. 2.3.2. Обмеження у використанні земель с. Бишів та громадського центру (виконано автором).

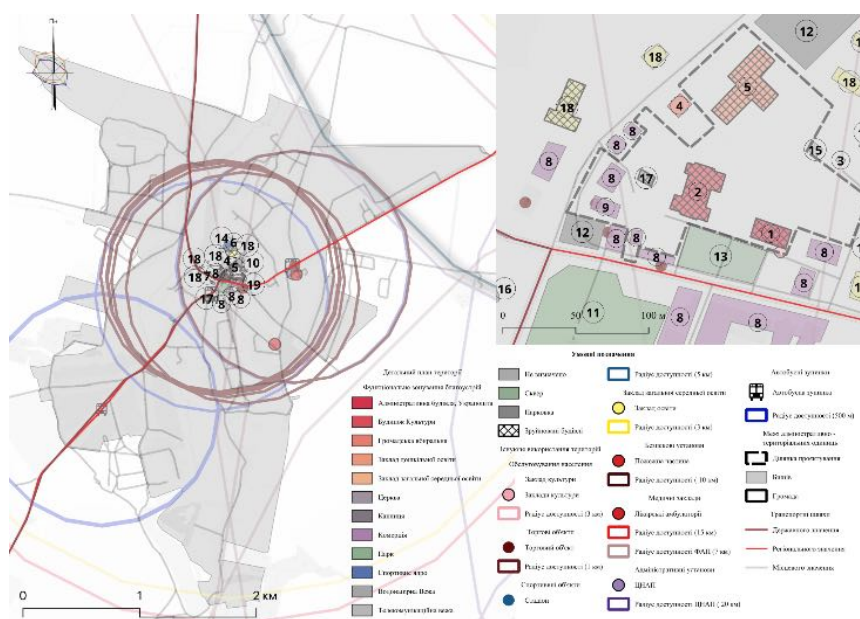

Рис. 2.3.3. Схема обслуговування населення села Бишів та функціональне зонування існуючого стану головної площі (виконано автором).

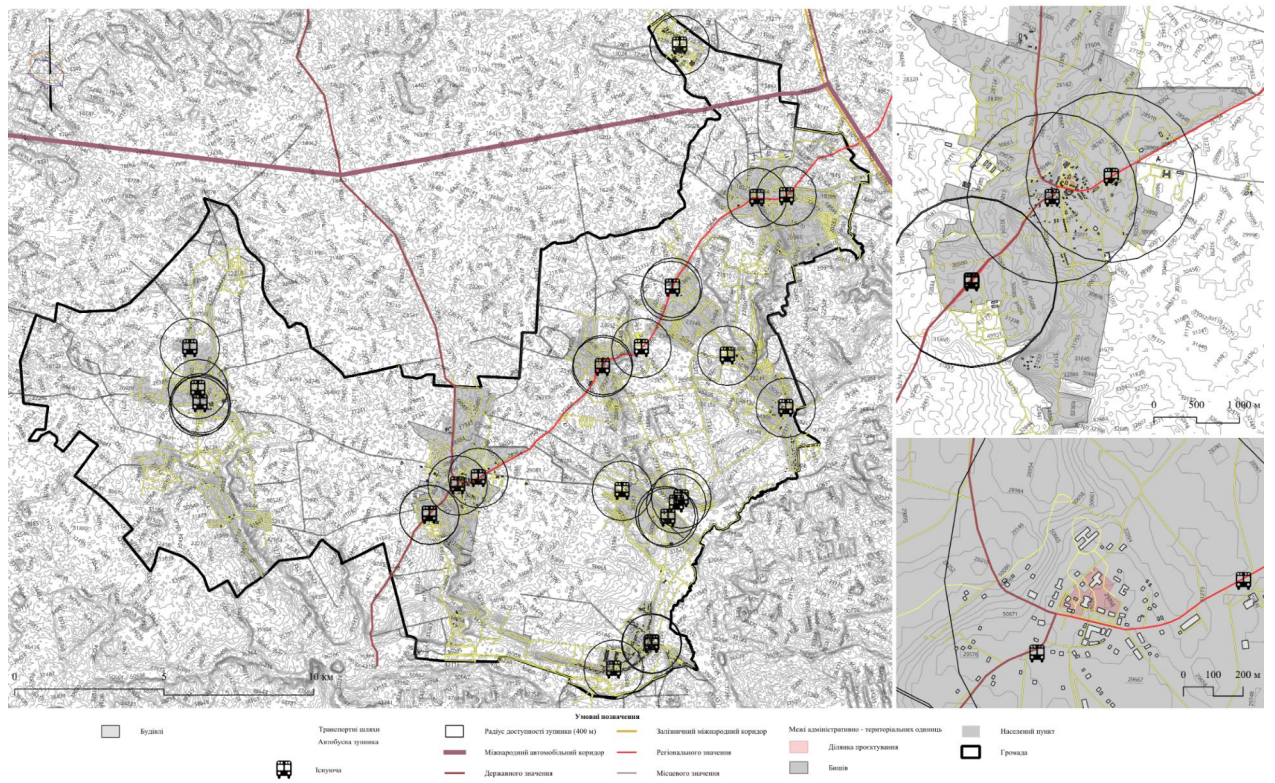

Рис. 2.3.4. Схема транспортної доступності (виконано автором).

РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗБАЛАНСОВАНОГО ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ БИШІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.

3.1. Реорганізація планування і забудови територій громади

Реорганізація планування територій Бишівської сільської територіальної громади передбачає перехід від фрагментарної забудови до системного, структурованого просторового розвитку з урахуванням сталих цілей і особливостей розселення, локальних ресурсів, потреб мешканців і викликів післявоєнного періоду. Ключовою метою запропонованих рішень є формування просторово інтегрованої, функціонально адаптивної та екологічно відповідальної структури, здатної забезпечити соціальну згуртованість, економічну стійкість та підвищену готовність до кризових ситуацій.

Планувальна структура громади орієнтована на поліцентричність: виокремлено субцентри у селах Ясногородка, Черногородка та Грузьке, що виконують роль локальних осередків життєдіяльності з розміщенням адміністративних, освітніх, медичних і ринкових функцій. Просторові рішення спрямовані на збалансований розвиток кожного з цих центрів з урахуванням транспортної доступності, соціальної ідентичності та можливостей для економічного активування. У межах населених пунктів передбачено ущільнення садибної забудови на вже освоєних ділянках, що дозволяє уникнути необґрунтованої децентралізації, знизити інфраструктурне навантаження на периферійні зони та оптимізувати витрати на підведення інженерних мереж.

Соціальний напрям просторового розвитку Бишівської сільської територіальної громади сформований як відповідь на комплексні виклики, пов'язані з демографічними змінами, нерівномірністю розселення, недостатнім рівнем доступу до базових соціальних послуг та потребою формування згуртованої, стійкої громади в умовах довгострокової нестабільності. Просторові рішення у цьому напрямі спрямовані на забезпечення базової справедливості доступу до освіти, охорони здоров'я, культури, спорту, а також інклюзивної участі мешканців у суспільному житті незалежно від віку, статі,

мобільності чи місця проживання.

У межах кожного населеного пункту передбачено створення мультифункціональних просторів соціалізації, адаптованих до локальних потреб та ідентичності. Ці простори поєднують функції дитячих майданчиків, відкритих спортивних зон, місць для неформального спілкування, інтегрованих у мережу об'єктів культури, освіти. Спортивні ядра, як невіддільна частина громадських просторів, запроектовані з урахуванням принципу подвійного призначення — для щоденних занять фізичною культурою та як простори мобілізації в кризових умовах. У Бишеві, як адміністративному центрі, заплановано створення повноцінного критого спортивного комплексу з басейном, що виконуватиме функції оздоровлення, навчання та реабілітації.

Пропонується поетапна модернізація існуючих закладів освіти з урахуванням перспективних сценаріїв зміни чисельності населення, а також створення нових приміщень для дошкільної освіти, зокрема у селищах, де наявна потреба не забезпечена інфраструктурно. У рамках освітньої інфраструктури передбачається реконструкція прилеглих територій шкіл та модернізація будівель з урахуванням енергоефективних рішень, універсального доступу та інтеграції до локальних громадських просторів. Запроектовано також розвиток інституцій соціального захисту — передбачено створення стаціонарного закладу довготривалого догляду для осіб похилого віку та реабілітаційного центру для ветеранів у межах адаптованої інфраструктури в Бишеві, з подальшою інтеграцією з медичною мережею громади.

Таким чином, соціальна складова просторового розвитку громади базується на принципах справедливості, доступності, адаптивності та стійкості до сучасних і майбутніх викликів.

Економічна складова просторового розвитку Бишівської сільської територіальної громади спрямована на диверсифікацію локальної економіки, зменшення залежності від монофункціонального аграрного сектора та створення умов для стійкого підприємницького середовища. Просторове планування враховує необхідність перерозподілу функцій через організацію

спеціалізованих зон ремісничої діяльності в межах населених пунктів, що формують середовище зайнятості, зберігаючи локальну ідентичність і активізуючи внутрішні ресурси громади. Для розміщення агропереробних підприємств, які потребують технічної ізоляції та логістичного з'єднання з транспортною мережею, передбачено території на периферії сіл або за їх межами, що дозволяє уникнути конфліктів із житловою забудовою та сприяти формуванню структурованих виробничих вузлів. Принцип екологічної безпеки враховано шляхом зонування деревообробних підприємств із забезпеченням буферних смуг і дотриманням вимог поведінки з відходами.

У межах переходу до стійкого аграрного виробництва ініційовано розробку підходів до відновлення родючості ґрунтів на основі попереднього аналізу їхнього стану, що дозволяє уникнути виснаження земельних ресурсів та забезпечити умови для агроекологічної адаптації. Передбачено формування кластерів сільськогосподарської кооперації, включаючи логістичні пункти зберігання продукції, технічного обслуговування та коротких ланцюгів постачання, що знижує витрати та підвищує ефективність виробництва. Стратегічне розміщення цих об'єктів уздовж головних транспортних артерій — зокрема, за межами щільної забудови Ясногородки, Бишева, Грузького, Мостища та Яблунівки — дозволяє не лише сформувати територіальну мережу економічних взаємозв'язків, а й залучити зовнішні інвестиції через формування передумов для просторово-організованого виробничого середовища.

Екологічний напрямок просторового розвитку Бишівської сільської територіальної громади спрямований на збереження природного середовища, підтримку екосистемного балансу та інтеграцію ландшафтних ресурсів у систему сталого планування територій. В основу проектних рішень покладено збереження річкових і лісових ландшафтів як основних стабілізуючих елементів просторової структури. Уздовж річок Ірпінь, Лупа та Кудель передбачено формування буферних зелених зон із обмеженим втручанням, що водночас виконують функції водоохоронних смуг і територій для організованого відпочинку. Особливу увагу приділено лісовим масивам у Ясногородці,

Осиковому, Лишні та Грузькому, які розглядаються як пріоритетні осередки рекреації та природоохоронної діяльності.

На територіях із підвищеним ландшафтно-естетичним і біоекологічним потенціалом пропонується створення мережі екологічних маршрутів, що охоплюють природні каскади озер, прибережні лінії річок і лісові ділянки. Ці маршрути включають рекреаційні інфраструктури мінімального втручання: екостежки, оглядові платформи, місця для спостереження за флорою та фауною, пункти для тихого відпочинку й рефлексії. Частина маршрутів інтегрує пляжні ділянки та зони любительського рибальства, де природний ресурс використовується у гармонії з принципами стійкого управління. Формується простір, у якому рекреаційна функція не суперечить збереженню середовища, а підтримує екологічну свідомість населення й сприяє розкриттю потенціалу громади як території збалансованого співіснування людини й природи.

Культурний напрям просторового розвитку Бишівської сільської територіальної громади ґрунтується на збереженні, адаптації та популяризації локальної культурної спадщини як основи ідентичності території та соціальної згуртованості. Проектні рішення передбачають ревіталізацію історичних будівель, зокрема земських амбулаторій, традиційних садиб та громадських споруд з потенціалом інтеграції у сучасне життя громади як культурно-просвітницькі простори або туристично привабливі об'єкти. Формується мережа маршрутів, що пов'язує ключові культурні локації — зокрема в селах Бишів, Яблунівка, Ясногородка, Грузьке — і охоплює як об'єкти нерухомої спадщини, так і нематеріальні елементи, зокрема усну традицію, локальну топоніміку та ремесла. Передбачається створення умов для функціонування креативних ініціатив у сільських клубах, які можуть бути адаптовані для проведення виставок, воркшопів, освітніх подій, що сприятиме залученню молоді й підтримці культурної тяглості у форматі сучасного середовища.

Для підвищення енергетичної автономності громади передбачено інтеграцію локальних систем виробництва енергії на основі відновлюваних

джерел. Зокрема, на дахах шкіл, фельдшерсько-акушерських пунктів, адмінбудівель і багатофункціональних громадських центрів рекомендовано встановлення сонячних фотоелектричних модулів з можливістю накопичення надлишкової енергії в автономних акумуляторних блоках. У зонах розміщення сільськогосподарських об'єктів та господарських дворів передбачається створення малих біогазових установок, що працюватимуть на основі органічних відходів. У відкритих і вітряних ділянках запропоновано можливість інсталяції мікровітрових генераторів, які забезпечуватимуть освітлення публічних просторів, транспортних зупинок і пунктів евакуації. В межах кожного субцентру планується запровадження локального мікромережевого розв'язку (microgrid), що дозволить регулювати навантаження та забезпечити резервне живлення під час надзвичайних ситуацій.

Паралельно з енергетичною трансформацією впроваджується організація систем збору дощової води — через створення дренажних зон, фільтраційних газонів і зрошувальних резервуарів у межах зелених просторів загального користування. Система водозбору орієнтована на зменшення навантаження на інженерну інфраструктуру та забезпечення технічного водопостачання в умовах дефіциту ресурсів.

Також у рамках створення циклічної моделі управління ресурсами передбачено формування централізованої моделі поводження з відходами. Вона включає розміщення стаціонарних пунктів сортування, тимчасового зберігання та підготовки сміття до вивезення з подальшим його транспортуванням у межах міжмуніципального співробітництва до відповідних об'єктів Фастівського району. Це дозволяє уникнути створення нових полігонів у межах громади та підвищити ефективність утилізації в межах логістично інтегрованої мережі.

Транспортна модель Бишівської сільської територіальної громади базується на формуванні кругового маршруту громадського транспорту з розміщенням депо за межами села Бишів, що забезпечує зручне інтегрування всіх населених пунктів у спільну систему пересування. Пішохідні мережі передбачають покриття всіх функціональних зон — житлових, рекреаційних,

обслуговуючих та виробничих, із дотриманням принципів безбар'єрності та просторової зв'язності. Велосипедна інфраструктура, що включає внутрішні та міжселищні веломаршрути, розглядається як екологічно доцільний і соціально актуальний спосіб пересування, що відповідає потребам громади в умовах сталого розвитку. У межах громадських ядер передбачено створення необхідної інфраструктури для велосипедистів, облаштування зручних зупинок автобусного транспорту та зон короткострокового паркування, що сприяє формуванню змішаної транспортної системи, орієнтованої на доступність і комфорт.

У сукупності, просторові заходи спрямовані на реорганізацію громади як адаптивного, безпечного й ресурсоефективного середовища, що реагує на виклики післявоєнного періоду, забезпечує підвищення якості життя, сталу економічну активність та збереження культурної спадщини.

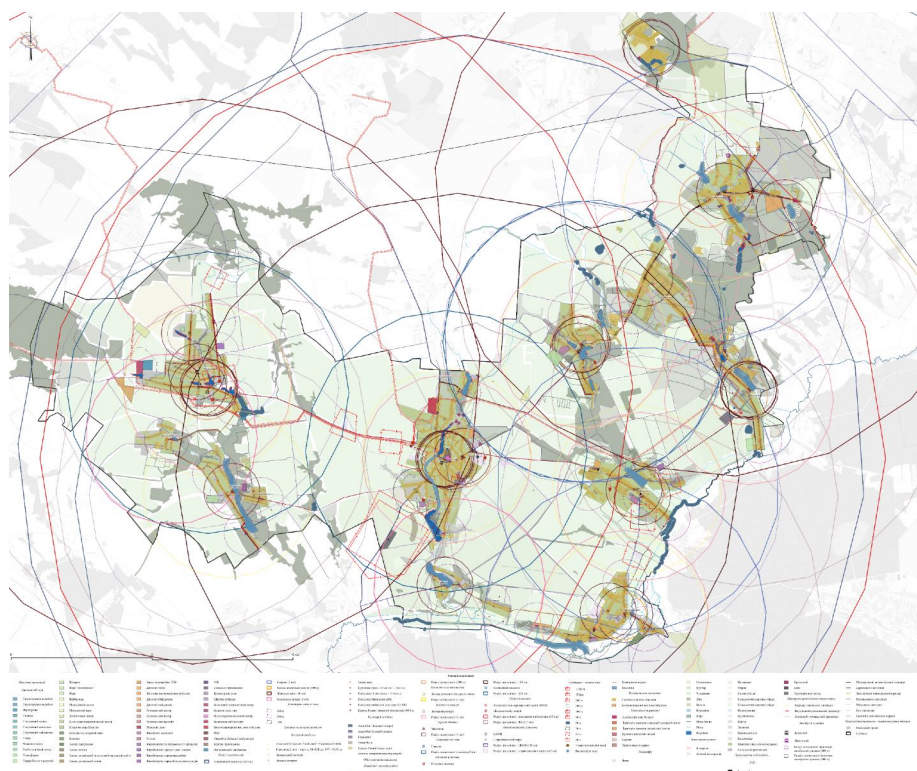

Рис. 3.1.1. Схема проектних пропозицій просторового розвитку території Бишівської сільської громади (виконано автором).

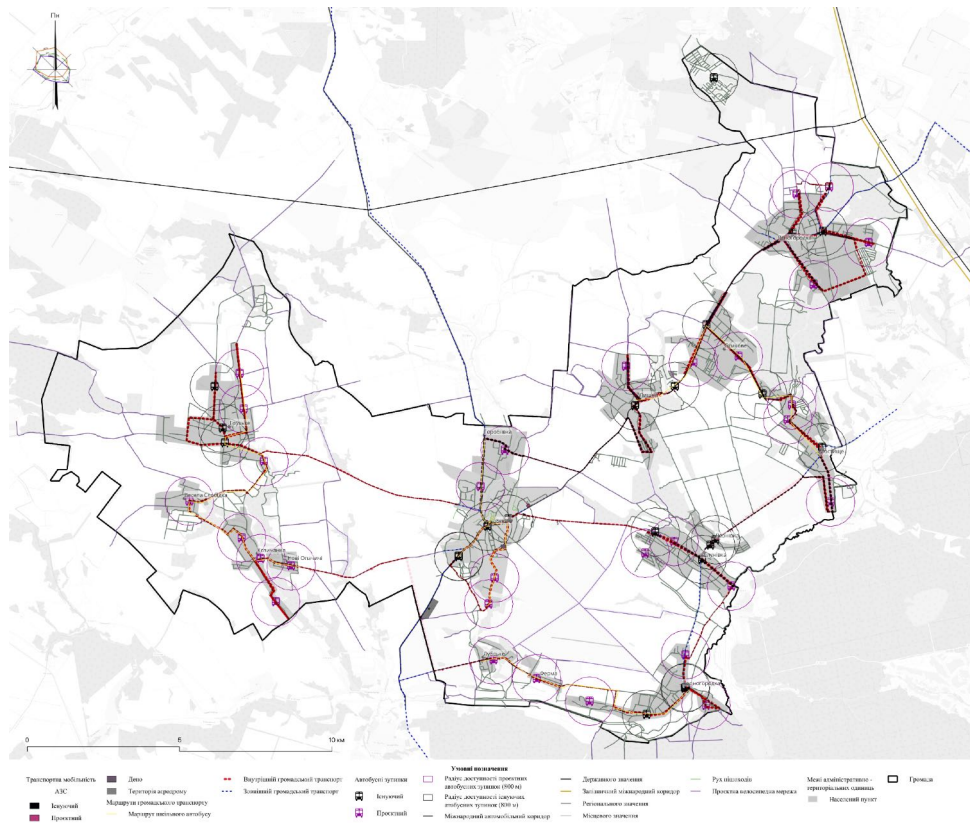

Рис. 3.1.1. Схема транспортної мобільності територій Бишівської сільської громади (виконано автором).

3.2. Реорганізація планування і забудови територій адміністративного центру громади

Просторове перепланування села Бишів, як адміністративного центру громади, спрямоване на створення багатофункціональної, стійкої та доступної структури з урахуванням демографічного зростання, соціальних потреб і принципів комплексного розвитку. Ключовим планувальним елементом є формування внутрішніх субцентрів на основі запропонованих мультифункціональних громадських просторів, що підкреслюють локальну ідентичність окремих районів села та поєднують функції дозвілля, соціальної взаємодії, інфраструктурного забезпечення й цивільного захисту.

Основне адміністративно-культурне ядро зберігається в центральній

частині села, де розташовані опорна заклад освіти, адміністративна установа, будинок культури та основні громадські простори. Мережа субцентрів базується на розміщенні функціональних вузлів у межах житлових мікрорайонів, що включають відкриті адаптивні простори для дозвілля, спілкування, подій або тимчасових функцій безпеки, сформовані на базі пішохідної доступності та врахування характеру забудови. Заклад охорони здоров'я, розміщений на периферії, розглядається як один із субцентрів з подальшою модернізацією амбулаторії, реконструкції Земської амбулаторії та включення її до ансамблю медичної установи з розширенням його функціональності відповідно до потреб населення.

У відповідь на демографічне навантаження заплановано розширення мережі закладів освіти - створення закладів дошкільної освіти для покриття доступності, а також реконструкцію опорного освітнього комплексу, що включає комбінування закладу загальної середньої освіти з закладом дошкільної освіти, переосмислення просторової організації, створення енергоефективного середовища, адаптивного для сучасних освітніх форматів. Освітній двір трансформується у відкритий простір для навчання, спорту та громадських активностей. Окремим об'єктом передбачено будівництво спортивного комплексу, з урахуванням зонального обслуговування населення всієї громади.

Економічна структура села трансформується у напрямку диверсифікації: пропонується перехід від монофункціональної сільськогосподарської моделі до інтеграції малих виробничих об'єктів обробки агропродукції на периферії та розміщення ремісничих майстерень у межах населеного пункту. Просторове забезпечення для локальної торгівлі, зокрема місць сезонної реалізації продукції, передбачається у громадських вузлах субцентрів. Передбачено також включення до економічного каркасу об'єктів сфери обслуговування — локальних магазинів, майстерень, закладів харчування — інтегрованих у структуру компактних центрів житлових масивів.

З огляду на фактичну відсутність систем централізованого інженерного

забезпечення, передбачено створення мережі водопостачання на основі реконструкції існуючих свердловин, локальних станцій очищення й прокладання нових водогонів для розосереджених частин села. Енергетична автономія реалізується через встановлення сонячних панелей на дахах громадських будівель — школи, амбулаторії, адмінбудівель, а також через запровадження енергоефективного освітлення громадських просторів.

Транспортна модель базується на круговому маршруті, що інтегрує всі житлові мікрорайони з центром та забезпечує зручне сполучення із зовнішніми напрямками. Депо громадського та шкільного транспорту передбачено розмістити на перефирії з логістичним доступом до кільцевого кільця. Пішохідна мережа охоплює всі функціональні зони, забезпечуючи безперешкодний доступ до ключових елементів соціальної та громадської інфраструктури. Велосипедні маршрути проєктуються як інтегровані — як усередині села, так і поза його межами, з'єднуючи рекреаційні об'єкти та сусідні населені пункти. У громадських вузлах передбачено організацію велопаркінгів, зупинок транспорту та обмеженого автопаркування.

Екологічна складова просторового планування ґрунтується на інтеграції природного ландшафту в систему життєдіяльності села. Основними зонами екологічного каркасу виступають каскади ставків у центральній частині, долина річки Лупа. Передбачається збереження прибережних зон, впорядкування зелених рекреаційних маршрутів, облаштування місць тихого відпочинку, риболовлі та спостереження за природою. Озера та навколишні зелені масиви включаються до загальної системи відпочинку та підтримки біорізноманіття.

Культурна складова розвитку адміністративного центру базується на отриманні офіційного статусу, реконструкції основних об'єктів спадщини та їх інтеграції в сучасну систему громадських просторів. Реконструкція головної площі передбачає трансформацію її у багатофункціональний громадський простір із адаптивною організацією подій. Історичні садиби та архітектурні фрагменти включено до пішохідного маршруту локальної ідентичності. Зокрема, реконструкція будівлі земської лікарні розглядається як медичний

об'єкт із частковим збереженням історичних ознак, а центр експозицій та музейної функції буде сформовано в межах головного громадського простору села — площі, відновлення та збереження польського кладовища. Інтеграція культурних маршрутів у структуру громадських просторів забезпечує глибше залучення мешканців до історичної пам'яті та формує середовище спадкоємності.

Завдяки такій просторовій реорганізації село Бишів трансформується у сучасний сільський центр із внутрішньою ієрархією функцій, доступною інфраструктурою, стійкою мобільністю та інтегрованим використанням екологічного та культурного потенціалу.

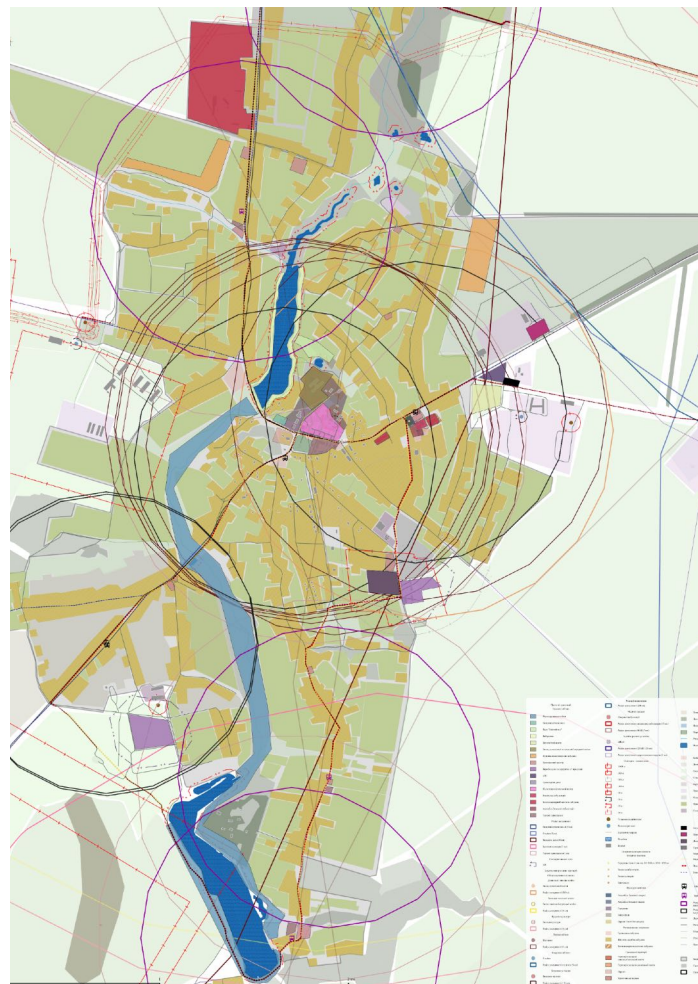

Рис.3.2.1. Схема проєктних пропозицій просторового планування села Бишів (виконано автором).

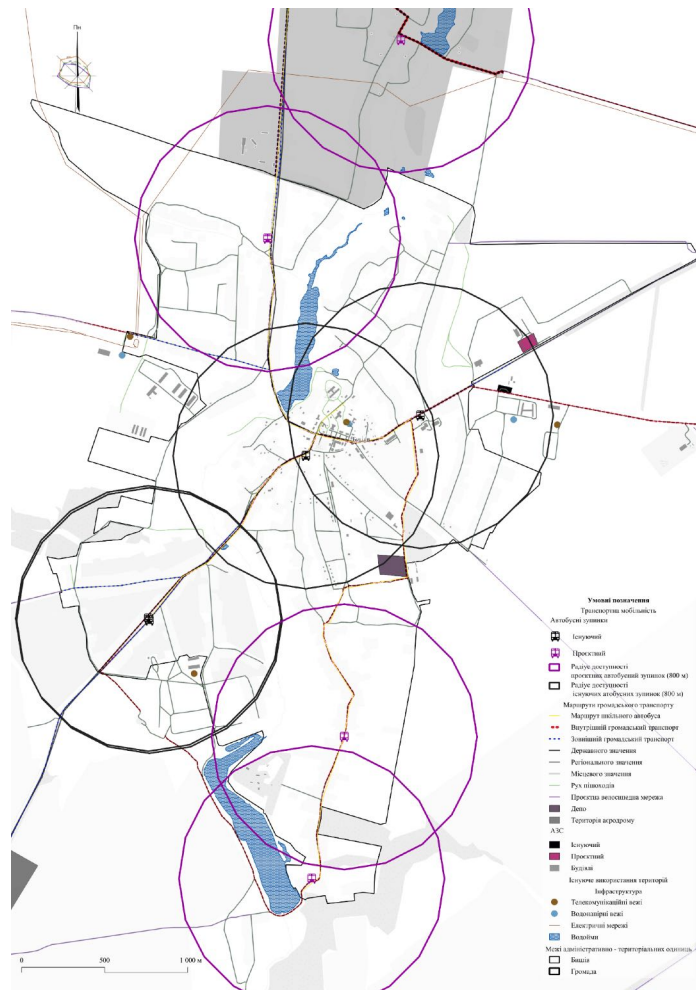

Рис.3.2.1. Схема транспортної мобільності та інфраструктури села Бишів (виконано автором).

3.3. Благоустрій та озеленення громадського центру в селі Бишів

Після повного руйнування центральної частини села Бишів внаслідок авіаудару, площа втратила не лише свою фізичну структуру, але й соціальне та символічне ядро громади. Відбудова цієї території розпочалася спонтанно, без загального просторового бачення, що призвело до фрагментації середовища та втрати цілісності публічного та історично сформованого простору. У зв'язку з цим благоустрій та озеленення центральної площі розглядаються як базова інтервенція просторової реорганізації, що має на меті формування нової функціонально-ідентичної осі села, здатної виконувати культурні, соціальні та адміністративні функції.

Ключовим об'єктом реконструйованої площі є культурно-просвітницький центр, розміщений у її центральній частині як головна архітектурна домінанта. Його просторове та функціональне зонування формує основу суспільного життя громади. У складі центру передбачено краєзнавчий музей, простір для гнучких експозицій, зал трансформаційного типу для подій і презентацій, коворкінг, а також кінотеатр, розташований у підземному рівні будівлі. Завдяки цьому центр стає не лише місцем репрезентації культурної ідентичності, а й дієвою інституцією спільнотворення.

На місці зруйнованого закладу освіти передбачається будівництво нової адміністративної установи громади з розширеною публічною функцією. Цей комплекс поєднуватиме простори для обслуговування населення, засідань, зустрічей громади та інформаційно-консультаційних послуг.

З огляду на технічні обмеження (зокрема наявність телекомунікаційної вежі), частину простору площі використано для створення підземного паркінгу з можливим впровадженням механізованих паркувальних систем. Верхня частина паркінгу запроектована як озеленений пагорб із амфітеатром та зонами неінтенсивного відпочинку, що виконує рекреаційну та буферну функцію, інтегруючись у ландшафтне рішення площі.

Ринкова функція реалізується через створення гнучкого відкритого простору з перголами, оздобленими семантичними мотивами трипільської культури, що відсилає до локальної спадщини та формує виразне середовище для щотижневого суботнього ярмарку — багатовікової традиції села. Водночас ця частина площі може використовуватись для фестивалів, презентацій, ритуальних подій або неформальної взаємодії. Активні рекреаційні компоненти представлено роледромом і дитячим майданчиком, що забезпечує потребу і залучення різновікових груп населення, зокрема дітей та молоді, які в умовах нестачі інфраструктури змушені користуватись небезпечними вуличними ділянками. Ці елементи розташовані в межах відкритих візуальних коридорів, забезпечуючи оглядовість і безпеку. Створення безбар'єрного середовища охоплює усі зони переміщення, вхідні групи до споруд та громадські маршрути.

Вертикальне планування площі розроблене з урахуванням топографічних особливостей ділянки, водовідведення та логістики переміщення. Принципові позначки висот закладено так, щоб забезпечити природний відтік дощових вод у систему дренажу з фільтраційними колодязями, влаштованими вздовж меж території озеленення та поблизу пергол. При цьому площа розбита на функціональні платформи з м'якими перепадами висот, що дозволяє інклюзивно та зручно переміщатися між зонами. Схили пагорба спроектовані з безпечним кутом нахилу та природним укріпленням дерновими рослинами й декоративними злаками, що перешкоджають ерозії.

Усі мощення виконуються з екологічних матеріалів — водопроникної плитки, мінеральної крихти, гранульованих покриттів. Підпірні мури, які організують різнорівневі частини простору, інтегруються у загальний дизайн і доповнюються лавами, підсвіткою та навісами. Дренажна система проектується як прихована, але відкрита дощова вода збиратиметься у пониженнях, що також виступають елементами мікрокліматичного балансу.

Система зовнішнього освітлення розроблена з урахуванням сценарного використання площі. Передбачено два рівні освітлення: базове — для безпеки та орієнтації у вечірній час, і подієве — динамічне або архітектурне, що підкреслює домінанти (культурний центр, перголи, пагорб) і супроводжує громадські активності. Усі світильники мають енергоощадні LED-джерела, а живлення частково інтегроване в систему сонячних панелей, що розміщуються на дахах будівель громадського призначення.

Озеленення центральної площі в селі Бишів сформовано як важливий компонент комплексної трансформації простору, що покликаний не лише покращити мікроклімат і просторову якість середовища, а й підкреслити культурну ідентичність громади. Добір рослинності здійснювався з урахуванням принципів мінімального догляду, стійкості до кліматичних умов регіону та візуальної виразності впродовж усього року. Основу композиції формують листяні дерева середньої висоти — липи, берези та клени гостролисті, які забезпечують тінь, сезонну зміну кольору та урбаністично

відповідний масштаб. Додаткову вертикаль акцентують декоративні дерева — сакури, черемха пізня та груші калліреї з декоративним цвітінням і стійкістю до міських умов.

У приствольній зоні, а також уздовж маршрутів передбачено висадку багаторічників і ґрунтопокровної рослинності — лаванди, герані, ехінацеї, шавлії, що приваблюють запилювачів і не потребують інтенсивного догляду. Візуальну структуру простору збагачують декоративні злаки — міскантуси, кортадерії, вейники, імперати та пеннісетуми. Ці рослини створюють м'яку динаміку, реагують на вітер, забарвлюються протягом сезону та не втрачають декоративності взимку. У композиціях також застосовано декоративні чагарники — спіреї, дерени, барбариси й гортензії, що доповнюють багаторічні структури та створюють ритмічну зміну кольорів і об'ємів.

Загальна система озеленення організована як поєднання функціонального і рекреаційного зеленого каркасу, який розподіляється між периметральним озелененням, відокремленням пішохідних та ярмаркових осей, інсоляційною корекцією зони амфітеатру та створенням місць тіні в громадських ядрах. Усі рослини добиралися з урахуванням посухостійкості, зимостійкості та адаптованості до міського середовища без регулярного поливу й добрив, що відповідає екологічним і ресурсним умовам громади.

Рис. 3.3.1. Композиційний аналіз громадського центру села Бишів
(виконано автором)

№	Назва	Площа
1	Адміністративний корпус	965,3
2	Культурно-освітній корпус	888,7
3	Відкрита площа/ринкова площа	533,3
3	Відкрита площа/ринкова площа	765,0
4	Розадром	353,0
5	Амфітеатр	754,1
6	Дитячий майданчик	292,4
7	Комерція	1 226,6
8	Пам'ятник	3,1
9	Громадська вбиральня	12,0
10	Велопарковка	37,8
11	Автопарковка	4 602,4
12	Телекомунікаційна вежа	28,3
13	Водонапірна вежа	28,3
		10 490,3 м ²

Рис. 3.3.2. Функціональне зонування території детального планування
(виконано автором)

Рис. 3.3.3. Візуалізація проектної пропозиції рішення головної площі села Бишів (виконано автором)

Рис. 3.3.4. Приклад рішень озеленення [38].

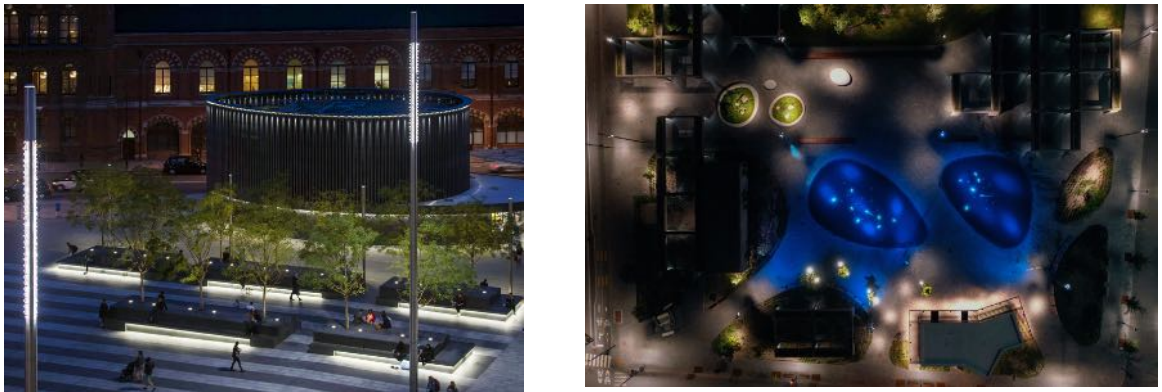

Рис. 3.3.5. Приклад освітлення площі [39,40]

Висновки до розділу 3

Просторові пропозиції щодо збалансованого розвитку територій Бишівської сільської територіальної громади, окреслюють цілісну концепцію відновлення, модернізації та розвитку громади в умовах післявоєнних викликів і потреб переходу до сталих моделей життєдіяльності. Основною методологічною засадою розділу є інтеграція принципів поліцентричності, інклюзивності, енергетичної автономії, збереження культурної спадщини та природного середовища. Визначальною ознакою запропонованих рішень є взаємопов'язаність чотирьох ключових напрямів сталого розвитку — соціального, економічного, екологічного та культурного — що формують системну структуру просторового планування.

У соціальному секторі реалізовано концепт гнучких мультифункціональних просторів, які водночас є і громадськими ядрами, і осередками безпеки, і точками соціальної згуртованості. Запропоновано чітку ієрархію просторових вузлів — від опорних центрів у Бишеві до субцентрів у Чорногородці, Грузькому та Ясногородці. Передбачено поетапну реконструкцію закладів загальної освіти і створення нових закладів дошкільної освіти, а також облаштування критого спортивного комплексу для забезпечення здоров'я

населення, реабілітації та громадської взаємодії. У межах цієї логіки сформовано модель доступної освіти, медицини та соціальної інфраструктури, адаптованої до демографічної динаміки.

Економічний блок пропонує поступовий перехід від аграрної монозалежності до локально-диверсифікованої економіки. Просторово організовано зони для агропереробки та ремесел і створення кооперативних кластерів з локальною логістикою. У межах населених пунктів передбачено розміщення ремісничих майстерень, збереження торгових функцій у субцентрах та підтримку крафтового виробництва як інструменту активізації внутрішнього ринку. Просторові рішення підкріплюють можливості для залучення інвестицій і формування самодостатньої місцевої економіки.

Екологічна складова зосереджена на підтримці та збереженні природного каркасу. Визначено пріоритетні зони рекреації з мінімальним втручанням — уздовж річок Ірпінь, Лупа, Кудель, а також у лісових масивах біля Ясногородки, Лишні, Осикового й Грузького. Активовано потенціал екологічного туризму через створення мережі екостежок, оглядових платформ, місць тихого відпочинку та рибальства. У межах громади реалізується комплекс рішень із зеленого водовідведення, сортування відходів та альтернативної енергетики, що формують підґрунтя для ресурсно-ощадного простору.

Культурний напрямок базується на ревіталізації культурної спадщини, підтримці локальних традицій та інституціалізації нових форматів спільнотворення. Історичні об'єкти — земська амбулаторія, традиційні садиби, залишки польського кладовища, Змієві вали, городища — розглядаються не лише як об'єкти охорони, але як ресурси ідентичності та туризму. Створення культурних маршрутів і включення молодіжних ініціатив у громадські простори сприяє збереженню культурної тяглості в умовах трансформації.

У межах села Бишів, як адміністративного центру громади, реалізується детальна схема просторової трансформації. Запропоновано формування просторово збалансованої, поліцентричної структури, що враховує наявне розселення, соціальні потреби та перспективи демографічного зростання.

Передбачається створення мережі внутрішніх субцентрів у житлових мікрорайонах, розвиток освітньої інфраструктури, модернізація медичної амбулаторії та розширення її функцій. У межах села також планується розвиток локального виробництва на периферії, впровадження альтернативної енергетики, зокрема встановлення сонячних панелей на громадських будівлях, та екологічна адаптація природних ресурсів — каскадів озер і зелених масивів — як основи рекреаційної структури. Транспортна модель включає інтеграцію всіх частин села через кільцевий маршрут і безбар'єрну пішохідну та велосипедну інфраструктуру.

Відновлення центральної площі, створення нового культурно-просвітницького центру, будівництво адміністративної будівлі та організація простору навколо них відбувається з урахуванням історичних контекстів, сучасних соціальних сценаріїв та екологічних рішень. Площа формується як подієво-репрезентативне ядро з амфітеатром, дитячими та молодіжними зонами, перголами для ярмарку, озелененим пагорбом та системою безбар'єрного доступу. Особлива увага приділяється вертикальному плануванню, водовідведенню, сценарному освітленню та біорізноманітному озелененню з використанням низьковитратних у догляді видів рослин.

Таким чином, просторові рішення, сформульовані у розділі, не лише пропонують комплексну модель відновлення громади, а й закладають основу для її сталого розвитку в довгостроковій перспективі, забезпечуючи адаптивність до майбутніх викликів, стійкість до криз і поглиблення територіальної ідентичності.

РОЗДІЛ 4. ЕСТЕТИКА МІСТОБУДУВАННЯ

4.1. Художня концепція містобудівного об'єкта

4.1.1. Вербальний опис художньої концепції містобудівного об'єкта

Об'єкт: площа

Випадкові об'єкти:

гніздо, коло, оберіг, вулик, глина, корінь

Комбінація об'єкт + випадковий об'єкт:

- площа-гніздо
- коло в площі
- площа-оберіг
- площа як вулик
- площа-глина
- площа-корінь

Ознаки випадкового об'єкта:

- гніздо — затишне, охоронне, внутрішнє
- коло — цілісне, ритмічне, рівноважне
- оберіг — сакральний, персональний, дбайливий
- вулик — соціальний, впорядкований, багатоголосий
- глина — м'яка, гнучка, природна, тепла
- корінь — життєвий, невидимий, стійкий, давній

Об'єкт + ознака:

- тепла площа
- сакральна площа
- жива площа
- гнучка площа
- соціальна площа
- давня площа

Ланцюг асоціацій ознак:

гніздо → тепло → родина → зібрання → спільнота

коло → рівновага → гармонія → сезон → час

оберіг → культура → символ → пам'ять → спадщина

вулик → рух → праця → взаємодія → економіка

глина → руки → форма → творчість → спадкоємність

корінь → земля → глибина → витoki → стабільність

Об'єкти + асоціації:

- площа тепла
- площа пам'яті
- площа гармонії
- площа творчості
- площа глибини
- площа спільноти
- гнучка площа

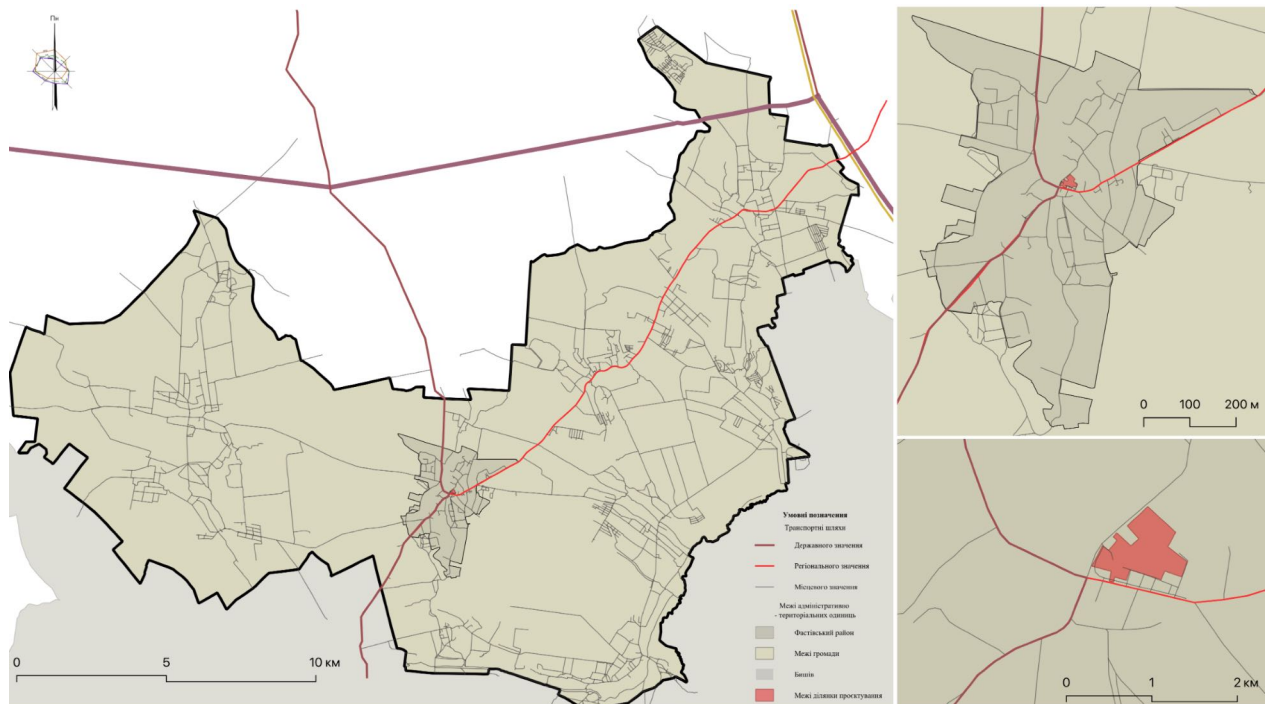

Рис. 4.2.1. Схема розміщення ділянки проектування в системі розселення (виконано автором)

4.1.2. Зображення художньої концепції містобудівного об'єкта.

Концепція розвитку головної площі села Бишів ґрунтується на принципі просторової тяглості, що поєднує глибини історичної пам'яті, зокрема трипільського шару культури, з сучасними потребами громади. Центральна ідея

полягає у відновленні функціонального й символічного ядра поселення через інтеграцію природного рельєфу, ліній щоденного пересування та структур соціальної взаємодії. Візуальну домінують проекту формує композиційне коло як алюзія на трипільську спіраль, що закладена в культурному коді території та підкреслює безперервність розвитку й цілісність громади (рис. 4.2.1., 4.2.2).

Просторово-функціональна ієрархія базується на принципах «ядро — кластери», що дозволяє створити відкриту, але впорядковану модель спільного простору для мешканців різного віку, статусу й потреб.

Естетично-концептуальний образ площі виростає з локального ґрунту - глина та дерево як архетипи традиційної матеріальної культури зчитуються через символічні асоціації, а не безпосередню присутність, слугуючи образним містком між історичною пам'яттю та проектним баченням. Їхній сенс втілюється не у збережених формах, а в емоційній пам'яті громади про природність, ремісничість і локальність. Відновлення території розглядається як акт культурної реанімації, де простір не просто отримує нові функції, а віднаходить свою первинну роль як місця зустрічі, обміну, пам'яті та об'єднання громади. У результаті площа стає репрезентативним і глибоко персоналізованим простором, здатним не лише слугувати функціонально, а й викликати емоційну причетність.

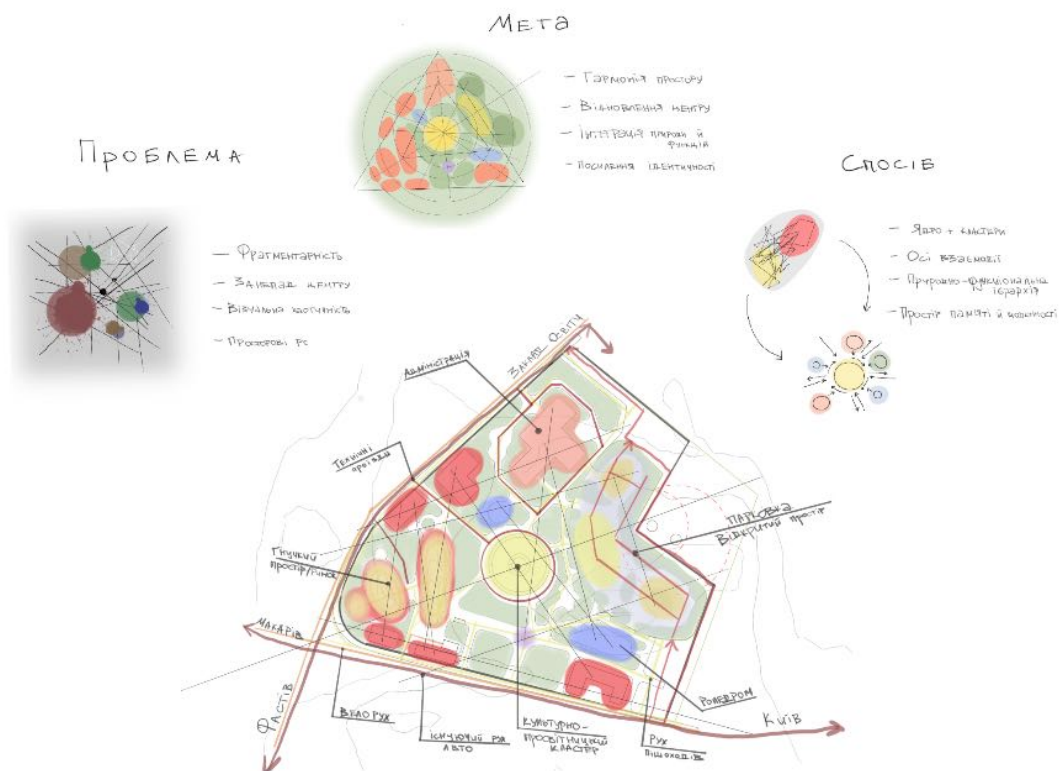

Рис. 4.2.2. Зображення художньої концепції містобудівного об'єкта
(виконано автором)

4.2. Енерго-інформаційне моделювання містобудівного об'єкта

4.2.1. Тематичне зонування ділянки

У межах проектування головної площі села Бишів територію поділено на п'ять тематичних зон, кожна з яких виконує окрему функцію й емоційно розкриває провідну художню ідею — відродження громадського ядра як простору багат шарового сприйняття, пам'яті та взаємодії:

1. Культурно-просвітницька зона

Розташована в центральній частині площі, ця зона формується домінантою об'єкта та включає в себе ансамбль будівлі з амфітеатром. Вона втілює ідею об'єднання громади навколо культури, освіти та спільної дії. Простір відкритий для лекцій, фестивалів, презентацій, виставок, читань і мистецьких перформансів.

2. Адміністративний центр.

Формується на основі каркасу закладу дошкільної освіти з прилеглими площами офіційного користування. Ця зона репрезентує сучасну ділову функцію площі, символізуючи порядок, сталість і самоврядність, водночас забезпечуючи зручну логістику для мешканців.

3. Зона гнучкого простору.

Має трансформативний характер: у будні використовується як громадська площа для дозвілля, у вихідні — як місце для ярмарків, сезонної торгівлі та подій. Зона підтримує принцип мультифункціональності, сприяючи гнучкому використанню простору згідно з ритмами життя громади.

4. Зона активного відпочинку.

Призначена для молоді, дітей і сімей, включає скейт-зону, роледром і дитячі ігрові майданчики. Вона створена для фізичної активності, соціальної інтеграції та розвитку, розкриваючи динамічний потенціал середовища.

5. Зона тихого відпочинку

Включає сквер пам'яті, стежки для прогулянок та озеленені зони з лавами для відпочинку. Простір сприяє спогляданню, тиші та внутрішній рефлексії, формуючи емоційну паузу в композиційній структурі площі.

Таке тематичне зонування створює структурований, емоційно насичений простір, що реагує на багатовекторні потреби спільноти та підсилює культурну ідентичність Бишева (рис.4.2.3.).

Рис. 4.2.3. Схема тематичного зонування (виконано автором)

4.2.2. Сценарне моделювання урбанізованого середовища

Сценарне моделювання головної площі села Бишів передбачає розподіл користувачів за типами поведінкових сценаріїв, які визначають функціональну організацію простору, логіку пересування та тривалість перебування у різних зонах. Визначено чотири основні групи користувачів, що формують характерне середовище взаємодії на площі, кожна з яких має власні цілі, інтенсивність використання простору та часові ритми активності (рис. 4.2.4.).

1. Місцеві мешканці середнього та старшого віку.

Ця категорія користувачів сприймає площу як зону повсякденного побуту, соціальної комунікації та адміністративного обслуговування. Їхні маршрути зосереджуються навколо адміністративного центру, торгової зони та скверу пам'яті. Основні сценарії включають: відвідування установ, обмін новинами, участь у заходах, сезонну торгівлю, а також спокійне дозвілля на лавках і в зелених зонах.

2. Молодь та підлітки (13–25 років)

Для цієї групи площа виступає простором неформального спілкування, відпочинку та активної соціалізації. Переважаючі сценарії зосереджені у зоні роледрому, амфітеатру та відкритих майданчиків. Молодь використовує простір для зустрічей, спільних активностей, самоорганізованих подій, перформансів та фотофіксацій. Їхня поведінка змінна, інтервали перебування залежать від подієвого наповнення простору.

3. Родини з дітьми

Цей сегмент користувачів активний переважно у денний час. Основними точками тяжіння є дитячий майданчик, зона тихого відпочинку та інтегровані елементи для спільного дозвілля. Сценарії включають прогулянки, ігри, відвідування заходів у амфітеатрі та використання зони гнучкого простору для сезонної торгівлі або святкових подій. Ця група особливо чутлива до безпеки, комфорту та озеленення.

4. Відвідувачі громади та туристи

Площа для них виконує функцію входу в Бишів як адміністративного і культурного центру. Основний сценарій охоплює ознайомлення з локацією, короткотривале перебування, фотографування, відвідування місцевого ринку або участь у події. Маршрути таких користувачів проходять через зону громадських комунікацій і ведуть до об'єктів, які мають локальне історичне чи емоційне значення.

Таким чином, сценарне моделювання простору дозволяє створити адаптивну структуру, здатну забезпечити комфорт та функціональність для різних соціальних груп, сприяючи формуванню цілісного середовища з багаторівневою системою взаємодії.

Рис. 4.2.4. Схема сценарного планування містобудівного об'єкта (виконано автором).

4.2.3. Програмування емоційних реакцій людини на оточення

Програмування емоційних реакцій людини на довкілля у проєктованому середовищі центральної площі села Бишів базується на виразній просторовій диференціації емоційних станів, що закладені у функціонально-естетичну організацію території (рис. 4.2.3).

1. Стриманість. Цей стан пов'язаний із зоною адміністративного центру, яка виконує функцію упорядкованого ядра громадського життя. Середовище цієї зони спонукає до зосередженості, логічності та організованості. Архітектурна стриманість, ясність маршрутів і відсутність

візуального шуму формують атмосферу соціальної впорядкованості.

2. Цікавість. Центральне місце в структурі простору посідає культурно-просвітницька зона, яка викликає інтелектуальну та емоційну залученість. Тут відбувається перетин історії, освіти й сучасного публічного простору, що породжує цікавість до місця, взаємодії й культурного контексту.

3. Спокій. Простори озеленення й пішохідних стежок створюють умови для емоційного розвантаження та відновлення. Низька щільність руху, тіньові ділянки, м'який ландшафтний рельєф і контакт із природою сприяють внутрішній рівновазі й відчуттю безпеки.

4. Рефлексія. Цей емоційний стан сконцентровано навколо скверу пам'яті, меморіальних елементів і лав для усамітнення. Архітектоніка зони задає стриманий ритм, що активізує процеси спогаду, внутрішнього діалогу та особистої тиші в публічному просторі.

5. Активність. Роледром і дитячий майданчик зосереджують рухливу активність і радість взаємодії. Відкритість простору, динамічні маршрути та ігрова морфологія забезпечують яскравий, енергійний настрій, що сприяє дозвіллу різних вікових груп.

6. Періодична активність. Зони, відведені для ярмарків і фестивалів, несуть заряд тимчасової інтенсивності. Їхня адаптивність до сезонних або подієвих сценаріїв формує відчуття святковості, включеності та емоційного піднесення.

7. Буфер. Транзитні ділянки, включаючи зони авто- й велопарковки, виконують роль нейтрального прошарку між функціонально насиченими просторами. Їхній характер стримано-утилітарний, що дозволяє м'яко перейти від одного емоційного стану до іншого без втрати цілісності сприйняття середовища.

Такий підхід до емоційного програмування дозволяє розгорнути середовище як поліфонію станів, у якій кожен користувач зможе знайти свою точку входу, ритм і відповідність до внутрішніх потреб.

Рис. 4.2.5. Схема емоційного сприйняття середовища містобудівного об'єкта (виконано автором).

4.3. Просторово-часове моделювання містобудівного чи ландшафтно-рекреаційного об'єкта

4.3.1. Часове моделювання функціональних процесів

Аналіз просторової активності дозволив виділити часові зони, що характеризують тривалість перебування користувачів залежно від функціонального наповнення, емоційного навантаження та типу взаємодії з середовищем (рис. 4.3.1). В межах досліджуваної території було визначено чотири основні категорії просторового використання за тривалістю.

Зони довготривалого перебування (понад 120 хвилин) охоплюють культурно-просвітницький кластер, де передбачено організацію виставкових, освітніх і взаємодійних подій, а також гнучку центральну площу, здатну змінювати сценарії використання упродовж дня. До цієї ж категорії належить роледром, який орієнтований на інтенсивну активність підлітків і молоді, з

можливістю тривалого перебування у зоні дозвілля.

Зони середньої тривалості перебування (60–120 хвилин) зосереджені навколо амфітеатру як осередку подієвого життя, дитячого майданчика та зон рефлексії. Вони стимулюють занурення в споглядання, гру або участь у заходах з обмеженою тривалістю, однак утримують увагу користувачів довше, ніж короткострокові сценарії.

Зони обмеженої тривалості перебування (20–60 хвилин) включають адміністративний центр як місце ділової активності, а також меморіальний сквер і території тихого відпочинку, які передбачають короткі зупинки у межах повсякденного маршруту.

Зони короткотривалого перебування (до 20 хвилин) розташовані біля периферійних точок входу, велопарковок та вузлів перетину основних маршрутів. Вони функціонують як точки орієнтації, перепочинку чи очікування, не передбачаючи довготривалого залучення.

Така структура дозволяє враховувати сценарну насиченість середовища і адаптувати просторові рішення під реальні патерни використання, забезпечуючи комфорт і функціональну логіку взаємодії людини з місцем.

Рис. 4.3.1. Схема періодичності функціонального використання території (виконано автором).

4.3.2. Об'ємно-просторова композиція містобудівного об'єкта.

Просторова організація території ґрунтується на ідеї багатовекторної доступності, де замість жорстких осей використано мережу взаємопов'язаних маршрутів, що виникли як відповідь на сценарії повсякденного користування. Основні траєкторії пересування не завжди формують геометричну симетрію, проте саме в їхній природній неідеальності закладена адаптивність і живий характер середовища. Центральне ядро з амфітеатром і культурно-просвітницьким центром виконує роль умовної домінанти, відносно якої розгортаються інші елементи — рекреаційні, адміністративні, меморіальні зони.

В існуючому структурному полі простору зберігається візуальна та функціональна вагомість Церкви на в'їзді з боку Макарова — ця точка стає символічним і просторовим акцентом, що формує відправну координату для

поступового відкриття композиційної системи. У проєктній моделі домінанта не протиставляється середовищу, а влітається в нього через систему перспективних напрямків, візуальних орієнтирів і відносин між елементами різного масштабу.

Сама структура забудови та благоустрою реалізується не як жорстка осьова композиція, а як багат шаровий просторовий організм із центром і супідрядними вузлами, зв'язаними між собою гнучкими маршрутами. Такий підхід дозволяє не лише зберегти природну пластичність простору, а й підвищити рівень зручності, варіативності сценаріїв і сприйняття середовища як цілісної, але не моноцентричної системи (рис. 4.3.2.).

Рис. 4.3.2. Схема об'ємно-просторової композиції містобудівного об'єкта (виконано автором).

4.3.3. Підбір засобів виразності урбанізованого середовища

Запропоновані засоби виразності проєктованого середовища формуються на перетині просторової логіки, художньої ідентичності та функціонального сценарію, із врахуванням історичної тяглості та природного контексту. Об'єкти благоустрою і малих архітектурних форм запроєктовані винятково з

натуральних матеріалів: дерева, бетону та металу, з простими геометричними формами, що перегукуються з принципами європейського нового баухаузу. Така естетика дозволяє не тільки зберегти візуальну стриманість, а й гарантує довговічність і стійкість в умовах експлуатації у сільському середовищі.

Колористична палітра заснована на охристо-глиняних, сіро-деревних та природно-зелених тонах із локальними акцентами на функціонально насичених ділянках — дитячому майданчику, амфітеатрі, роледромі. Ці кольорові вставки вводяться як композиційні сигнали візуальної активності, що підсилюють просторову ієрархію та емоційну насиченість середовища. Вони не змінюються сезонно, проте сприймаються по-різному у поєднанні з мінливим природним тлом (рослинністю, світлом, погодою), що дозволяє середовищу залишатися динамічним і багатозначним у візуальному відчутті.

Збережено чітке зонування та семантичну відповідність елементів благоустрою. Наприклад, бетонні лави з дерев'яними накладками встановлюються у зонах пам'яті й тиші, тоді як в активних просторах використовуються металеві конструкції з модульною геометрією. Просторові рішення підтримують принципи природовідповідності та соціальної адаптивності. Кожен об'єкт передбачає доступність для осіб з різними типами мобільності, підтримуючи бар'єрну інклюзію не лише у фізичному, а й у сенсовому вимірі (рис. 4.3.3) .

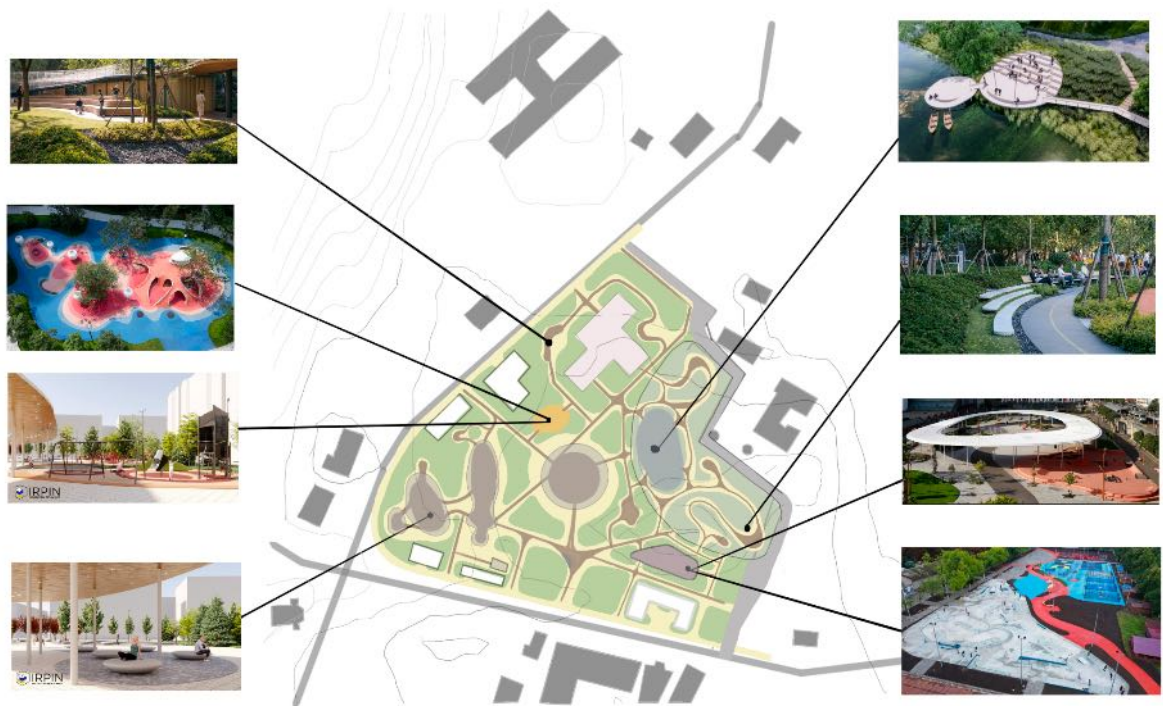

Рис. 4.3.3. Схема узгодження засобів виразності урбанізованого середовища (виконано автором з використанням аналогів [41-48]).

Висновки до розділу 4

Естетичні вимоги до об'єкта проектної розробки сформовані з урахуванням історико-культурного контексту, природного ландшафту та семантичної структури середовища, що склалася внаслідок багатовікової трансформації простору Бишева. Відправною точкою для формування візуально-просторового образу площі є її розташування в історичному центрі поселення, що зберігає просторову тяглість сакральних, адміністративних і ринкових функцій. Особливе значення в образотворчому рішенні надано відсилці до найдавнішого культурного шару території — трипільської доби: у структурі проекту передбачено навіс над ринковою площею, форма якого стилізована під трипільську бабу як символ родючості, обміну. Семантична насиченість середовища формується також за рахунок локальних топонімів, просторових уявлень мешканців, наявності природних орієнтирів, які зчитуються як носії локальної ідентичності та використовуються як основа для

формотворення.

Смислову структуру простору формують образи циклічності, тяглості й об'єднання, які втілено через радіальні зв'язки, композиційне ядро та використання візуальних кодів, зокрема геометрії кола і орнаментальних мотивів. Збереження локальної ідентичності стало основою для добору матеріалів, пластики форм і кольорової палітри. Просторові елементи проєктуються винятково з натуральних матеріалів — дерева, металу, бетону — з акцентом на природну фактуру та тактильність. Малі архітектурні форми виконуються в естетиці нового європейського баухаузу, де простота, функціональність і інклюзивність поєднані в цілісну середу.

Колористичне моделювання базується на охристо-глиняній, деревній і сіро-земляній палітрі, що забезпечує візуальну відповідність природному тлу та візуальну стабільність упродовж року. У ділянках активного користування, зокрема біля амфітеатру, дитячого майданчика та роледрому, застосовуються акцентні кольорові вставки для посилення зчитуваності структури й емоційної насиченості. Всі елементи благоустрою узгоджені між собою не лише композиційно, але й семантично — їхнє розміщення, матеріальне рішення та пластика підтримують цілісність простору та формують передумови для його глибокого прийняття користувачами. Такий підхід дозволяє створити стійке, естетично завершене середовище, що не втрачає зв'язку з історією громади, але водночас орієнтоване на її актуальні потреби й майбутнє.

РОЗДІЛ 5. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

5.1. Аналіз існуючого стану реалізації інженерно-технічних заходів цивільного захисту

5.1.1. Сучасна планувальна структура і функціональне використання території.

Бишівська сільська територіальна громада, площею 27 970 га, розташована в південно-західному секторі Київської області, в межах адміністративного підпорядкування Фастівського району. Вона охоплює 15 населених пунктів: Бишів (2571 особа), Лубське (34), Ферма (5), Горобіївка (210), Лишня (453), Осикове (336), Мостище (286), Ясногородка (649), Яблунівка (551), Леонівка (65), Грузьке (764), Весела Слобідка (94), Козичанка (189), Нові Опачичі (324), Чорногородка (473), з сумарною чисельністю зареєстрованого населення 7004 особи за станом на травень 2024 року. Абсолютні відмітки висот на території громади змінюються в межах 115–218 метрів над рівнем Балтійського моря, рельєф має переважно хвилясту структуру з чергуванням підвищень і понижень, що формує як агропридатні масиви, так і території з підвищеним ризиком заболочення.

Згідно з картографічними та аналітичними матеріалами «Інституту генерального плану м. Києва», громада розміщується в межах приміської зони столиці й увійшла до довгострокової моделі територіально-планувального розвитку Київської агломерації. Окрема увага у схемах приділена північно-західному кластеру території громади, що тяжіє до міжнародних транспортних коридорів та потенційно інтегрується у міжрегіональні зв'язки. Географічне положення Бишівської громади забезпечує сприятливі транспортні зв'язки як із Києвом, так і з іншими адміністративними центрами регіону. Основні автодороги місцевого значення з'єднують село Бишів із містом Фастів на південному сході та Макаровом на північному заході, утворюючи діагональну вісь внутрішньообласної мобільності. Відстань до Києва становить орієнтовно 49 км, що дозволяє забезпечити регулярне автомобільне сполучення з агломераційним ядром столиці. Через територію проходить дорога

регіонального значення Р18, яка інтегрує громаду у загальнонаціональну систему транспортного каркасу, а близькість до кільцевої структури урбанізації навколо Києва посилює доступ до міжнародних і міжобласних логістичних маршрутів.

Функціональна структура громади характеризується переважанням сільськогосподарських угідь, які займають 21 306,45 га (76,19%), тоді як території житлової (сельбищної) забудови охоплюють 583,1 га (2,03% у межах населених пунктів), виробничі зони — 46,47 га (0,17%). Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні землі загалом займають 5882,62 га (2,08%), з яких ліси становлять 2912,9 га, водні поверхні — 1390,44 га, території природно-заповідного фонду — 84,83 га. Така структура свідчить про ресурсну перевагу аграрного та екологічного потенціалу громади в її подальшому розвитку.

У просторі населених пунктів функціональне зонування переважно зосереджено навколо центральних громадських осередків, які забезпечують базове соціальне, культурне та адміністративне обслуговування населення. Село Бишів виступає адміністративним і соціальним ядром, тоді як інші села мають локалізовані функції, що потребують поглибленого планувального уточнення. Потенційна трансформація територій передбачає ревіталізацію занедбаних ділянок, впорядкування просторової структури, інтеграцію озеленення та збереження рекреаційно-природних ресурсів.

Сукупність географічного положення, транспортної доступності, екологічного середовища та планувальної структури формує передумови для зміцнення стійкості громади. Ці умови набувають особливої значущості в контексті цивільного захисту, оскільки структурно-функціональна цілісність території, наявність зелених буферів і відносна просторово-функціональна автономність окремих населених пунктів підсилюють здатність громади адаптуватись до ризиків надзвичайного характеру. Просторова диференціація зон функціонального використання, доповнена планами щодо підвищення енергетичної автономності та локального самозабезпечення, слугує основою

для формування стійкої системи безпеки, що є невід'ємною складовою стратегії сталого розвитку.

5.1.2. Аналіз обмежень, які можуть створюватись надзвичайними ситуаціями техногенного та природного характеру

Таблиця 5.1.2.

Обмеження, які можуть створюватись техногенно небезпечними об'єктами на території Бишівської сільської територіальної громади

№ з/п	Найменування	Характеристика
1	Населені пункти, віднесені до груп цивільного захисту	Населені пункти громади не входять до переліку, віднесеного до груп цивільного захисту.
2	Об'єкти, віднесені до категорій цивільного захисту	На території громади відсутні об'єкти, віднесені до категорій цивільного захисту.
3	Об'єкти підвищеної небезпеки (ОПН)	Відсутні. Територія не потрапляє до зон прогнозованого впливу у разі аварій на ОПН сусідніх громад.
4	Хімічно небезпечні об'єкти (ХНО)	Відсутні. Територія не потрапляє до зон можливого хімічного ураження згідно з [58].
5	Потенційні аварії на автотранспорті	Територія потрапляє до зони можливого впливу у разі ДТП з небезпечними речовинами в ємностях до 20 т.
6	Потенційні аварії на залізничному транспорті	Територія входить до II зони (2,5–5 км) можливого хімічного забруднення від транзитних залізничних гілок.
7	Радіаційна небезпека (у т.ч. Чорнобильська АЕС)	Територія не входить до офіційних зон відчуження, але за сценарієм майбутньої аварії на ЧАЕС може потрапити до зони вторинного впливу при несприятливих метеоумовах

		(відстань ~120 км). Радіаційний фон — в межах норми (0,08–0,30 мкЗв/год) [22].
8	Катастрофічне затоплення	Відсутнє. Територія не потрапляє до прогнозованих зон катастрофічного затоплення при прориві дамб чи гребель.
9	Кліматичні умови	I кліматичний район. Мінімум -40°C, максимум +40°C. Опади — 550–700 мм/рік. Середня швидкість вітру — 3–4 м/с [59].
10	Атмосферні явища	2,37–3,52 спалахи блискавки на 1 км ² /рік [60]
11	Екзогенні геологічні процеси	Територія має локальні ділянки можливого підтоплення, переважно у заплавах. Зсуви, селі, карсти — нехарактерні.
12	Вітрові, снігові навантаження та ожеледь	3-й район за вітровим тиском (500 Па), 4-й район за сніговим навантаженням (1400 Па), товщина ожеледі — 19 мм [61].
13	Сейсмічна небезпека	Територія належить до зони низької сейсмічності: 5 балів (проектний землетрус), 6 балів (макс. розрахунковий) — за шкалою MSK-64 [62].

5.1.3. Аналіз сучасного стану захисту населення

Загальна чисельність населення Бишівської сільської територіальної громади за даними на 2024 рік становить 7004 особи. До укриття у фонді захисних споруд цивільного захисту підлягає все постійне населення громади, а також потенційно евакуйоване з інших територій у разі виникнення міжгромадських сценаріїв надзвичайних ситуацій.

Фонд захисних споруд на території громади перебуває у стадії недостатньої сформованості. На момент аналізу наявні лише окремі приміщення подвійного призначення, які можуть бути пристосовані до функцій тимчасового укриття. Відсутні споруди, які відповідають вимогам до повноцінних сховищ або протирадіаційних укриттів, передбачених ДБН В.2.2-5:2023.[51]. За експертною оцінкою, місткість потенційно придатних для переобладнання укриттів становить не більше 15–20% від загальної потреби

громади. Таким чином, розрахункова потреба у фонді захисних споруд складає понад 5000 місць, що мають бути забезпечені шляхом спорудження або адаптації захисних елементів, зокрема споруд подвійного призначення, відповідно до визначених категорій.

Нормативні радіуси збору (до 1000 м для ПРУ та до 500 м для найпростіших укриттів) не дотримуються в значній частині населених пунктів, особливо у випадках садибної та розсіяної забудови. Тому існує необхідність у розробці локальних планів укриття із визначенням точок збору, черговості заповнення, послідовності переміщення та інженерної адаптації наявного фонду.

У разі надзвичайної ситуації частина населення громади підлягає евакуації до безпечних районів як у межах населених пунктів, так і за їх межами. У структурі території наявні природно-рекреаційні ресурси (заплавні річок, прибережні зони водойм, ліси), які можуть бути адаптовані до короткотривалого перебування евакуйованого населення в умовах особливого періоду. Об'єкти соціальної інфраструктури — заклади освіти, амбулаторії, заклади культури — можуть виступати опорними пунктами для розміщення або медичного супроводу.

Крім того, наявні території фермерських господарств і приватні об'єкти з джерелами автономного водопостачання (свердловини, колодязі) та генераторами електроенергії можуть бути включені до системи резервного забезпечення життєдіяльності евакуйованих груп.

Магістральні інженерні мережі території громади мають лінійний характер і функціонують із високим ступенем залежності від зовнішніх ресурсів. Це обумовлює необхідність їх резервування на рівні об'єктів соціальної інфраструктури, а також формування регламентованих обмежень на використання інфраструктури у період підвищеної загрози.

Об'єкти транспортної інфраструктури, що можуть використовуватись для евакуації, включають дороги місцевого значення, які пов'язують громаду з м. Фастів, м. Макарів і населеними пунктами Білогородського кластера. Ділянки

доріг з твердим покриттям можуть бути використані для вивозу маломобільних груп населення, а зупинки шкільного і громадського транспорту — для формування пунктів збору.

5.1.3.1. Евакуаційні заходи

На території проектування відсутній цілісний комплекс заходів щодо організації повноцінної евакуації населення у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру. Наявна інфраструктура збору, транспортування та розміщення евакуйованого населення є фрагментарною і не відповідає нормативам [51,58].

На розрахунковий період планування території громади необхідно передбачити створення системи евакуаційних органів (пунктів збору та обліку, розподільчих пунктів, тимчасових пунктів розміщення) для наявного населення. Крім того, у зв'язку з перспективною реструктуризацією території, розширенням житлової забудови й можливим зростанням чисельності населення, виникає потреба у перерахунку евакуаційного навантаження, розширенні мережі маршрутів евакуації та розробці сценаріїв дій для кожного кластера забудови.

З метою підвищення стійкості громади до потенційних кризових подій доцільно також інтегрувати систему оповіщення, розробити електронні карти евакуаційних маршрутів із позначенням точок збору, забезпечити функціональну готовність тимчасових пунктів укриття та розміщення в закладах соціальної інфраструктури, а також залучити фермерські господарства до резервного забезпечення харчування, водопостачання та енергетики.

5.1.3.2. Фонд захисних споруд цивільного захисту

Фонд захисних споруд цивільного захисту (далі — ЗСЦЗ) — це сукупність інженерних споруд, що мають захисні властивості та призначені для тимчасового укриття населення, техніки та майна від дії небезпечних чинників, які виникають унаслідок надзвичайних ситуацій у мирний час або під час воєнних (бойових) дій. До складу цього фонду входять сховища, протирадіаційні укриття (ПРУ), споруди подвійного призначення (СПП),

первинні (мобільні) укриття та найпростіші укриття.

Згідно з даними інтерактивної мапи захисних споруд Київської області (станом на 2023 рік), на території Бишівської сільської територіальної громади обліковано 7 найпростіших укриттів [63]. Розташування захисних споруд відображено на кресленні «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на особливий період» у складі проєкту комплексного просторового плану. У теперішній час на території громади відсутні сховища або протирадіаційні укриття, а також не виявлено споруд, офіційно зареєстрованих як СПП або мобільні укриття. Таким чином, фактичний фонд ЗСЦЗ представлений лише найпростішими укриттями, що мають обмежену ємність і не забезпечують укриття повного обсягу постійного населення громади.

Відповідно до вимог нормативних документів, укриттю в сховищах підлягають працівники об'єктів критичної інфраструктури, найбільших змін підприємств, медичних і освітніх установ, а також окремі категорії осіб, що не підлягають евакуації. У ПРУ та СПП — населення, яке перебуває в зонах підвищеного ризику і потребує укриття на період впливу радіаційних чи інших небезпечних факторів. За відсутності ПРУ або СПП з відповідними властивостями, усе населення громади в особливий період підлягає укриттю в найпростіших укриттях.

Таблиця 5.1.3.2.1.

Перелік наявних захисних споруд цивільного захисту

Тип ЗСЦЗ	Назва населеного пункту	Адреса	Облікова ознака
Найпростіше укриття	с. Бишів	вул. Київська, 22-Б	Підвальне приміщення
Найпростіше укриття	с. Грузьке	вул. Шевченка, 24/1	Підвальне приміщення
Найпростіше укриття	с. Лишня	вул. Київська, 7-Г	Підвальне приміщення

Найпростіше укриття	с. Козичанка	вул. Вишнева, 8	Підвальне приміщення
Найпростіше укриття	с. Яблунівка	вул. Грушевського, 130-А	Підвальне приміщення
Найпростіше укриття	с. Ясногородка	вул. Київська, 2	Підвальне приміщення
Найпростіше укриття	с. Мостище	вул. Слобідська, 2	Підвальне приміщення

Таблиця 5.1.3.2.2.

Розрахунок потреби фонду захисних споруд цивільного захисту на існуючий стан

Постійне населення	Наявні ЗСЦЗ (НПЗ)	Наявні ЗСЦЗ (ПРУ)	Наявні ЗСЦЗ (Сховища)	Потреба в ПРУ або СПП з захисними властивостями ПРУ ¹	Додатково необхідно місць
7004 осіб (існуючий стан)	1050 місць	6	0	7004	5954

Примітка: Оцінка місткості найпростіших укриттів базується на середньому нормативному показнику 0,5 м²/особу та врахуванні площі підвальних приміщень за типовими об'ємно-планувальними характеристиками будівель, у яких розміщені укриття.

Висновки розрахунку потреби щодо забезпечення фондом ЗСЦЗ на існуючий стан. Станом на 2024 рік існуючий фонд захисних споруд цивільного захисту в межах Бишівської сільської територіальної громади не забезпечує нормативне укриття для постійного населення. Відсутні сховища та протирадіаційні укриття, а наявні найпростіші укриття забезпечують лише близько 15% від потреби. Таким чином, дефіцит місць укриття становить понад

5900 осіб. Це потребує формування та впровадження системи будівництва нових захисних споруд, у тому числі споруд подвійного призначення та пристосування будівель соціальної інфраструктури відповідно до вимог ДБН В.2.2-5:2023 [51].

5.2. Обґрунтування та прийняття рішень з питань Цивільного захисту

Проектні рішення розділу в складі комплексного просторового плану розвитку території Бишівської сільської територіальної громади спрямовані на забезпечення сталого функціонування інженерної, транспортної та соціальної інфраструктури, а також реалізацію повного комплексу заходів цивільного захисту населення в умовах мирного часу та особливого періоду. Ключові завдання включають:

- забезпечення безперебійної роботи об'єктів життєзабезпечення населення та критичної інфраструктури;
- планування та організацію евакуаційних заходів шляхом розвитку транспортної мережі;
- визначення обмежень у забудові територій із техногенними чи природними ризиками;
- збільшення безпечних районів громади через перенаправлення урбаністичної активності;
- створення й адаптацію фонду захисних споруд цивільного захисту;
- розбудову локальних систем оповіщення;
- забезпечення пожежної безпеки та санітарно-гігієнічних вимог;
- формування системи інженерного захисту території з урахуванням її геоморфологічних і кліматичних особливостей.

5.2.1. Основні архітектурно-планувальні рішення комплексного-просторового плану.

Планувальний каркас населених пунктів громади формується на основі поєднання лінійних (вздовж транспортних і інженерних осей) та вузлових елементів (громадські центри, ринкові площі, перехрестя маршрутів). Просторова організація території базується на принципах наступності існуючої

структури, розвитку нових функціональних кластерів, збереження природних меж, а також екологічної цілісності забудови.

Передбачається розширення меж забудови за рахунок включення земель сільськогосподарського та лісогосподарського призначення, що перебувають у складі території громади. Проектна площа населених пунктів уточнюється відповідно до функціонального зонування у складі комплексного плану.

Прогноз демографічного розвитку базується на принципах повернення внутрішньо переміщених осіб, активізації місцевої економіки, зростання якості просторового середовища та збільшення інвестиційної привабливості території. Враховується також роль громади як безпечного середовища для розміщення населення, що втратило житло під час бойових дій.

Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території. У межах проектування об'єкти природно-заповідного фонду відсутні, однак територія громади має потенціал для формування регіонального зеленого каркасу. Згідно з балансовою інформацією, площа існуючих зелених насаджень загального користування становить **5882,6 га**, що включає лісові масиви, прибережні території, самозаліснені ділянки.

Згідно з вимогами ДБН Б.2.2-12:2019, нормативна потреба у зелених насадженнях загального користування складає 13 м²/особу. Для прогнозованого населення в 9840 осіб це відповідає **12,8 га** у межах населених пунктів. Проектом передбачено:

- облаштування багатфункціональних парків і скверів;
- створення лісопаркових зон на базі самозаліснених територій;
- формування зелених насаджень обмеженого користування (навколо шкіл, амбулаторій, адміністративних будівель);
- розвиток насаджень спеціального призначення (уздовж магістралей, санітарно-захисних зон, біля ЛЕП, кладовищ тощо);
- формування рекреаційного каркасу в поєднанні з історико-культурними та природними маршрутами.

Таким чином, рішення комплексного просторового плану розвитку

території громади спрямовані на формування середовища підвищеної безпеки, просторової цілісності та функціональної гнучкості — із урахуванням демографічних викликів, мобільності населення, критичної інфраструктури й екологічних обмежень.

Таблиця 5.2.1.1.

Прогнозована кількість населення громади

Період	Населення	Приріст населення	В багатоквартирній забудові	В садибній забудові
Існуючий стан (2024 р.)	7004	–	–	7004
Короткостроковий період	7800	+796	780	7020
Середньостроковий період	8900	+1100	1780	7120
Довгострокова перспектива	9840	+940	2460	7380

На довгострокову перспективу передбачається приріст населення на 2836 осіб. Прогнозована чисельність становить 9840 осіб.

5.2.2. Розрахунок населення

З метою визначення навантаження на систему заходів цивільного захисту, у тому числі розрахунку потреби фонду захисних споруд, планування евакуації та організації функціонування об'єктів інфраструктури в умовах особливого періоду, проведено оціночний розрахунок кількості осіб, які можуть одночасно перебувати на території громади під час надзвичайної ситуації. Розрахунок охоплює як постійне, так і умовно тимчасове населення, включаючи категорії, що не можуть бути евакуйовані, або підлягають особливому порядку захисту.

До категорій, що враховуються при прогнозуванні навантаження, належать:

- постійне населення (мешканці житлової забудови);

- хворі, медичний та обслуговуючий персонал закладів охорони здоров'я, які не підлягають евакуації;
- працівники об'єктів виробничої сфери, у тому числі категорованих підприємств;
- найбільша працююча зміна – контингент, що залишається на об'єктах критичної інфраструктури для підтримки функціонування систем життєзабезпечення в особливий період.

Таблиця 5.2.2.1.

Розрахунок населення за типами (довгострокова перспектива)

Період	Постійне населення	Хворі, медичний та обслуговуючий персонал*	Працівники виробничої сфери	Найбільш працююча зміна
Розрахунковий період (10 років)	9840 осіб	60 осіб	340 осіб	120 осіб

Примітка:

*Кількість хворих та медперсоналу умовно приймається в межах потужності існуючого медичного закладу (амбулаторії) в адміністративному центрі громади, із розрахунку 15–20 ліжок на одну амбулаторну одиницю та медичний персонал + чергова зміна.

Показники виробничої сфери базуються на орієнтовній кількості працівників, зайнятих у локальних господарствах, переробних підприємствах та технічному обслуговуванні, включно з об'єктами потенційної мобілізаційної економіки. Найбільша працююча зміна включає обслуговуючий персонал енергетичної, водопровідної та логістичної інфраструктури, працівників соціальних служб та черговий персонал адміністративних установ.

5.2.3. Містобудівне моделювання зон можливого небезпечного впливу на територію та населення

Містобудівне моделювання включає виконання зонування території громади та аналіз прогнозованого небезпечного впливу від можливих надзвичайних ситуацій на об'єктах підвищеної небезпеки, хімічно небезпечних

об'єктах, містах та об'єктах, віднесених до відповідних категорій та груп цивільного захисту, а також від магістральної залізниці.

Зазначене містобудівне моделювання базується на таких підходах:

1. Використання оціночних показників чисельності населення на територіях узагальненої існуючої багатоквартирної та садибної забудови в межах населеного пункту;

2. Побудова моделі на основі топографічної основи з графічним виділенням меж зон;

3. Розрахунок чисельності населення на основі оцінки щільності заселення кожної територіальної зони.

5.2.3.1. Містобудівне моделювання небезпек від міст та об'єктів, віднесених до відповідних груп та категорій цивільного захисту

Містобудівне моделювання проведено відповідно до таблиці 1 ДБН В.1.2-4:2019 з урахуванням міст та об'єктів, віднесених до відповідних груп і категорій цивільного захисту. Територія громади не потрапляє до зон значних руйнувань або радіоактивного забруднення, що можуть формуватися у разі НС на таких об'єктах.

Таблиця 5.2.3.2.1.

Основні параметри містобудівної моделі зон можливого хімічного забруднення від залізниці

Категорія населення	Перша зона (0–2,5 км)	Друга зона (2,5–5,0 км)	Третя зона (5,0 км і більше)
Постійне населення	–	–	–
Працівники виробничої сфери	–	–	–
Всього по території громади	–	–	–

Висновок: захист населення в межах зони ЗМХЗ передбачається за рахунок швидкої евакуації, укриття в спорудах цивільного захисту з

фільтровентиляційним режимом, а також із застосуванням засобів індивідуального захисту органів дихання.

5.2.3.2. Містобудівне моделювання небезпек, пов'язаних із небезпечним впливом від надзвичайних ситуацій з із участю небезпечних хімічних речовин (НХР)

Містобудівне моделювання зон можливого хімічного забруднення здійснюється за оцінкою масштабів забруднення в разі аварії з хлоровмісними речовинами під час транспортування залізничними середовищами. Розрахунки виконані згідно Методики прогнозування наслідків вилуви (викиду) НХР, затвердженої Наказом МВС України № 1000 від 29.11.2019.

1. Визначення первинної хмари НХР:

Первинна хмара НХР — це пароподібна частина НХР, яка виходить в атмосферу безпосередньо при руйнуванні ємності. Формула для розрахунку глибини поширення:

$$Г1 = ГТ1 \times Kt1 \times Kк \times Kм,$$

де:

$$ГТ1 = 6,29 \text{ км (табличне значення для хлору),}$$

$$Kt1 = 1 \text{ (поправка на температуру +20°C),}$$

$$Kк = 2 \text{ (для маси 60 т відносно базової),}$$

$$Kм = 0,3 \text{ (коефіцієнт місцевості — змішаний лісистий ландшафт).}$$

$$\text{Отже, } Г1 = 6,29 \times 1 \times 2 \times 0,3 = \mathbf{3,8 \text{ км.}}$$

2. Визначення вторинної хмари НХР:

Вторинна хмара утворюється внаслідок випаровування з підстильної поверхні. Формула аналогічна:

$$Г2 = ГТ2 \times Kt2 \times Kк \times Kм,$$

де:

$$ГТ2 = 11,41 \text{ км (табличне значення для вторинної хмари хлору),}$$

$$Kt2 = 1, Kк = 2, Kм = 0,3.$$

$$\text{Отже, } Г2 = 11,41 \times 1 \times 2 \times 0,3 = \mathbf{6,8 \text{ км.}}$$

3. Визначення довгострокового прогнозування:

Глибина зони хімічного забруднення визначається як:

$$\Gamma_{\max} = \max(\Gamma_1, \Gamma_2) + RA,$$

де RA — радіус району аварії. Для рідкого хлору RA = 0,5 км.

Отже, $\Gamma_{\max} = 6,8 \text{ км} + 0,5 \text{ км} = 7,3 \text{ км}$.

Таблиця 2.3.2.1.

Основні параметри містобудівної моделі зон можливого хімічного забруднення від залізниці

Категорія населення	Перша зона (0–2,5 км)	Друга зона (2,5–5,0 км)	Третя зона (понад 5,0 км)
Постійне населення	3440 осіб	3440 осіб	2960 осіб
Працівники виробничої сфери	120 осіб	120 осіб	100 осіб
Всього по території громади	3560 осіб	3560 осіб	3060 осіб

Висновок: постійне населення громади потребує укриття у сховищах та спорудах подвійного призначення. Необхідно планувати швидку евакуацію, застосування засобів індивідуального захисту органів дихання та маршрути виведення у напрямку, перпендикулярному до поширення хмари забруднення.

5.2.4. Пропозиції щодо попередження надзвичайних ситуацій техногенного характеру

Комплекс заходів для запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, забезпечення захисту населення і територій від них та небезпеки, що може виникнути під час воєнних (бойових) дій або внаслідок таких дій, а також створення умов для забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання і територій в особливий період, відображено у містобудівних рішеннях, наведених у підрозділах цього розділу пояснювальної записки.

5.2.4.1. Пропозиції щодо розміщення резервів матеріальних засобів для ліквідації наслідків аварій на об'єктах

Матеріальні резерви для запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій формуються безпосередньо суб'єктами господарювання, у власності яких знаходяться об'єкти підвищеної небезпеки (ОПН). До таких резервів належать будівельні матеріали, пальне, медикаменти, продовольство, засоби хімічного захисту та інші матеріально-технічні ресурси, які накопичуються з метою використання у період ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Параметри накопичення та місця зберігання визначаються власниками згідно з чинними нормативами, погоджуються з органами ДСНС і затверджуються комісіями з питань ТЕБ і НС. Запаси формуються з урахуванням прогнозованої максимальної НС, яка потенційно можлива на конкретному об'єкті, та відповідного обсягу робіт для її усунення.

Резерви створюються і поповнюються за рахунок власних коштів підприємств. Усі матеріали повинні бути оперативно доставлені до потенційних зон впливу. Власники об'єктів несуть відповідальність за організацію евакуації, забезпечення колективними і індивідуальними засобами захисту, а також за формування сил ЦЗ на випадок НС.

5.2.4.2. Медичне забезпечення

На території Бишівської сільської територіальної громади діє система закладів охорони здоров'я, представлена Комунальним некомерційним підприємством "Бишівський медичний центр", у складі якого функціонують дві амбулаторії загальної практики сімейної медицини та шість фельдшерсько-акушерських пунктів.

У центральному населеному пункті громади розміщена амбулаторія загальної практики. Однак за наданими вихідними даними та фактичним навантаженням, система охорони здоров'я в громаді вважається недостатньо розвиненою для забезпечення прогнозованої чисельності населення.

Рівень забезпеченості медичним персоналом і транспортними засобами швидкої допомоги в громаді потребує уточнення відповідно до вихідних даних.

За попередньою інформацією, у Бишеві діє одна станція екстреної медичної допомоги, забезпечена щонайменше одним автомобілем, однак кількість виїздів і фактичний автопарк потребують уточнення згідно даних Київського обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф.

На території села функціонують три аптеки, розташовані за адресами: вулиця Київська, 54; вулиця Київська, 52; вулиця Київська, 22Б. Крім того, частина лікарських засобів реалізується в амбулаторіях громади.

Рівень забезпеченості закладів охорони здоров'я — як амбулаторного, так і стаціонарного типу — за нормативними показниками залишається нижчим за рекомендований. Це підтверджує необхідність у перспективному періоді розширення інфраструктури медичної допомоги, зокрема шляхом модернізації наявної амбулаторії, розширення функціоналу існуючих фельдшерсько-акушерських пунктів, а також, за можливості, створення медичного реабілітаційного центру з діагностично-консультативним блоком на території громади.

Загалом система охорони здоров'я та соціального захисту населення вважається такою, що потребує функціонального удосконалення з урахуванням зростання чисельності мешканців та потенційних викликів у сфері безпеки, пов'язаних із надзвичайними ситуаціями техногенного та природного характеру.

Таблиця 5.2.4.1.

Перелік аптек, що розміщені в с. Бишів

Назва	Адреса	Форма власності
Аптека	вул. Київська, 54	Приватна
Аптека	вул. Київська, 52	Приватна
Аптека	вул. Київська, 22Б	Приватна

Таблиця 5.2.4.2.

Медичні амбулаторії та ФАПи на території громади

Тип закладу	Назва або село	Ємність (орієнтовно)	Примітка
Амбулаторія	Бишів	уточнюється	функціонує
Амбулаторія	Грузьке	уточнюється	функціонує
ФАП	Нові Опачичі	уточнюється	функціонує
ФАП	Яблунівка	уточнюється	функціонує
ФАП	Мостище	уточнюється	функціонує
ФАП	Ясногородка	уточнюється	функціонує
ФАП	Осикове	уточнюється	функціонує

Таблиця 5.2.4.3.

Станція екстреної медичної допомоги

Назва	Адреса	Кількість автомобілів	Район обслуговування	Придатність для використання
Станція екстреної медичної допомоги	Бишів	1 (уточнюється)	грумада	так

Таблиця 5.2.4.4.

Узагальнені показники медичного забезпечення

Тип закладу	Ємність	Фактичне використання	Нормативний показник	Рівень забезпеченості (%)
Стационари (усіх типів)	–	–	–	–
Амбулаторії для дорослих і дітей	–	–	–	–

5.2.4.3. Радіаційний і хімічний захист

Радіаційний фон. Територія Бишівської сільської територіальної громади не належить до зони посиленого радіоекологічного контролю. Водночас відповідно до Постанови Кабінету Міністрів Української РСР № 106 від

23.07.1991 р. «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» та № 600 від 29.01.1994 р., частина території громади віднесена до зони радіоактивного забруднення. У проєктованих медичних закладах громади передбачається встановлення джерел іонізуючого випромінювання (рентгенапаратів), експлуатація яких має здійснюватися відповідно до вимог радіаційної безпеки. Загалом природний радіаційний фон перебуває в межах нормативних значень.

Можливе радіоактивне забруднення. Територія громади розташована в зоні можливого небезпечно сильного радіоактивного забруднення від міст і об'єктів, віднесених до групи та категорії «особливої важливості» з цивільного захисту.

Можливе хімічне забруднення. Згідно з моделюванням, територія громади потрапляє в першу та другу зони хімічного забруднення внаслідок можливої аварії з 60-тонною цистерною з хлором на магістральній залізниці, яка є лінійним хімічно-небезпечним об'єктом відповідно до ДСТУ-Н Б.Б.1.1-19:2013.

Заходи захисту населення. Захист населення від хімічного та радіоактивного забруднення передбачається шляхом укриття у захисних спорудах цивільного захисту або спорудах подвійного призначення, а також проведенням евакуаційних заходів.

Вимоги до об'єктів щодо радіаційної та хімічної безпеки. Проєктовані об'єкти не належать до хімічно та радіаційно небезпечних. Передбачаються загальнобудівельні заходи безпеки: використання будівельних матеріалів, що пройшли радіаційний контроль, та обов'язкові контрольні заміри радіаційного фону. Відповідальність за дотримання вимог несе будівельна організація та замовник. Перед здачею об'єктів в експлуатацію проводиться контроль на гамма-випромінювання з оформленням відповідного акта.

Організація санітарної та спеціальної обробки. На території громади наявні обмежені можливості для проведення спеціальної обробки (деконтамінації). Часткова спеціальна обробка можлива на базі наявної інфраструктури.

Перелік суб'єктів, які можуть бути залучені до спеціальної обробки

№ з/п	Найменування	Санітарна обробка	Спец. обробка одягу	Спец. обробка техніки
1	Спорткомплекси з душовими кабінами (1)	*	–	–
2	Заклади освіти (5)	–	*	–
3	Громадські пральні (2)	–	*	–
4	Автомийки (4)	–	–	*

Примітка: * — розрахунки обсягів проводяться на подальших стадіях проектування. З огляду на результати зонування, розгортання району повної спеціальної обробки в межах населеного пункту не рекомендується. Повна спеціальна обробка здійснюється після виходу за межі зони забруднення.

Засоби індивідуального захисту. Захист населення включає також забезпечення засобами індивідуального захисту органів дихання (респіраторами), які відповідають Стандарту СОУ МНС 75.2-00013528-002:2010. Місця зберігання і видачі цих засобів передбачаються в евакуаційних пунктах згідно з таблицею 5.2.6.2.1.

5.2.4.4. Заходи світломаскування

Світломаскування передбачає приховування світлових демаскувальних ознак на територіях, що потенційно можуть бути об'єктами ураження. На території громади можуть діяти суб'єкти господарювання, які продовжують роботу в особливий період і потребують комплексного маскування.

Маскування здійснюється відповідно до постанов КМУ №227 та №956 і включає:

- часткове затемнення (зниження рівня освітленості);
- повне затемнення (вимкнення всіх зовнішніх джерел світла);

- застосування стаціонарного або автономного освітлення з маскувальними характеристиками на маршрутах евакуації та біля входів до ЗСЦЗ.

Спосіб реалізації заходів обирається на наступних стадіях проектування за критерієм «вартість–ефективність» у співпраці з органами місцевого самоврядування.

У зв'язку з прогнозованим потраплянням території до зони впливу хімічного забруднення, рекомендується забезпечити технічну можливість повного або часткового відключення зовнішнього освітлення в селі у разі введення комендантської години або особливого режиму світломаскування.

5.2.5. Забезпечення фондом захисних споруд цивільного захисту

Відповідно до вимог та нормативів фонд захисних споруд цивільного захисту може збільшуватися шляхом:

- реалізації положень розділів (схем) ІТЗ ЦЗ містобудівної та проектної документації об'єктів будівництва;
- комплексного освоєння підземного простору для розміщення споруд подвійного призначення (СПП);
- обстеження наявних підземних і наземних споруд на предмет можливості їх використання як СПП;
- будівництва найпростіших укриттів і швидкоспоруджуваних ЗСЦЗ в особливий період.

5.2.5.1. Вимоги щодо фонду захисних споруд цивільного захисту

Вимоги щодо віднесення існуючих будівель та споруд до фонду ЗСЦЗ. Пункт 7 Порядку, затвердженого постановою КМУ від 10.03.2017 № 138, визначає перелік об'єктів, що підлягають обстеженню для встановлення можливості використання їх для укриття населення як СПП. До таких належать підземні переходи, тунелі, котлованні споруди (паркінги, гаражі), колишні оборонні об'єкти, підвальні та цокольні приміщення, а також інші технічно придатні споруди.

Зовнішні огорожувальні конструкції таких споруд мають відповідати

нормам ДБН В.2.2-5:2023. Віднесення об'єктів до СПП із захисними властивостями ПРУ здійснюється за методикою, затвердженою Інститутом державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту.

Вимоги щодо проектування фонду ЗСЦЗ. Проектна документація на об'єкти класів СС2 та СС3, де постійно перебувають понад 50 осіб або періодично понад 100, має включати розділ ІТЗ ЦЗ. Укриття мають передбачати доступність для осіб з інвалідністю (не менше 10% місць) згідно з ДБН В.2.2-40.

Розміщення та проектування захисних споруд враховує захист від надмірного тиску ΔP_{eX} і ступінь ослаблення радіації A_z :

- Сховища класу А-II ($\Delta P_{eX} = 300$ кПа, $A_z = 3000$) — для зон сильних руйнувань;

- ПРУ групи П-4 ($\Delta P_{eX} = 100$ кПа, $P_z = 200$) або СПП з такими властивостями — для зон слабких руйнувань.

Радіус збору населення до ЗСЦЗ:

- до 300 м — для багатоповерхової забудови;

- до 500 м — для садибної забудови та інших суб'єктів господарювання;

- до 300 м — для категоризованих суб'єктів.

Вимоги щодо використання та обліку фонду ЗСЦЗ. ЗСЦЗ і СПП можуть використовуватись у мирний час для господарських потреб (Постанова КМУ № 138). Облік веде сільська рада згідно з Наказом МВС № 579 (форма обліку — додаток 5). Облік здійснюється на підставі технічних паспортів після введення об'єктів в експлуатацію. Утримання фонду — за рахунок балансоутримувачів.

Також у зв'язку зі змінами до вимог захисних властивостей ПРУ по частині витримання надмірного тиску повітряної ударної хвилі, розділом ІТЗ ЦЗ прийнято рішення не враховувати забезпечення населенням в існуючих ПРУ групи П-4. Розрахунок потреби представлено у таблицях 2.5.2.1–2.5.2.2 і базується на забезпеченні відповідним фондом ЗСЦЗ постійного та перспективного населення на розрахунковий період, з урахуванням існуючих та проєктованих громадських будівель і споруд, таких як будинки культури, школи,

амбулаторії, спортивний комплекс, адміністративні центри та дошкільні заклади освіти.

Таблиця 5.2.5.2.1.

**Розрахунок потреби фонду захисних споруд цивільного захисту
(узагальнено по громаді)**

Постійне населення	Працівники промислової зони	НПЗ	Наявний фонд ЗСЦЗ		Потреба фонду ЗСЦЗ на розрахунковий період	
			ПРУ	Сховища	ПРУ групи П-4 ¹	СПП захисними властивостями ПРУ групи П-4 ²
9840	150		6	–	150	9840

Примітки: 1 Потреба для працівників промислової зони у ПРУ складає, К7 = працівники промислової зони в зоні можливих слабких руйнувань; 2 Потреба для постійного населення у СПП з захисними властивостями ПРУ складає, К9 = населення в зоні слабких руйнувань (орієнтовно 50% загальної чисельності).

Таблиця 2.5.2.2.

Деталізація потреби ЗСЦЗ за населеними пунктами громади

Населений пункт	Постійне населення	Існуючі об'єкти укриття (тип)	Проектні об'єкти потенційного укриття	Потреба в СПП	Потреба в ПРУ
Бишів	2571	Школа, амбулаторія,	Центр громади, ДНЗ, спорткомплексбу динок культури	1285	50
Весела Слобідка	94	-	ФАП	47	–
Горобіївка	210	-	Заклад освіти	105	–
Грузьке	764	Амбулаторія,	будинок культури, сільська рада, заклад освіти	382	–

Козичанка	189	-	ФАП, заклад освіти	95	—
Леонівка	65	-	спортивний майданчик	33	—
Лишня	453	Заклад освіти	-	226	—
Лубське	34	—	—	7	1
Мостище	286	-	ФАП	143	—
Нові Опачичі	324	—	Заклад освіти	162	—
Осикове	336	-	ФАП, Будинок культури	168	—
Ферма	5	—	—	3	—
Чорногородка	473	Школа	Сільська рада, парк	237	—
Яблунівка	551	-	ФАП, заклад освіти, сільська рада	276	—
Ясногородка	649	Заклад освіти, екопарк	Аграрний центр, розвиток агропромислових об'єктів, заклад освіти, пожежне депо	325	10

Висновки: Згідно з розрахунками, існуючий фонд ЗСЦЗ в громаді є недостатнім. Основне навантаження лягає на потенціал споруд подвійного призначення — шкіл, амбулаторій, будинків культури та нових об'єктів (центри, ДНЗ, спорткомплекс). Для забезпечення укриття постійного населення на довгострокову перспективу рекомендовано переоснащення наявних приміщень з урахуванням вимог ДБН В.2.2-5:2023 та створення щонайменше 50% СПП від загального населення у зонах слабких руйнувань.

5.2.3.3. Містобудівне моделювання небезпек від об'єктів підвищеної небезпеки (ОПН)

Відповідно до офіційного переліку об'єктів підвищеної небезпеки Київської області, на території громади відсутні об'єкти, що підпадають під

визначення ОПН. У проєктних рішеннях також не передбачено розміщення нових таких об'єктів.

5.2.3.4. Містобудівне моделювання зони можливого катастрофічного затоплення

Згідно з розрахунками ПрАТ «Укргідропроєкт» (2021) та Інституту проблем математичних машин і систем НАН України (2022), територія громади не потрапляє в межі прогнозованого катастрофічного затоплення при аваріях на гідроспорудах Дніпровського чи Дністровського каскадів. Враховуючи геоморфологію та гідрографію території, моделювання зон підтоплення чи прориву гідротехнічних споруд не виявляє загроз для населених пунктів громади.

5.2.5.3. Пропозиції щодо збільшення фонду захисних споруд цивільного захисту на розрахунковий період

Пропозиції щодо збільшення фонду ЗСЦЗ за рахунок існуючих об'єктів. Для збільшення фонду ЗСЦЗ за рахунок існуючих об'єктів розділом ІТЗ ЦЗ пропонується створення комісії щодо обстеження наявних будівель (споруд, приміщень) з метою встановлення можливості їх використання для укриття населення як споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів, із залученням (за згодою) фахівців структурних підрозділів з питань освіти та науки, цивільного захисту, містобудування та архітектури, охорони здоров'я, територіальних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, ДСНС, Держпродспоживслужби тощо.

Передбачено можливе збільшення фонду ЗСЦЗ за рахунок пристосування наявних найпростіших укриттів (підвальні і цокольні приміщення) під ПРУ або СПП з захисними властивостями ПРУ. Через відсутність даних про технічну придатність наявних укриттів, вони не враховані у розрахунках.

Під час пристосування забезпечується:

- облаштування захисних тамбурів із захисно-герметичними дверима;
- влаштування аварійного виходу;
- перекладання інженерних мереж;

- підсилення конструкцій та пониження рівня підлоги.

Перспективний фонд ЗСЦЗ на розрахунковий період. Згідно з прогнозом чисельності населення громади на розрахунковий період — 9840 осіб, проектом передбачається формування повного фонду ЗСЦЗ шляхом:

- пристосування підземного простору житлової, громадської та виробничої забудови;

- проектування об'єктів у відповідності до вимог: ДБН В.2.2-5:2023, ДБН В.2.2-15:2019, ДБН В.2.2-3:2018, В.2.2-4:2018, В.2.2-9:2018 та інших галузевих нормативів.

Таблиця 5.2.5.3.1.

Потенційний фонд захисних споруд цивільного захисту у зоні багатоквартирної житлової забудови

Номер ділянки	Оціночна потреба (осіб)	Оціночна площа підвального приміщення (м ²)	Потенційна площа основного приміщення СПП ¹ (м ²)	Потенційна місткість СПП (осіб)
Ж-1	1200	900	720	1200
Ж-2	1320	1000	792	1320
Ж-3	1080	850	648	1080
Всього:	3600	2750	2160	3600

¹ Розрахунок норми площі основного приміщення на одну особу становить 0,6 м² при одноярусному розташуванні нар відповідно до додатку Б ДБН В.2.2-5:2023.

Таблиця 5.2.5.3.4.

Перспективний фонд захисних споруд цивільного захисту в громадських закладах

Номер ділянки	Площа ділянки (га)	Потенційна місткість ПРУ (осіб)	Необхідна площа підлоги основного приміщення ПРУ ¹ (м ²)
Г-1	0,80	480	288

Г-2	1,00	600	360
Г-3	1,25	750	450
Г-4	1,25	750	450
Г-5	1,50	900	540
Г-6	1,70	1020	612
Всього:	7,5	4500	2700

¹ Розрахунок норми площі основного приміщення на одну особу складає 0,6 м² відповідно до Додатку Б ДБН В.2.2-5:2023.

Загальна площа запроектованої багатоквартирної житлової забудови — 20,0 тис. м². Повна потреба у ЗСЦЗ для покриття прогнозованої чисельності населення (9840 осіб) забезпечується за рахунок поєднання СПП у житловій забудові та ПРУ у громадських об'єктах.

Остаточні рішення щодо розміщення захисних споруд будуть прийняті на наступних стадіях проектування з уточненням планувальних рішень та узгодженням із відповідними органами ЦЗ.

Перспективний фонд захисних споруд цивільного захисту в комунально-виробничій зоні. Для попереднього визначення потенційної місткості та площі основного приміщення ПРУ в підприємствах, не віднесених до відповідних категорій цивільного захисту, при відсутності об'ємно-планувальних рішень на стадії просторового плану, застосовано орієнтовний норматив: 20 осіб на 1 га виробничої території, згідно з положеннями ДБН В.2.2-5:2023. Норма площі основного приміщення укриття — 0,6 м² на одну особу.

Таблиця 5.2.5.3.5.

Перспективний фонд захисних споруд цивільного захисту в виробничій зоні

№ з/п	Площа ділянки (га)	Оціночна місткість ПРУ (осіб)	Необхідна площа підлоги основного приміщення СПП ¹ (м ²)
1	5,988	120	72
2	0,735	15	9

3	2,389	48	28,8
4	3,062	61	36,6
5	4,122	82	49,2
6	0,039	1	0,6
7	1,078	22	13,2
8	5,397	108	64,8
9	0,235	5	3
Разом:	23,245	462	277,2

¹ Розрахунок виконано за нормою: 0,6 м² на одну особу, при одноярусному розміщенні укриттів згідно з Додатком Б ДБН В.2.2-5:2023.

Таким чином, перспективний фонд ЗСЦЗ у межах виробничої зони громади може забезпечити укриття для щонайменше 462 осіб. Остаточні технічні рішення щодо організації укриттів та їх характеристик будуть прийняті на подальших стадіях проектування з урахуванням категорійності об'єктів та типів виробництва.

5.2.5.4. Розрахунок потреби фонду захисних споруд цивільного захисту на позарозрахунковий період

На основі аналізу потенційного забезпечення населення укриттями у межах території просторового плану, можна констатувати, що оціночна місткість прогнозованого фонду захисних споруд цивільного захисту на розрахунковий період відповідає потребі при чисельності населення до 9840 осіб. Разом із тим, у контексті подальшого соціально-економічного розвитку громади та можливого зростання чисельності населення, обсяг фонду ЗСЦЗ у позарозрахунковому періоді може виявитися недостатнім для повного покриття потреби у захисних спорудах.

У такому випадку ІТЗ ЦЗ передбачає низку інструментів, що можуть бути реалізовані на наступних етапах просторового розвитку. До таких належать:

- уточнення та розширення переліку об'єктів реконструкції житлового,

громадського та виробничого призначення, які зберігають належний технічний стан і можуть бути пристосовані під споруди подвійного призначення з відповідними захисними характеристиками;

– проєктування і будівництво окремо розміщених спеціалізованих сховищ або швидкокомтованих конструкцій захисного призначення на основі типових рішень, узгоджених із ДСНС та іншими уповноваженими органами цивільного захисту;

– внесення змін до комплексного просторового плану територіальної громади, у межах якого буде забезпечено розміщення нових об'єктів (житлових, освітніх, медичних, адміністративних тощо), що вже на етапі містобудівного проєктування будуть інтегрувати в собі елементи укриття, що відповідають вимогам ДБН В.2.2-5:2023 та інших актуальних нормативних документів.

Всі вищезгадані заходи мають бути інтегровані у відповідні розділи інженерно-технічних заходів цивільного захисту під час розроблення проєктної документації на будівництво об'єктів, а також при здійсненні державної експертизи. Це забезпечить системну реалізацію принципу безперервності формування фонду ЗСЦЗ, враховуючи динамічний характер розвитку території громади.

Таким чином, забезпечення населення громади захисними спорудами цивільного захисту у позарозрахунковому періоді можливе за умови планомірної адаптації містобудівної документації відповідно до змін в демографічній ситуації, структури забудови та вимог безпеки у мирний і особливий періоди.

5.2.6. ЕВАКУАЦІЙНІ ЗАХОДИ

5.2.6.1. Розрахунок чисельності населення, що підлягає евакуації

Згідно з проєктною чисельністю населення громади, у разі надзвичайної ситуації техногенного або природного характеру, підлягають евакуації орієнтовно 10,525 тис. осіб. Це оцінене значення не враховує додаткову кількість не місцевого населення, що одночасно може перебувати на території, а також персонал інфраструктурних об'єктів.

5.2.6.2. Організація евакуації, ЗПЕ, маршрути

Евакуація здійснюється відповідно до статті 33 Кодексу цивільного захисту України та постанови КМУ від 30 жовтня 2013 р. № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій» [65]. Підставою для евакуації є безпосередня загроза життю чи здоров'ю людей у результаті аварій, катастроф, пожеж, масових уражень, викидів НХР чи РХР, збройного нападу тощо.

У разі загальної евакуації насамперед вивозиться населення, яке не здатне самотійно пересуватись: люди з інвалідністю, особи похилого віку, жінки з дітьми, хворі. Евакуація цієї категорії відбувається виключно транспортом. Інша частина населення формується в піші колони чисельністю до 1000 осіб із поділом на групи по 50–100 осіб.

Піші колони рухаються зі швидкістю 4–5 км/год, з короткими зупинками кожні 2 години (на 15–20 хвилин) та великими привалами кожні 5 годин (на 1,5–2 години). Добовий перехід становить 30–40 км.

Для збору та евакуації населення у сільській територіальній громаді передбачено використання приміщень закладів освіти як збірних пунктів евакуації (ЗПЕ), де здійснюється облік, надання первинної допомоги, посадка на транспорт або формування піших колон.

Таблиця 5.2.6.2.1.

Можливі пункти евакуації на базі закладів освіти громади

№ з/п	Назва закладу освіти	Тип пункту	Кількість вихованців / учнів	Розрахунок площа (м ²) ¹	Потенційна місткість розміщення (осіб) ²
1	Бишівський ЗДО «Каштан»	ЗПЕ	66	1320	220
2	Мостищанський ЗДО «Лелеченька»	ЗПЕ	19	380	63
3	Гружчанська гімназія	ЗПЕ	17	340	56

4	Лишнянська гімназія	ЗПЕ	42	840	140
5	Козичанська гімназія	ЗПЕ	18	360	60
6	Яблунівська гімназія	ЗПЕ	24	480	80
7	Ясногородська гімназія	ЗПЕ	25	500	84
Усього:			211	4220	703

¹ Прийнято нормативну площу 20 м² на одного вихованця/учня для орієнтовного визначення площі приміщень.

² Виходячи з нормативу тимчасового розміщення — не менше 6 м² на одну особу.

Враховуючи конфігурацію території громади, наявність локальної дорожньої мережі та розташування визначених пунктів евакуації, орієнтовний термін проведення евакуації становить 1–2 години при сценарії хімічного забруднення, зокрема аварії із 60-тонною цистерною з хлором. Ці терміни розраховані при швидкості руху піших колон 4–5 км/год, однак не враховують тривалості дії хімічного зараження в зонах з летальними концентраціями, де населення має бути попередньо захищене відповідними режимами фільтровентиляції.

Рішення про початок евакуації передається всіма доступними каналами зв'язку: через місцеві радіотрансляційні мережі, гучномовці, телебачення, онлайн-сервіси та мобільні застосунки, а також безпосередньо адміністраціями закладів освіти, підприємств, органів місцевого самоврядування.

Інформація для населення включає:

- місця збору (ЗПЕ),
- точний час прибуття на ці пункти,
- маршрути евакуації (пішки або транспортом),
- рекомендації щодо особистих речей, засобів індивідуального захисту та документів.

Перед мовними повідомленнями подається сигнал цивільного захисту:

«Увага всім!»

Маршрути евакуації населення визначаються евакуаційною комісією громади, з урахуванням:

- найбільш безпечного напрямку (перпендикулярно до напрямку вітру при аваріях із НХР);
- поточної обстановки в зоні надзвичайної ситуації;
- стану дорожньої мережі.

Для евакуаційних перевезень використовуються:

- транспорт місцевого самоврядування;
- шкільні автобуси;
- транспорт суб'єктів господарювання та населення (за попереднім погодженням).

Вулично-дорожня мережа в межах населених пунктів та на міжсільських напрямках забезпечує організоване виведення із зон ураження.

У разі аварії на хімічно або радіаційно небезпечному об'єкті евакуація населення проводиться у два етапи:

Перший етап — від місця знаходження людей до межі зони хімічного або радіаційного забруднення;

Другий етап — від межі зони забруднення до пунктів тимчасового розміщення.

При хімічному забрудненні (наприклад, хлор), водні об'єкти (річки, ставки) природно обмежують поширення хмари, що враховується при моделюванні евакуаційних напрямів.

На межі зони зараження розгортаються проміжні пункти евакуації (ПрПЕ), де:

- відбувається пересадка з потенційно забрудненого транспорту на очищений;
- виконується санітарна обробка, дозиметричний і хімічний контроль;
- організовується облік та перереєстрація населення.

Наявна інфраструктура громади, а також плановані об'єкти дозволяють забезпечити перший рівень реагування в умовах надзвичайної ситуації, що передбачає охоплення евакуаційними заходами всього населення громади у кількості 9840 осіб.

5.2.6.3. Заходи щодо організації приймання, розміщення, захисту та життєзабезпечення евакуйованого населення у безпечному районі

Організація приймання, розміщення, захисту та життєзабезпечення евакуйованого населення у безпечних районах здійснюється згідно з рішеннями евакуаційної комісії відповідного рівня. Безпосередню реалізацію заходів забезпечують приймальні евакуаційні комісії та районні служби цивільного захисту, які розгортаються на території районів безпечного розселення.

У разі виникнення надзвичайної ситуації хімічного або техногенного характеру, загрози ураження внаслідок аварії на потенційно небезпечних об'єктах, або проведення бойових дій, розміщення евакуйованого населення з території Бишівської сільської територіальної громади Київської області здійснюється в межах Фастівського району, що належить до єдиної системи регіональної евакуації.

Усі евакуйовані, які прибувають автомобільними або пішими колонами в район безпечного розміщення, проходять облік та реєстрацію на приймальних евакуаційних пунктах, де здійснюється розподіл осіб по об'єктах розміщення.

Для забезпечення життєдіяльності евакуйованого населення у районах розміщення залучаються наступні районні спеціалізовані служби цивільного захисту:

- Спеціалізована служба торгівлі і харчування, яка відповідає за забезпечення населення предметами першої необхідності, продовольством та гарячим харчуванням. Постачання здійснюється через стаціонарні пункти харчування, рухомі кухні, автономні пункти речового забезпечення.

- Спеціалізована комунально-технічна служба, що організовує постачання питної води евакуйованому населенню через наявні водозабірні системи або шляхом підвозу у цистернах.

- Спеціалізована медична служба, яка:
  - здійснює надання першої медичної допомоги та супровід евакуаційних колон бригадами екстреної медицини;
  - організовує медичний контроль і санітарний нагляд за умовами розміщення;
  - забезпечує контроль якості питної води, продуктів харчування та дотримання гігієнічних норм на місцях тимчасового перебування населення.

Під час масової евакуації пріоритет надається організації швидкого доступу до засобів індивідуального захисту, забезпеченню особливих умов для маломобільних груп населення, вагітних жінок, дітей та осіб похилого віку. Розміщення здійснюється відповідно до заповненості об'єктів приймання, при необхідності — за ротаційною схемою, яка передбачає повторне використання приміщень після санітарної обробки.

Таким чином, система приймання і забезпечення евакуації в умовах надзвичайної ситуації передбачає поетапне прибуття, реєстрацію, розміщення, забезпечення умов життєдіяльності, а також готовність до повторного переміщення у випадку розширення зони небезпеки.

5.2.7. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

5.2.7.1. Транспортна інфраструктура та транспортний зв'язок з місцями захисту

На території громади визначено систему магістральних вулиць сталого функціонування, які забезпечують транспортне сполучення з потенційними пунктами укриття, евакуації та розміщення населення. У випадку надзвичайної ситуації магістралі забезпечують вихід із зон ураження, включаючи евакуаційні маршрути.

Згідно з ДБН В.1.2-4:2019 [56], у зоні можливих слабких руйнувань виконується визначення «жовтих ліній» — меж розповсюдження потенційних завалів, розташованих уздовж вулично-дорожньої мережі. Враховуючи характер забудови, руйнування не перекриватимуть транспортні артерії. Після

первинного розчищення передбачається збереження проїзної смуги не менше 3,5 м, що дозволяє забезпечити оперативний доступ служб цивільного захисту та евакуаційного транспорту.

У Бишівській сільській територіальній громаді відсутня централізована система водопостачання. Забезпечення водою здійснюється переважно з індивідуальних джерел — колодязів та свердловин. При розробці комплексного плану території передбачається поетапне створення централізованої системи з прокладанням мереж, будівництвом резервуарів-накопичувачів і забезпеченням аварійного автономного живлення.

У період надзвичайної ситуації норма подачі води становить 31 л/добу на одну особу. При відсутності водопостачання необхідно мати запас питної води не менше 10 л/добу на три доби. У захисних спорудах та СПП водопостачання здійснюється від мереж або через переносні ємності з розрахунку 2 л/добу на одну особу. У разі наявності медпунктів у складі захисних споруд, їх водопостачання проєктується згідно з ДБН В.2.2-5:2023 [58].

Централізоване водовідведення на території громади відсутнє. Стоки відводяться через локальні вигрібні ями та септики. Проєктом генерального плану передбачено створення повноцінної системи каналізування з локальними очисними спорудами. У випадку аварії в умовах НС, передбачаються засоби знезараження стоків шляхом хлорування або обробки гіпохлоритом натрію.

Для недопущення виникнення аварій рекомендується очищення трубопроводів із періодичністю 3–6 місяців. Очисні споруди глибокої біологічної очистки обладнуються дизельними електростанціями (ДЕС) для безперебійного енергозабезпечення.

5.2.7.4. Теплопостачання

У період надзвичайної ситуації система теплопостачання повинна забезпечити опалення захисних споруд та споруд подвійного призначення. Системи опалення, як правило, проєктуються спільно з опалювальними системами основних будівель, або, при необхідності, передбачається окрема мережа з пристроєм для аварійного відключення. У неопалюваних приміщеннях

передбачається місце для тимчасових опалювальних пристроїв відповідно до вимог пожежної безпеки.

Для забезпечення безпеки в СПП системи водяного опалення мають бути обладнані засобами контролю і запобігання перевищенню робочих температур і тиску. Вони підбираються з урахуванням типу системи, джерела енергії, способу керування та потужності. Теплопостачання в захисних спорудах виконується згідно з ДБН В.2.2-5:2023 [58].

5.2.7.5. Газопостачання

Система газопостачання на території громади потребує модернізації. Проектними рішеннями передбачається облаштування підземних закільцьованих газопроводів середнього і високого тиску із встановленням байпасів на випадок виходу з ладу ГРП. У вузлових точках проектується встановлення пристроїв, що відключаються під дією ударної хвилі. При реконструкції мереж враховується необхідність збереження і відновлення систем електрозахисту.

Усі газопроводи повинні відповідати вимогам чинних норм проектування, забезпечувати безперебійне постачання споживачам, що функціонують у воєнний час. Остаточні розрахунки параметрів систем газопостачання здійснюються на наступних стадіях проектування спеціалізованими організаціями.

5.2.7.6. Електропостачання

З метою запобігання надзвичайним ситуаціям у сфері електропостачання, проектом передбачається дотримання вимог сталого функціонування об'єктів критичної інфраструктури. Для закладів охорони здоров'я, водозабірних та каналізаційних станцій, а також інших важливих установ передбачається установка дизельних електростанцій (ДЕС) як основного резервного джерела живлення.

У схемах електропостачання передбачаються короточасні відключення, періодичні перерви та централізоване аварійне знеструмлення в умовах НС. Встановлення автономних джерел живлення великої потужності підлягає

техніко-економічному обґрунтуванню.

Таким чином, розділом враховано заходи щодо енергетичної стабільності системи інфраструктури громади в умовах надзвичайних ситуацій та особливого періоду.

5.2.7.7. Зв'язок та оповіщення

Питання оповіщення та інформування населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій розглянуто відповідно до Кодексу цивільного захисту України, постанов Кабінету Міністрів України №11 від 09.01.2014 р. та №733 від 27.09.2017 р. [64], що регламентують функціонування Єдиної державної системи цивільного захисту та порядок організації оповіщення.

Функціонування системи оповіщення забезпечується через телекомунікаційні мережі загального користування, радіо- та телемовлення, мобільний зв'язок, а також інші технічні засоби, що дозволяють оперативно інформувати населення.

На території проектування передбачається створення місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення (МАСЦО), яка буде інтегрована до територіальної системи оповіщення. МАСЦО охоплюватиме керівний склад органів управління, чергові служби, сили цивільного захисту, а також населення громади. Система передбачатиме сполучення з локальними та об'єктовими системами оповіщення та запуск із вищого рівня управління. Відповідальність за створення та підтримання МАСЦО в постійній готовності покладається на органи місцевого самоврядування.

Локальні системи оповіщення (ЛСО) будуть реалізовані для потенційно небезпечних об'єктів (ОПН), установ з масовим перебуванням людей, а також об'єктів соціального призначення. До складу ЛСО входять сирени, вуличні гучномовці, пристрої централізованого виклику, радіоточки та інші засоби. ЛСО поєднується із системою раннього виявлення надзвичайних ситуацій (СРВНСО) та МАСЦО.

Об'єктові системи оповіщення (ОСО) впроваджуються в установах із

масовим перебуванням населення та поєднуються з ЛСО. Вони включають сирени, гучномовці, оповіщення про пожежу, мікрофони, підсилювачі та інші пристрої, що дозволяють передавати повідомлення як в аудіо-, так і у візуальній формі.

На території громади проектом передбачається встановлення електросирен типу С-40 із радіусом озвучення 300–700 м, а також гучномовців типу 100ГР-32 або 50ГР-45 у місцях масового перебування людей. Гучномовці розміщуються вздовж вулиць, на опорах, будівлях на висоті 4–8 м з кроком 50–150 м залежно від потужності.

Для інформування осіб з інвалідністю та осіб з особливими потребами, а також закладів охорони здоров'я з ліжковим фондом передбачається дублювання оповіщення візуальними сигналами, текстовими повідомленнями та використання мобільного зв'язку.

Оповіщення працівників підприємств і закладів відбуватиметься за допомогою сирен типу С-28, з передачею інформації в межах локального охоплення. На території громади також заплановано впровадження системи оперативного інформування населення через мобільні оператори.

Будівництво та модернізація систем оповіщення (МАСЦО, ЛСО, ОСО) здійснюються відповідно до законодавства, за погодженням із територіальними підрозділами ДСНС, у складі окремих проєктів на стадіях «Проєкт» або «Робочий проєкт». Для небезпечних об'єктів обов'язковим є обладнання системами раннього виявлення та автоматичного оповіщення, які контролюють параметри середовища та видають сигнали при загрозі НС.

Таким чином, у структурі містобудівної документації передбачено повноцінну інтеграцію системи оповіщення як одного з ключових елементів безпеки громади.

5.3. Обґрунтування та прийняття рішень з питань Цивільного захисту

Таблиця 5. 3.1

Розрахунок заходів Цивільного захисту на об'єкті проектування

№ з/п	Найменування показника	Одиниця виміру	Показник
1	Загальна площа території	га	27 970
2	переліки та основні характеристики об'єктів, що можуть спричинити надзвичайні ситуації техногенного характеру, зокрема:		
2.1	суб'єкти господарювання, віднесених до відповідних категорій цивільного захисту	шт.	-
2.2	об'єкти підвищеної небезпеки (державний реєстр), зокрема обладнані:	шт.	-
	<i>автоматичними системами спостереження</i>	шт.	-
	<i>локальними системами оповіщення</i>	шт.	-
2.3	потенційно-небезпечні об'єкти	шт.	-
2.4	хімічно-небезпечні об'єкти, зокрема:	шт.	-
	<i>в яких використовується хлор</i>	шт.	-
	<i>в яких використовується аміак</i>	шт.	-
	<i>в яких використовуються інші хімічно-небезпечні речовини</i>	шт.	-
	<i>за ступенями небезпеки:</i>		-
	<i>I ступеню</i>	шт.	-
	<i>II ступеню</i>	шт.	-
	<i>III ступеню</i>	шт.	-
	<i>IV ступеню</i>	шт.	-
2.5	атомні енергетичні об'єкти	шт.	-
3	Загальна чисельність населення:	тис. осіб	10,54
	<i>постійне населення</i>	тис. осіб	9,840
	<i>хворі, медичний та обслуговуючий персонал закладів охорони здоров'я</i>	тис. осіб	-
	<i>працівники виробничої сфери</i>	тис. осіб	0,7
	<i>найбільш працююча зміна</i>	тис. осіб	-
3.1	проживає у зонах можливого хімічного забруднення навколо хімічно-небезпечних об'єктів, зокрема:	тис. осіб	-
	<i>від хлору</i>	тис. осіб	-
	<i>від аміаку</i>	тис. осіб	-
	<i>від інших хімічно-небезпечних речовин</i>	тис. осіб	-
	<i>за ступенями небезпеки:</i>		
	<i>I ступеню</i>	тис. осіб	-
	<i>II ступеню</i>	тис. осіб	-
	<i>III ступеню</i>	тис. осіб	-
	<i>IV ступеню</i>	тис. осіб	-
3.2	проживає у зонах можливого хімічного забруднення від магістральної залізниці при перевезенні 60т хлору, зокрема:		-
	<i>I зона</i>	тис. осіб	-
	<i>II зона</i>	тис. осіб	10,54

	<i>III зона</i>	тис. осіб	-
3.3	проживає у зонах можливого радіоактивного забруднення навколо атомних енергетичних об'єктів;		-
	небезпечного	тис. осіб	-
	сильного	тис. осіб	-
3.4	проживає у зонах можливого негативного впливу навколо міст, віднесених до відповідних груп цивільного захисту		-
	віднесених до відповідних груп цивільного захисту:		
	<i>можливих значних (сильних) руйнувань;</i>	тис. осіб	-
	<i>можливих незначних (слабких) руйнувань;</i>	тис. осіб	10,54
	<i>небезпечного сильного радіоактивного забруднення;</i>	тис. осіб	10,54
3.5	проживає у зонах можливого негативного впливу навколо окремо розташованих об'єктів віднесених до відповідних категорій цивільного захисту:		-
	<i>можливих значних (сильних) руйнувань;</i>	тис. осіб	-
	<i>можливих незначних (слабких) руйнувань;</i>	тис. осіб	10,54
	<i>небезпечного сильного радіоактивного забруднення;</i>	тис. осіб	10,54
3.7	проживає у зонах можливих значних руйнувань навколо вибухонебезпечних об'єктів;	тис. осіб	-
3.8	проживає у зонах можливого виникнення масових лісових пожеж та пожеж на торфовищах	тис. осіб	-
4	Фонд захисних споруд цивільного захисту		-
4.1	кількість постійного населення що підлягає укриттю у особливий період у фонді захисних споруд цивільного захисту	тис. осіб	-
4.2	наявний фонд захисних споруд цивільного захисту:		-
	сховища (споруди подвійного призначення із відповідними захисними властивостями), зокрема:	тис. місць	-
	<i>готових та обмежено готових до використання за призначенням</i>	тис. місць	-
	<i>не готових до використання за призначенням</i>	тис. місць	-
	протирадіаційні укриття (споруди подвійного призначення із відповідними захисними властивостями), зокрема:	тис. місць	-
	<i>готових та обмежено готових до використання за призначенням</i>	тис. місць	-
	<i>не готових до використання за призначенням</i>	тис. місць	-
4.3	потреба фонду захисних споруд цивільного захисту (кількість та місткість), зокрема:		
	<i>сховища (споруди подвійного призначення із відповідними захисними властивостями);</i>	тис. місць	-
	<i>протирадіаційні укриття (споруди подвійного призначення із відповідними захисними властивостями);</i>	тис. місць	12,617
4.4	перспективний фонд захисних споруд цивільного захисту (кількість та місткість при одноярусному розташуванні нар), зокрема:		
	<i>сховища (споруди подвійного призначення із відповідними захисними властивостями);</i>	тис. місць	-
	<i>протирадіаційні укриття (споруди подвійного призначення із відповідними захисними властивостями);</i>	тис. місць	31,075
	<i>найпростіші укриття</i>	тис. місць	-

4.5	потреба фонду захисних споруд цивільного захисту (місткість) на позарозрахунковий період, зокрема:		-
	сховища (споруди подвійного призначення із відповідними захисними властивостями);	тис місць	-
	протирадіаційні укриття (споруди подвійного призначення із відповідними захисними властивостями);	тис місць	-
5	Основні показники заходів з евакуації:		-
5.1	кількість постійного населення що може підлягати евакуації у особливий період	тис осіб	10,54
5.2	кількість органів з евакуації, зокрема:	шт.	-
	збірний пункт евакуації	шт.	7
	проміжний пункт евакуації	шт.	-
	приймальний пункт евакуації	шт.	-
6	Протипожежне забезпечення територій, зокрема:		-
6.1	кількість пожежних депо:		
	<i>на території проєктування</i>	шт./машин о-місць	1/2
	<i>розташовані в нормативному радіусі обслуговування</i>	шт./машин о-місць	1/2
	<i>потребується додатково</i>	шт./машин о-місць	2/5

Висновки до розділу 5

Підсумовуючи проведений аналіз у межах розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту, слід зазначити, що територія Бишівської сільської територіальної громади має вразливості, пов'язані з потенційними ризиками хімічного забруднення під час транспортування небезпечних речовин, з можливими незначними руйнуваннями внаслідок надзвичайних ситуацій, а також з обмеженою наявністю існуючого фонду захисних споруд. Разом з тим, відповідно до розроблених містобудівних пропозицій, громада має значний потенціал щодо створення перспективного фонду ЗСЦЗ на основі проєктованих громадських, житлових і виробничих об'єктів, у тому числі шляхом інтеграції споруд подвійного призначення з відповідними захисними властивостями.

Проєктом передбачено комплекс заходів щодо підвищення рівня безпеки населення, зокрема впровадження систем оповіщення, визначення шляхів та засобів евакуації, забезпечення укриття постійного населення, модернізацію інженерної інфраструктури (включно з водопостачанням, тепlopостачанням, електропостачанням і каналізуванням) у надзвичайний період. Також враховано необхідність розвитку локальних і територіальних систем оповіщення та

створення умов для раннього виявлення НС на потенційно небезпечних об'єктах.

З урахуванням результатів моделювання зон ураження, наданих розрахунків потреби у фонді ЗСЦЗ, а також стратегії розвитку мережевої безпеки, можна зробити висновок, що у випадку реалізації всіх передбачених заходів, рівень захищеності населення громади відповідатиме нормативним вимогам і забезпечуватиме базові умови безпеки у мирний та особливий періоди.

ВИСНОВКИ

Магістерська робота спрямована на розроблення стратегічних і проектних рішень у системі сталого розвитку Бишівської сільської територіальної громади з урахуванням просторових, демографічних, інфраструктурних і безпекових викликів після 2022 року. Структура дослідження передбачала комплексне охоплення всіх рівнів планування — від громади як цілісного територіального утворення до конкретної ділянки детального планування. Особливу увагу приділено глибокому багатошаровому аналізу, який став базою для формування цілісних, логічно обґрунтованих проектних рішень. Такий підхід дозволив забезпечити як нормативну точність, так і просторову доцільність запропонованих втручань.

На рівні громади виконано аналіз структури розселення, мережі обслуговування, доступності сервісів, а також ландшафтно-екологічного та історико-культурного потенціалу. Встановлено потребу в децентралізованому, поліцентричному розвитку з виокремленням субцентрів, розвитком мобільності між ними, інтеграцією локального виробництва, рекреаційного ресурсу та збереженням культурної ідентичності. Просторовий каркас запропоновано трансформувати в бік зменшення сервісної нерівності та посилення стійкості у кризових умовах.

На рівні адміністративного центру — села Бишів — зафіксовано суттєві втрати в інфраструктурі: повністю зруйновано ключові установи освіти, культури, управління та простори соціальної взаємодії. Центр втратив функціональну цілісність, зв'язність і спроможність обслуговувати громаду. У відповідь запропоновано модель комплексної реконструкції, що включає формування нового адміністративного осередку, інклюзію культурно-громадських функцій, організацію багатофункціональної площі, відновлення ринкового середовища та впорядкування пішохідної структури.

На рівні ділянки детального планування — громадського центру села Бишів — запропоновано інтегроване містобудівне рішення, що відповідає вимогам сталого розвитку, безпеки, нормативної щільності та естетичної

виразності. Розроблено архітектурно-планувальну модель, яка поєднує адміністративну будівлю з ЦНАП, культурно-просвітницький центр, простір трансформаційного використання (площа/ринок), молодіжні, дитячі та рекреаційні елементи, інженерні об'єкти з функцією подвійного призначення (укриття/паркінг), а також озеленення як просторову та екологічну рамку. Проект враховує норми безбар'єрності, гнучкого функціонування, енергетичної ефективності та локального контексту громади.

Таким чином, структура магістерської роботи підтверджує, що лише на основі повноцінного аналітичного опрацювання можливе формування проєктних рішень, що є актуальними, комплексними та реалізаційно придатними в умовах відновлення й трансформації українських сільських територій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чижевська Л.О. Принципи архітектурно-планувальної організації сільських територій і поселень з туристично-рекреаційними функціями: дис ... канд. архітектури: 18.00.01, КНУБА, 2021. Режим доступу: science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/dec/22897/29-chyzhevsk_a.pdf
2. Тимошенко М. М. Методичні засади оцінки сталого розвитку сільських територій: алгоритм, структурна схема та інструментарій дослідження / М. М. Тимошенко // Глобальні та національні проблеми економіки : електронне наук. фах. вид. – 2018. – Вип. 21. – С. 348-356. Режим доступу: [/repozitory.zhatk.zt.ua/handle/123456789/278](http://repozitory.zhatk.zt.ua/handle/123456789/278)
3. Лісовий А. В. Сталий розвиток сільських територій як напрям забезпечення економічного зростання і якості життя селян. *Культура народів Причорномор'я*. 2007. № 103. С. 89-92. Режим доступу: dspace.nbuu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/94170/22-L%D1%96sovy.pdf?sequence=1
4. «Стратегія сталого розвитку України до 2030 року». Режим доступу: www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf
5. Третяк В.П., Бреус Д.К. «Формування пріоритетів повоєнного відновлення постраждалих сільських територій та подальшого їх сталого розвитку». Режим доступу: doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2023.30.26
6. Чернобай Л.М., Мушеник І.М. «Перспективи комплексного розвитку сільських територій». Режим доступу: [doi.org/10.31521/modecon.V36\(2022\)-22](https://doi.org/10.31521/modecon.V36(2022)-22)
7. Пивовар П.В., Л.В. Тарасович, Т.Т. Присяжна «Діджиталізація інвестиційної діяльності територіальних громад: концептуальні основи, механізм управління та стратегічні орієнтації». Режим доступу: doi.org/10.32782/2786-765X/2023-1-8 Т.

8. Т. Зінчук, Ю. Раманаускаса «Сталий розвиток сільських територій». Режим доступу: core.ac.uk/download/pdf/334608902.pdf
9. Талавирия М.П. Розвиток сільських територій на умовах сталості. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/10743/1/%D0%A0%D0%9E%D0>
10. Перезовова І.В., Поленкова М.В. Сталий розвиток сільських територій: сучасний стан проблеми. Причорноморські економічні студії. Випуск 59-1.2020. С. 68-75. Режим доступу: http://bses.in.ua/journals/2020/59_1_2020/13.pdf
11. Саскаль О.В., Третьяк Н.А., ПРИОРИТЕТ НИЗЬКОВУГЛЕЦЕВОГО РОЗВИТКУ У ПІДВИЩЕННІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ Використання альтернативних джерел енергії в умовах розвитку сільських територій. Полтава. 2019. С. 24-26. Режим доступу: <http://www.tsatu.edu.ua/tsst/wp-content/uploads/sites/6/materialy-2-mnpk-vykorystannja-alternatyvnyh-dzherel-enerhiyi..-poltava-22.11.19.pdf#page=12>
12. Фаріон Л.В. Алгоритм формування стратегій сталого розвитку сільських територій. Науковий вісник Херсонського державного університету. Випуск 15. Частина 3. 2015. С. 63-66. Режим доступу: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_15/3/18.pdf
13. Яроцький Б.А. Пріоритети сталого розвитку територіальних громад в умовах воєнного стану. Поліський національний університет. Житомир. 2023. Режим доступу: http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/15752/1/Yarotsky_BA_KR_281_2023.pdf
14. Соколова А., Ратошнюк Т., Мартинюк М. Особливості та завдання механізму забезпечення сталого розвитку сільських територій в умовах децентралізації. Економічні наукові мультидисциплінарні академічні нотатки. Мадрид. 2022. С. 197-201. Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=CKRsEAAAQBAJ&oi=fn>

[d&pg=PA197&dq=%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B9+%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA+%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B9+_esc=y#v=o](#)

15. Чернятіна В.А. Сталий розвиток сільських територій України в умовах децентралізації, забезпечення їхньої спроможності. Напрями реформування системи місцевого самоврядування в Україні. Теорія та практика державного управління. 2021. С.110-119. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpdu_2015_3_28
16. Сяцюнь Лю, Сяюе Цю, Ямін Чжуан. Китай Модель динамічної комплексної оцінки відродження сільської місцевості в Китаї: погляд на симбіоз - Школа економіки та менеджменту, Південно-Східний університет, Нанкін 211189, Китай Школа економіки та менеджменту, Південно-Східний університет, Нанкін 211189. Режим доступу: <https://www.mdpi.com/2071-1050/17/7/3184>
17. Юлія Неранція Цорці, Лаура Гуайта, Аспассія Кузупі. Сталі стратегії відновлення міст і ландшафтів, пов'язаних із сільськогосподарською спадщиною в міській периферії Південного Мілана. Назустріч сталому міському плануванню в епоху зеленої угоди. Режим доступу: <https://doi.org/10.3390/su14116581>
18. Сайт Фастівської районної ради - Електронний ресурс - Режим доступу: <https://www.fastiv-region.gov.ua/>
19. Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Київської області - Електронний ресурс - Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/KR200715?an=1>
20. Сайт Бишівської сільської територіальної громади. - Електронний ресурс - Режим доступу: <https://byshiv-rada.gov.ua/istoriya-sela-15-21-09-20-02-2019/>

21. Результати польових дослідження Бишівської громади. Urenew - Електронний ресурс - Режим доступу: https://www.urenew.org/files/URenew_Touchpoll_Byshiv_2024.pdf
22. Екологічний паспорт Київської області - Електронний ресурс - Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Ekologichnyj-pasport-Kyyivska-oblast.pdf> (Дата входу: 1.03.2025)
23. Інтерактивна мапа Смарагдової мережі - Електронний ресурс - Режим доступу: <https://carto-lab.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=b07ef920c3ae48beacc6c3522e9a32a8> (Дата входу: 1.03.2025)
24. Офіційний ресурс Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. ЕкоЗагроза - Електронний ресурс - Режим доступу: <https://ecozagroza.gov.ua/map?id=362&layer=water> (Дата входу: 1.03.2025)
25. Програма комплексного відновлення Київської області 2022-2027 - Електронний ресурс - Режим доступу: <https://e-construction.gov.ua/files/restoration/2023-08-01/34aae823-132f-46ca-b4ea-b1049bab3883.pdf>
26. Водний кодекс України – Київ: – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр>
27. Постанова Кабінету Міністрів України №209 від 04.03.1997 р. - Електронний ресурс - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/209-97-%D0%BF#Text> (Дата входу: 1.03.2025)
28. Закон України "Про природно-заповідний фонд України" - Електронний ресурс - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text> (Дата входу: 1.03.2025)
29. Земельний кодекс України – Київ: – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>

30. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року – Київ: – Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://mepr.gov.ua/news/33203.html>
31. Лісовий кодекс України - Електронний ресурс - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text> (Дата входу: 1.03.2025)
32. Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів. Постанова Верховної Ради України від 24.12.1999 № 1359-XIV – Київ: – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1359-14>
33. Постанова Кабінету Міністрів України від 2 червня 2021 року № 654 "Про затвердження класифікації обмежень, що можуть встановлюватися комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади, генеральним планом населеного пункту, детальним планом території - Електронний ресурс - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2021-%D0%BF#Text> (Дата входу: 1.03.2025)
34. Закону України "Про охорону культурної спадщини" - Електронний ресурс - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text> (Дата входу: 1.03.2025)
35. Список пам'яток архітектури та історії на території Бишівської громади - Електронний ресурс - Режим доступу: uk.wikipedia.org/wiki/Вікіпедія:Вікі_любить_пам'ятки/Київська_область/Фастівський_район/Бишівська_громада
36. Макарівські вісті №27. 3 липня 2009 рік - Електронний ресурс - Режим доступу: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4a/Mv-27-2009.pdf>
37. ДБН Б.1.1-14:2021 Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні - Електронний ресурс - Режим доступу: https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/dbn-b.1.1-14_2021.pdf

38. Саджанці декоративних злаків. - Електронний ресурс - Режим доступу:
https://agro-market.net/ua/catalog/cat/ornamental_grasses/page5/
39. Lightemotion Illuminates Viger Square. Montreal, Canada - Електронний ресурс - Режим доступу:
<https://www.v2com-newswire.com/en/newsroom/categories/lighting-design/press-kits/621-29/lightemotion-illuminates-viger-square>
40. King's Cross Square. London, United Kingdom - Електронний ресурс - Режим доступу:
<https://www.iguzzini.com/projects/project-gallery/kings-cross-square/>
41. Liuquan Lake Children's Paradise / HID Landscape Architecture - Електронний ресурс - Режим доступу:
https://www.archdaily.com/1025636/liuquan-lake-childrens-paradise-hid-landscape-architecture?ad_source=search&ad_medium=projects_tab
42. Tianlin Park Renewal / VIASCAPE design - Електронний ресурс - Режим доступу :
https://www.archdaily.com/1025135/tianlin-park-renewal-viascape-design?ad_source=search&ad_medium=projects_tab
43. Jingyue Central Park / SHUISHI - Електронний ресурс - Режим доступу :
https://www.archdaily.com/1023829/jingyue-central-park-shuishih?ad_source=search&ad_medium=projects_tab
44. Red Dunes Playtopia / Xisui Design - Електронний ресурс - Режим доступу :
https://www.archdaily.com/1006019/red-dunes-playtopia-xisui-design?ad_source=search&ad_medium=projects_tab
45. Reconstruction Uspenska Square in Dnipro / Architectural Team of Dmytro Volyk and Ksenia Donetska - Електронний ресурс - Режим доступу :
https://www.archdaily.com/1021574/reconstruction-uspenska-square-in-dnipro-architectural-team-of-dmytro-volyk-and-ksenia-donetska?ad_source=search&ad_medium=projects_tab

46. Ruten Park / SpaceGroup - Електронний ресурс - Режим доступу :
https://www.archdaily.com/969690/ruten-park-spacegroup?ad_source=search&ad_medium=projects_tab
47. Спортивний кластер на ВДНГ // м.Київ - Електронний ресурс - Режим доступу :
<https://bcl.com.ua/projects/sportivniy-klaster-na-vdng-m-kiyiv>
48. Амфітеатром і будинком ветеранів: під Києвом побудують громадський простір у Макарові // РБК-Україна. - Електронний ресурс - Режим доступу :
<https://www.rbc.ua/rus/styler/amfiteatrom-i-budinkom-veteraniv-pid-kievom-1712044707.html>
49. НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
50. Благоустрій територій. Державні будівельні норми України ДБН Б.2.2-5:2011. – Вид. офіц. – Київ: Мінрегіон України, 2012. – 44 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу:
<https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/24.1.-DBN-B.2.2-52011.-Planuvannya-ta-zabudova-mist-sel.pdf>;
51. Захисні споруди цивільного захисту. Державні будівельні норми України ДБН В.2.2-5:2023.– Київ: Мінінфраструктури України, 2023. – 112 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу:
https://budexp.com.ua/wp-content/uploads/2023/09/dbn-v.2.2-5_2023-zahysni-sporudy-tsyvilnogo-zahystu.pdf ;
52. Інклюзивність будівель і споруд. Державні будівельні норми України ДБН В.2.2-40:2018. – Київ: Мінрегіон України, 2018. – 64 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу:
<http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01/V2240-2018.pdf>
53. Планування та забудова територій. Державні будівельні норми ДБН Б.2.2-12:2019 – Київ: Мінрегіон України, 2019. – 177 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу:
<https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf>
54. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.10.2012 № 5403-VI. – Електронний ресурс. – Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>

55. Цивільний захист. Корінний В.Г., Стефанович П.І., Стефанович І.С., Гуць В.М., Курс лекцій - Київ: КНУБА - 2018., 208 с.
56. Rural resilience as a new development concept Wim Heijman, Geoffrey Hagelaar, Martijn van der Heide. – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/40105962_Rural_resilience_as_a_new_development_concept
57. New European Bauhaus: новий погляд на простір і сталий розвиток. Марія Панченко . Cedos – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://mistosite.org.ua/articles/new-european-bauhaus-novy-i-pohliad-na-prostir-i-stalyi-rozvytok>
58. ДБН В.1.2-4-2019 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту» – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://e-construction.gov.ua/files/new_doc/3236500339955861496/2023-11-15/a90ce9ea-08dd-44da-9ca4-ab5aeb693442.pdf
59. ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія» – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://finance.smr.gov.ua/files/%D0%95%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%BE%D0%B7%D0%B1%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/dstu-n-b-v11-27-2010-budivelna-klimatologiya.pdf>
60. ДСТУ EN 62305-2:2022 «БЛИСКАВКОЗАХИСТ Частина 2: Порядкування ризиком» – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=107970
61. ДБН В.1.2-2:2006 "Навантаження і впливи. Норми проектування" – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://e-construction.gov.ua/files/new_doc/3070574263435003317/2023-03-31/68dd36f2-76a5-4d35-97d5-630cf41d0c42.pdf
62. ДБН В.1.1-12:2014 "Будівництво в сейсмічних районах України" – Електронний ресурс. – Режим доступу:

https://e-construction.gov.ua/files/new_doc/3038077155897509804/2023-10-10/426eb62f-0d54-4e90-813b-09b5fcd5d5df.pdf

63. Захисні споруди Київської області – Електронний ресурс. – Режим доступу:

https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=133eWWMRjEzUA1_n5d2Ae28nwvrIP41U&femb=1&ll=50.30289034649981%2C29.893947965189177&z=12

64. Кабінету Міністрів України №11 від 09.01.2014 р. та №733 від 27.09.2017 р. – Електронний ресурс. – Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/733-2017-%D0%BF#Text>

65. Кодекс цивільного захисту України та постанови КМУ від 30 жовтня 2013 р. № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій» – Електронний ресурс. – Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2013-%D0%BF#Text>

ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ

Назва вищого навчального закладу КНУБА
 Кафедра Містобудування
 Спеціальність 191 «Архітектура та містобудування»
 Освітньо-наукова програма «Містобудування»
 Освітній рівень «Магістр»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
 на засіданні кафедри
 містобудування
 зав. каф. професорка, д. арх.
 Шибек Н. М. _____

Студент Вінніченко Софія Юріївна

Група МБМ-23-1а

Керівник Зінов'єва Олена Сергіївна

1. Тема магістерської роботи Особливості сталого розвитку територій Бишівської сільської територіальної громади
2. Вид містобудівної документації Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади (розроблення), Генеральний план адміністративного центру громади;
3. Назва території розроблення містобудівної документації Бишівська сільська територіальна громада; UA32140010000049369
4. Площа території проектування 279,7 км²
5. Перелік джерел вихідних даних: Стратегія розвитку Київської області 2021-2027 роки; Схеми планування території Київської області; Програми комплексного відновлення території Київської області на 2023-2027 роки; Генеральна схема планування території України (Закон України від 7 лютого 2002 року №3059-III); Схема планування території Київської області (рішення Київської обласної ради від 9 вересня 2021 року №114-05-VIII); Стратегія розвитку Київської області на 2021–2027 роки; Схема планування території Фастівського району
6. Перелік чинних нормативно-правових документів, яким мають відповідати проектні пропозиції Планування та забудова територій. Державні будівельні норми ДБН Б.2.2-12:2019; Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні ДБН Б.1.1-14:2021; Благоустрій територій. Державні будівельні норми України ДБН Б.2.2-5:2011; Захисні споруди цивільного захисту. Державні будівельні норми України ДБН В.2.2-5:2023; Інклюзивність будівель і споруд. Державні будівельні норми України ДБН В.2.2-40:2018.
7. Узагальнення даних комплексної оцінки території:

- 7.1. Просторово-планувальна організація території.
Територія Бишівської громади має переважно сільськогосподарський характер із фрагментарною забудовою, що концентрується переважно в центральній частині громади та навколо основних транспортних вузлів. Відсутність чіткої просторової стратегії розвитку призводить до хаотичної забудови, що ускладнює функціональне зонування та раціональне використання територій. Просторове планування громади потребує узгодження між житловими зонами, промисловими об'єктами та природоохоронними територіями для забезпечення збалансованого розвитку.
- 7.2. Землеустрій та землекористування.
На території Бишівської громади переважає сільськогосподарське землекористування із значною часткою ріллі та пасовищ. Основні проблеми полягають у виснаженні ґрунтів через інтенсивне використання хімікатів і недостатній контроль за ротацією культур. Відсутність систематизованого обліку землекористування ускладнює реалізацію програм з відновлення ґрунтів і раціонального використання земельних ресурсів.
- 7.3. Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території.
Громада володіє значним природно-ландшафтним потенціалом, зокрема наявністю лісових масивів, водойм і заплавних територій. Однак природоохоронні території знаходяться під загрозою через незаконну вирубку лісів, забруднення водойм і порушення екосистеми через сільськогосподарську діяльність. Відсутність комплексної програми розвитку рекреаційних зон та охорони природи обмежує можливості використання цих територій для розвитку туризму та відпочинку.
- 7.4. Обмеження у використанні земельних ділянок.
На території громади існують обмеження у використанні земель, пов'язані з розташуванням охоронних зон навколо інженерних мереж, водозаборів та об'єктів культурної спадщини. Відсутність чіткого регламенту використання земель у цих зонах створює конфлікти між землевласниками та місцевими органами влади. Це також ускладнює залучення інвесторів через непрозорість процедур землевідведення.
- 7.5. Забудова територій та господарська діяльність.
Житлова забудова громади має переважно приватний сектор, що відзначається низькою щільністю та недостатнім рівнем інфраструктурного забезпечення. Відсутність єдиної стратегії розвитку житлової забудови та зонування призводить до дисбалансу між житловими, промисловими та рекреаційними зонами. Об'єкти господарської діяльності розташовані нерівномірно, що створює проблеми з доступом до трудових ресурсів і логістичної інфраструктури.
- 7.6. Обслуговування населення.
Мережа закладів охорони здоров'я, освіти та соціального захисту є

недостатньо розвиненою, особливо у віддалених селах громади. Водночас доступ до адміністративних послуг через мережу ЦНАП є достатнім, оскільки радіус доступності охоплює всю територію громади, а сільські ради також забезпечують базові адміністративні послуги. Однак рівень охоплення населення медичними та освітніми установами залишається нерівномірним, що потребує комплексного підходу до покращення соціальної інфраструктури.

7.7. Транспортна мобільність та інфраструктура.

Транспортна інфраструктура громади перебуває у незадовільному стані через погану якість доріг і недостатню кількість маршрутів громадського транспорту. Автобусне сполучення між населеними пунктами є нерегулярним, а у деяких селах воно повністю відсутнє. Відсутність належного транспортного вузла обмежує зв'язок громади з Києвом та іншими регіональними центрами.

7.8. Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації.

Інженерна інфраструктура громади перебуває у незадовільному стані — значна частина населених пунктів не має централізованого водопостачання та каналізації. Газифікація охоплює лише частину населених пунктів, що обмежує можливості для розвитку підприємництва та поліпшення якості життя населення. Рівень покриття Інтернетом є нерівномірним, що створює проблеми у доступі до цифрових послуг та розвитку дистанційної освіти і підприємництва.

7.9. Охорона земель, інженерна підготовка та благоустрій території.

Відсутність системи збирання та переробки твердих побутових відходів створює ризики для екологічної рівноваги громади. Незаконні сміттєзвалища поширені по всій території громади, що спричиняє забруднення ґрунтів і водойм. Система благоустрою населених пунктів є недостатньо розвиненою, що проявляється у відсутності облаштованих громадських просторів, зелених зон та тротуарів.

8. Вимоги до проектних рішень:

8.1. Просторово-планувальна організація території.

- забезпечення інтеграції транспортної мережі з житловими та громадськими територіями для покращення мобільності населення;
- формування логістичних вузлів на перетині основних транспортних магістралей для підвищення економічного потенціалу громади;
- облаштування громадських просторів у селах - місць тяжіння громади та біля основних транспортних коридорів;
- забезпечення безперервності пішохідних та велосипедних маршрутів у межах житлових та рекреаційних територій;
- створення багатофункціональних просторів у межах центральних частин населених пунктів для розвитку соціальної інфраструктури та комерційних об'єктів.

- 8.2. Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території.
- створення нових ландшафтно-рекреаційних територій із облаштуванням інфраструктури для активного та пасивного відпочинку;
  - відновлення природних зон із забезпеченням рекреаційного використання на базі існуючих лісових масивів та водойм;
  - розвиток екомаршрутів та велосипедних трас через природоохоронні території з урахуванням екологічних норм;
  - встановлення буферних зон навколо природоохоронних об'єктів для забезпечення збереження екосистеми;
  - створення зон короткотривалого відпочинку в межах лісових масивів та прибережних територій.
- 8.3. Обмеження у використанні земельних ділянок.
- встановлення санітарно-захисних зон навколо існуючих та запроєктованих об'єктів виробничої та інженерної інфраструктури;
  - формування охоронних зон навколо об'єктів культурної спадщини та природоохоронних територій;
  - визначення зон підтоплення з обмеженням будівництва та необхідністю впровадження системи дренажу і водовідведення;
  - обмеження житлової забудови у межах зон транспортної інфраструктури та промислових об'єктів;
  - регламентація висотності забудови у центральній частині села Бишів для збереження історичного силуету.
- 8.4. 1. Функціональне зонування території територіальної громади.
- створення нових рекреаційних зон на базі природних ландшафтів для розвитку туризму;
  - формування зон сільськогосподарського виробництва з інтеграцією нових технологій та створенням індустриальних парків;
  - розміщення нових громадських просторів у віддалених населених пунктах для покращення доступу до соціальних послуг;
  - забезпечення збалансованого розвитку житлової забудови шляхом формування житлових кварталів з громадськими та спортивними зонами;
  - стимулювання розвитку підприємницької діяльності через створення торгових і комерційних зон у межах основних транспортних коридорів громади.
2. Функціональне зонування території села Бишів.
- формування житлової забудови зі створенням комплексних мікрорайонів із розвиненою соціальною інфраструктурою;
  - розміщення нових громадських зон для забезпечення рівномірного доступу до соціальних та торговельних об'єктів;
  - облаштування транспортних коридорів та веломаршрутів для забезпечення зв'язку між житловими кварталами, громадськими просторами та об'єктами соціальної інфраструктури;
  - розміщення об'єктів спортивної інфраструктури, дитячих та

відпочинкових майданчиків у межах житлових кварталів;

- забезпечення буферних зон між житловою забудовою та виробничими об'єктами для мінімізації впливу на довкілля та комфорт проживання.

3. Функціональне зонування території детального планування.

- облаштування громадського простору з урахуванням обмежень, пов'язаних із проходженням через площу регіональної дороги;
- створення пішохідної зони навколо площі із забезпеченням доступності до громадських та торговельних об'єктів;
- облаштування велодоріжок та паркомісць для велосипедів у межах громадського простору;
- реконструкція існуючих будівель на площі з адаптацією під громадські та комерційні функції;
- реалізація комплексного озеленення площі та впровадження сучасного освітлення для підвищення рівня комфорту і безпеки.

8.5. Забудова територій та господарська діяльність.

- розвиток індустриальних парків для залучення нових інвесторів та створення робочих місць;
- впровадження заходів для підвищення привабливості територій через створення рекреаційних зон;
- підтримка розвитку сільськогосподарських підприємств шляхом надання доступу до інженерної інфраструктури;
- комплексна реконструкція існуючих виробничих об'єктів та модернізація інженерних мереж;
- стимулювання розвитку приватного бізнесу у сфері послуг і туризму.

8.6. Обслуговування населення.

- будівництво нових закладів дошкільної та загальної середньої освіти у всіх населених пунктах;
- створення нових спортивних об'єктів у Ясногородці та Чорногородці для забезпечення доступу до спортивної інфраструктури;
- розміщення нових закладів культури у Козичанці та Лубському для розвитку культурного життя громади;
- реконструкція існуючих фельдшерсько-акушерських пунктів (ФАПів) для покращення якості медичного обслуговування;
- забезпечення рівномірного розподілу торговельних закладів у всіх населених пунктах громади.

8.7. Транспортна мобільність та інфраструктура.

- створення внутрішнього маршруту громадського транспорту для покращення зв'язку між населеними пунктами громади;
- облаштування нових транспортних розв'язок та покращення існуючих доріг для підвищення пропускної здатності та безпеки руху;
- будівництво веломаршрутів рекреаційного та побутового

- призначення;
- розширення тротуарів та облаштування інклюзивних пішохідних маршрутів для підвищення доступності громадських просторів;
  - зміна призначення окремих доріг місцевого значення для покращення транспортної логістики.
- 8.8. Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації.
- модернізація мереж водопостачання та водовідведення у межах та за межами населених пунктів;
  - будівництво нових магістральних мереж газопостачання з підключенням до систем резервного енергопостачання;
  - впровадження відновлюваних джерел енергії у систему енергозабезпечення громади;
  - забезпечення надійного електропостачання об'єктів критичної інфраструктури;
  - реконструкція існуючих мереж трубопровідного транспорту з підвищенням пропускної здатності;
  - створення безперебійного покриття мобільного зв'язку та доступу до високошвидкісного інтернету на всій території громади.
- 8.9. Охорона земель, інженерна підготовка та благоустрій території; Інженерна підготовка та благоустрій території
- облаштування системи дренажу та відведення поверхневих вод на підтоплювальних територіях;
  - укріплення берегів водних об'єктів для запобігання розмиву ґрунтів;
  - реалізація заходів із запобігання ерозії ґрунтів та рекультивациі порушених територій;
  - облаштування системи зрошення на сільськогосподарських угіддях;
- 8.10. Художня програма формоутворення об'єкта проектування.
- забезпечення гармонійного поєднання історичної та сучасної забудови через використання матеріалів і кольорових рішень, що відповідають місцевій архітектурній традиції;
  - використання природних матеріалів і ландшафтних елементів для інтеграції громадських просторів у природне середовище;
  - створення впізнаваного архітектурного образу центральної площі села Бишів як соціально-культурного центру громади;
  - формування системи візуальних орієнтирів і композиційних осей для покращення навігації та естетичного сприйняття території;
  - облаштування громадських просторів з елементами ландшафтного дизайну, включаючи зелені насадження, декоративне освітлення та малі архітектурні форми.
9. Розрахунок основних проектних показників комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території

**ОСНОВНІ ПРОЕКТНІ ПОКАЗНИКИ КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ
ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ БИШІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ**

Назва показників	Одиниця виміру	Існуючий стан	Значення проектних показників
			Довгострокова перспектива (понад 10 років)
Площа території територіальної громади	га/%	27970/100	27970/100
у тому числі:			
- сільбищні	га/%	583,1/ 21,03	600/2,15
- виробничі	га/%	46,47/0,17	70/0,25
- сільськогосподарські	га/%	21306,45/ 76,19	21150/75,6
- природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні, у тому числі:	га/%	5882,62/ 2,08	6000/2,15
- рекреаційно - туристичні	га/%	84,83/0,3	120/0,43
- лісів	га/%	2912,9	2912,9/10,41
- озеленені	га/%	21,64	32/0,11
- водні поверхні/об'єкти	га/%	1390,44	1390,44/4,97
- території природно-заповідного фонду	га/%	84,83	84,83/0,30
Кількість населених пунктів	од.	15	15
у тому числі:			
- селищ міського типу	од.	0	0
- сільських населених	од.	15	14

пунктів			
Населення , всього у тому числі	осіб	7004	9840
- сільське	осіб	7004	9840
Житловий фонд, у тому числі:			
- садибний	тис. м ² загальної площі, кількість квартир	15356,74	15 916,74
- багатоквартирний	тис. м ² загальної площі, кількість квартир	5,0	25,0
Нове житлове будівництво , у тому числі:			
- садибний	тис. м ² загальної площі, кількість квартир	0	560,0
- багатоквартирний	тис. м ² загальної площі, кількість квартир	0	20,0
Заклади обслуговування			
- заклади дошкільної освіти	місць	274	688
- заклади загальної середньої освіти	місць	1586	1377
- заклади (центри) первинної допомоги, всього	відів./ зміну	-	157
- пожежно - рятувальні підрозділи	машин	2	4
- клубні заклади і центри культури та дозвілля	місць	1168	1476

- спортивні зали загального користування	м ² площі підлоги	0	787
- басейни загального користування (криті/відкриті)	м ² дзеркала води	0	200
Щільність населення	осіб/га	0,25	0,35
Загальна довжина залізничної мережі	км	0	0
Довжина автомобільних доріг	км	624,65	624,65
З них:			
державного значення:	км	92,02	92,32
- міжнародного (М)	км	0	2,3
- національного (Н)	км	0	7,4
- регіональні (Р)	км	24,95	17,7
- територіальні (Т)	км	65,07	65,07
місцевого значення:			
- районні	км	532,63	530,3
Щільність транспортної мережі			
- залізничної	км/км ²	0	0
- автомобільної (автомобільних доріг загального користування)	км/км ²	2,23	2,23
Полігони			
Кількість	одиниць	0	1
Площа	га	0	1,5
Звалища			
Кількість	одиниць	5	0

**ОСНОВНІ ПРОЕКТНІ ПОКАЗНИКИ ПЛАНУВАЛЬНИХ РІШЕНЬ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ БИШІВ**

Назва показників	Одиниця виміру	Існуючий стан	Значення проєктних показників
			Довгострокова перспектива (понад 10 років)
Населення	осіб	2571	4076
Територія в межах населеного пункту, всього, у тому числі:	га	806,4	806,4
- житлової забудови	га	41,6	76,6
- громадської забудови	га	12,8	18,8
- виробничих підприємств	га	9,61	12
- інноваційних комплексів	га	0	1
- спецпризначення	га	0	0,5
- рибогосподарських підприємств	га	0	1
- лісгосподарських підприємств	га	13,2	13,2
- інженерно-комунальної забудови	га	8,3	10
- транспортно-складської забудови	га	2,42	4
- під ріллею та перелогами	га	619,7	590
- під багаторічними насадженнями	га	31,4	31,4
- для сінокосіння та випасання худоби	га	8,3	8,3
- для розміщення сільськогосподарських будівель і дворів	га	15,44	15,44
- ландшафтні та рекреаційні території, у тому числі:	га	153,09	162,25
- туристичні	га	0	6

- лісів	га	81,88	81,88
- озеленені	га	46	35
- водні поверхні/об'єкти	га	34,37	34,37
- природно-заповідного фонду, вилучені з господарського використання	га	0	0
- території природних ландшафтів, призначені для проведення науково-дослідних робіт	га	0	4
- інші території	га	0	1
Житловий фонд, всього:	тис. м ² загальної площі	46,6	71
Розподіл житлового фонду за видами забудови:			
- садибний	тис. м ² загальної площі	36,6	50
- багатоквартирний	тис. м ² загальної площі	5	21
Нове житлове будівництво, у тому числі:			
- садибний	тис. м ² загальної площі,	0	13,4
- багатоквартирний	тис. м ² загальної площі	0	16
Заклади обслуговування			
- заклади дошкільної освіти	місць	66	120
- заклади загальної середньої освіти	місць	450	600
- заклади первинної (центри) допомоги,	відів./зміну	-	75

всього			
- пожежно - рятувальні підрозділи	об'єкт/ машин	2	3
- універсальні зали	осіб	-	100
- клубні заклади і центри культури та дозвілля	місць	250	400
- спортивні зали загального користування	м ² площі підлоги	0	200
- басейни загального користування (криті/ відкриті)	м ² дзеркала води	0	150
- заклади торгівлі та надання послуг	м ² торг. площі	3,5	5
Вулично-дорожня мережа та транспорт населеного пункту	осіб/га	-	6,8
Довжина вулиць і доріг, всього, у тому числі:	км	0	0
- міських магістралей (окремо загальноміського та районного значення)	км		
- сільських вулиць і доріг усіх категорій	км		
Щільність вулиць і доріг, всього, у тому числі:	км/ км ²		
- міських магістралей (окремо загальноміського та районного значення)	км/ км ²		
- сільських вулиць і доріг усіх категорій	км/ км ²		
Довжина ліній вуличного громадського транспорту, в тому числі:	км	6	
- Автобус	км	6	
%Щільність мережі громадського транспорту	км/ км ²		

Загальний рівень автомобілізації	легкових автомобілів на 1 тис. осіб		250
Інженерне забезпечення	км/км ²		
Водопостачання			
Сумарний відпуск води	тис.м ³ /добу	0,0005	0,0015
Потужність головних споруд водопроводу	тис.м ³ /добу	0,001	0,002
Каналізація			
Загальне надходження стічних вод	тис.м ³ /добу	0,004	0,0055
Сумарна потужність очисних споруд	тис.м ³ /добу	0,004	0,006
Електропостачання			
Сумарне споживання електроенергії	млн. кВт х год./рік		1,0
Потужність джерел покриття електронавантажень	тис. кВт		0,5
Теплопостачання			
Потужність централізованих джерел тепла, всього	МВт		1,0
Подача тепла, всього	МВт		1,0
Споживання газу, всього	млн.м ³ /рік		0,5
Інженерна підготовка та захист території			
Захист території від затоплення:	одиниць		6
- Площа	га		15
- протяжність захисних споруд	км	-	1,5
<i>Берегоукріплення</i>	га		

Пониження рівня ґрунтових вод	га		2
Русел річок, каналів і дна водойм	км/га		5/10
Ренатуралізація та відновлення торфовищ, водно-болотних, лучних, степових та інших цінних природних екосистем	га		5
Дощова каналізація	км	0	8
Обсяги твердих побутових відходів, всього:	тис.т/ рік	0,77	1,22
Об'єкти поводження з відходами			
- кількість	Одиниць	0	1
- потужність загальна	тис.т/ рік	0	0,5
Полігони			
- кількість	Одиниць	0	1
- площа	га	0	1,5
Звалища			
- кількість	Одиниць	2	0
- площа	га	2	0

**ОСНОВНІ ПРОЕКТНІ ПОКАЗНИКИ ДЕТАЛЬНОГО ПЛАНУ
ТЕРИТОРІЇ /ПЛАНУВАЛЬНИХ РІШЕНЬ ДЕТАЛЬНОГО ПЛАНУ
ТЕРИТОРІЙ (Громадський центр в с. Бишів)**

Назва показників	Кількість осіб впливу, місць	Площа об'єкта, м ²	Площа ділянки, м ²	Відсоток забудови, %
Територія в межах проекту, у тому числі:	0) —	—	18 000	—
Заклади культурно-видовищні та дозвіллеві	400+	230	4 400	5,2
Адміністративні установи	1) 50) + ~150	1 930	4 050	47,7

Ринкові площі / простір ярмарку	2) 7 251+ / 468 торгових місць	2 800	2 800	100
Паркування	3) 115–230 авто	4 600	4 600	100
Укриття протирадіаційне (цивільного захисту)	2 188	5 490	4 600	—
Рекреаційні зони	430–520	5 200	5 200	—
Амфітеатр	~225–375	754	1 200	62,8
Роледром	~100–175	350	708	49,4
Дитячий майданчик	~60	181	300	60,3
Громадська вбиральня	~5–8	12	31	38,7
Велопарковка	36 велосипедів	65	116	56,0

Примітки:

0. Існуючий стан території не зафіксовано через повну руйнацію громадського центру села Бишів у 2022 році; відсутність функціональної забудови та інженерної інфраструктури унеможлиблює визначення достовірних вихідних показників, тому проєктними рішеннями передбачено нове будівництво з урахуванням нормативних вимог і сучасних потреб громади.

1. У графі адміністративного корпусу вказано чисельність персоналу та кількість осіб, що можуть бути одночасно присутніми для обслуговування.

2. Показник 7 251+ для ринку охоплює усе населення громади та потенційних відвідувачів із сусідніх населених пунктів у святкові дні. Площа вміщує до 468 торгових місць за нормою 0,6 м² на одне місце.

3. Паркінг передбачає можливість механізованого влаштування (двоярусні системи), що дозволяє збільшити місткість без розширення площі. Паркінг інтегровано з укриттям подвійного призначення.

4. Загальна площа укриттів включає підземний рівень адміністративно-культурного центру (890 м²) та рівень під паркінгом (4600 м²), що дозволяє забезпечити укриття для 2188 осіб (за нормою 2,5 м² на 1 особу).

10. Перелік проєктних матеріалів :

10.1. Перелік графічних матеріалів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади

- Схема розташування території у системі розселення (довільний масштаб).
- План існуючого використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель М 1:50 000.
- Проєктний план та схема проєктних обмежень у використанні земель М 1:25 000.

- План функціонального зонування території М 1:50 000.
  - Ландшафтний план М 1:50 000.
  - Схема транспортної мобільності та інфраструктури М 1:50 000.
- 10.2.Перелік графічних матеріалів генерального плану населеного пункту:
- Схема розташування території розроблення містобудівної документації в системі розселення М 1:25 000;
  - План існуючого використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель М 1:10000;
  - Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель М 1:5 000.
  - План функціонального зонування території М 1:10000.
  - Схема транспортної мобільності та інфраструктури М 1:10000.
- 10.3.Перелік графічних матеріалів детального плану окремої території в межах або за межами населеного пункту:
- Схема розташування території детального плану в системі планувальної структури територіальної громади та населеного пункту М 1:5000.
  - Схема існуючого використання території та схема існуючих обмежень у використанні земель М 1:500.
  - Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель М 1:500.
  - План червоних ліній М 1:1000.
  - План функціонального зонування території М 1:1000.
  - Схема транспортної мобільності та інфраструктури М 1:2000.
  - Схема інженерної підготовки, благоустрою території та вертикального планування М:1000.
  - Креслення поперечних профілів вулиць М 1:200.
- 10.4.Розгортки (*min 2*) М 1:500.
- 10.5.Розрізи проектованого об'єкту М 1:500.
- 10.6.Перспективні зображення.
- 10.7.Макет ;
- 10.8.Відео-презентація проектних пропозицій (фільм-обліт території)
- 10.9.Пояснювальна записка.
- 11.Список використаних джерел.
1. Стратегія розвитку Київської області 2021-2027 роки – Електронний ресурс. – Режим доступу: https://kor.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/dodatok_Stratehii_2027_na_04_12_compressed-1.pdf ;
  2. Програми комплексного відновлення території Київської області на 2023-2027 роки – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://kor.gov.ua/rishennia/zatverdzhennia-prohramy-kompleksnoho-vidnovlennia-terytorii-kyivskoi-oblasti/> ;
  3. Генеральна схема планування території України (Закон України від 7 лютого 2002 року №3059-III) – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3059-14> ;

4. Схема планування території Київської області (рішення Київської обласної ради від 9 вересня 2021 року №114-05-VIII) – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://kor.gov.ua/rishennia/pro-zatverdzhennia-skhemy-planuvannia-terytorii-kyivskoi-oblasti/> ;
5. Схема планування території Фастівського району – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.fastiv-region.gov.ua/> ;
6. Благоустрій територій. Державні будівельні норми України ДБН Б.2.2-5:2011. – Вид. офіц. – Київ: Мінрегіон України, 2012. – 44 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/24.1.-DBN-B.2.2-52011.-Planuvannya-ta-zabudova-mist-sel.pdf>;
7. Захисні споруди цивільного захисту. Державні будівельні норми України ДБН В.2.2-5:2023.– Київ: Мінінфраструктури України, 2023. – 112 с. https://budexp.com.ua/wp-content/uploads/2023/09/dbn-v.2.2-5_2023-zahysni-sporudy-tsyvilnogo-zahystu.pdf ;
8. Інклюзивність будівель і споруд. Державні будівельні норми України ДБН В.2.2-40:2018. – Київ: Мінрегіон України, 2018. – 64 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01/V2240-2018.pdf>
9. Планування та забудова територій. Державні будівельні норми ДБН Б.2.2-12:2019 – Київ: Мінрегіон України, 2019. – 177 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/07/DBN-B22-12-2019.pdf>

Студент Вінніченко Софія Юріївна

Керівник проекту: Зінов'єва Олена Сергіївна

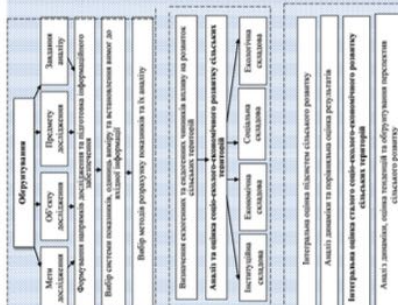
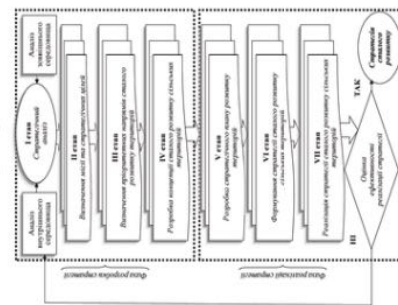
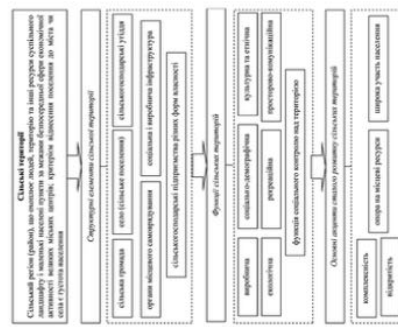
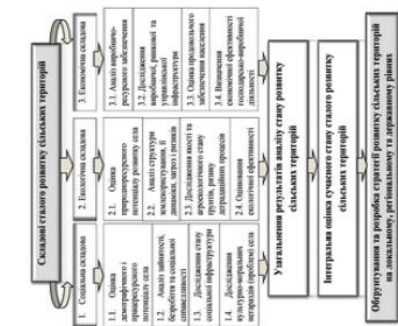
Консультанти розділів:

<u>Естетика містобудування</u>	<u>Н.М.Шебек, д. арх, проф.</u>
<u>Транспорт</u>	<u>Г.Г.Лисюк, доцент</u>

РОЗДІЛ 1. ДОСВІД ВТІЛЕННЯ СТРАТЕГІЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

1.1. СТАН ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Основні структурні складові розвитку сільських територій

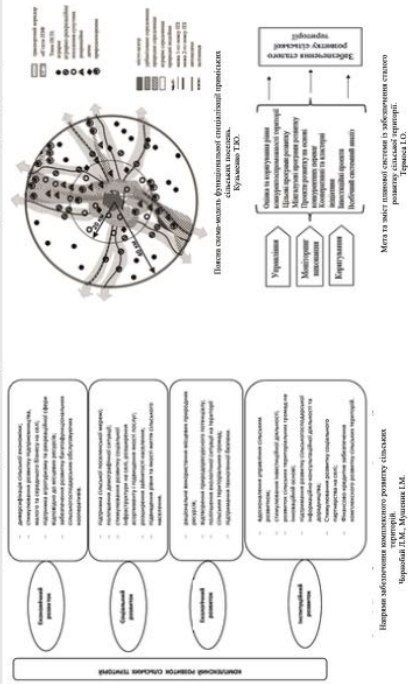
Структура аналітичного дослідження стану сільських територій та сільських територій. Тимощенко М.М.

Становлення сільської території. Тимощенко М.М.

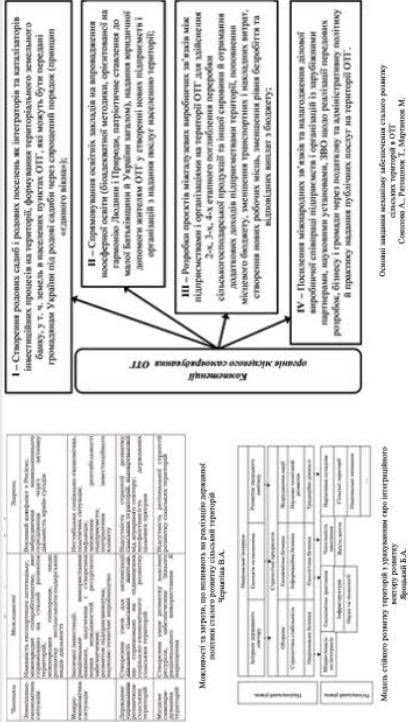
Оцінка стану аналітичного дослідження стану сільських територій. Тимощенко М.М.

Оцінка стану аналітичного дослідження стану сільських територій. Тимощенко М.М.

Концепція планування рішень сталого розвитку територій

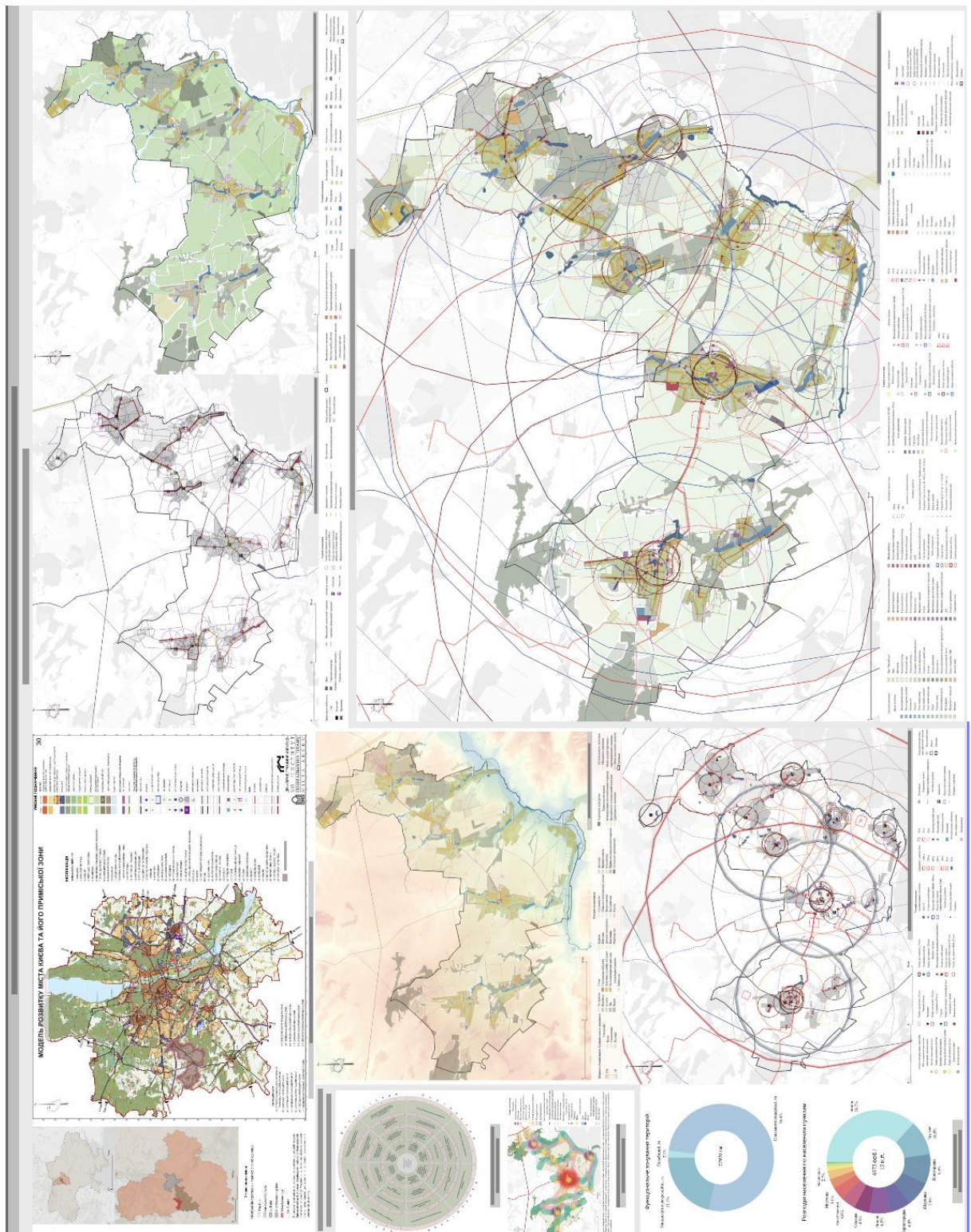
Статий розвиток сільських територій в умовах децентралізації влади

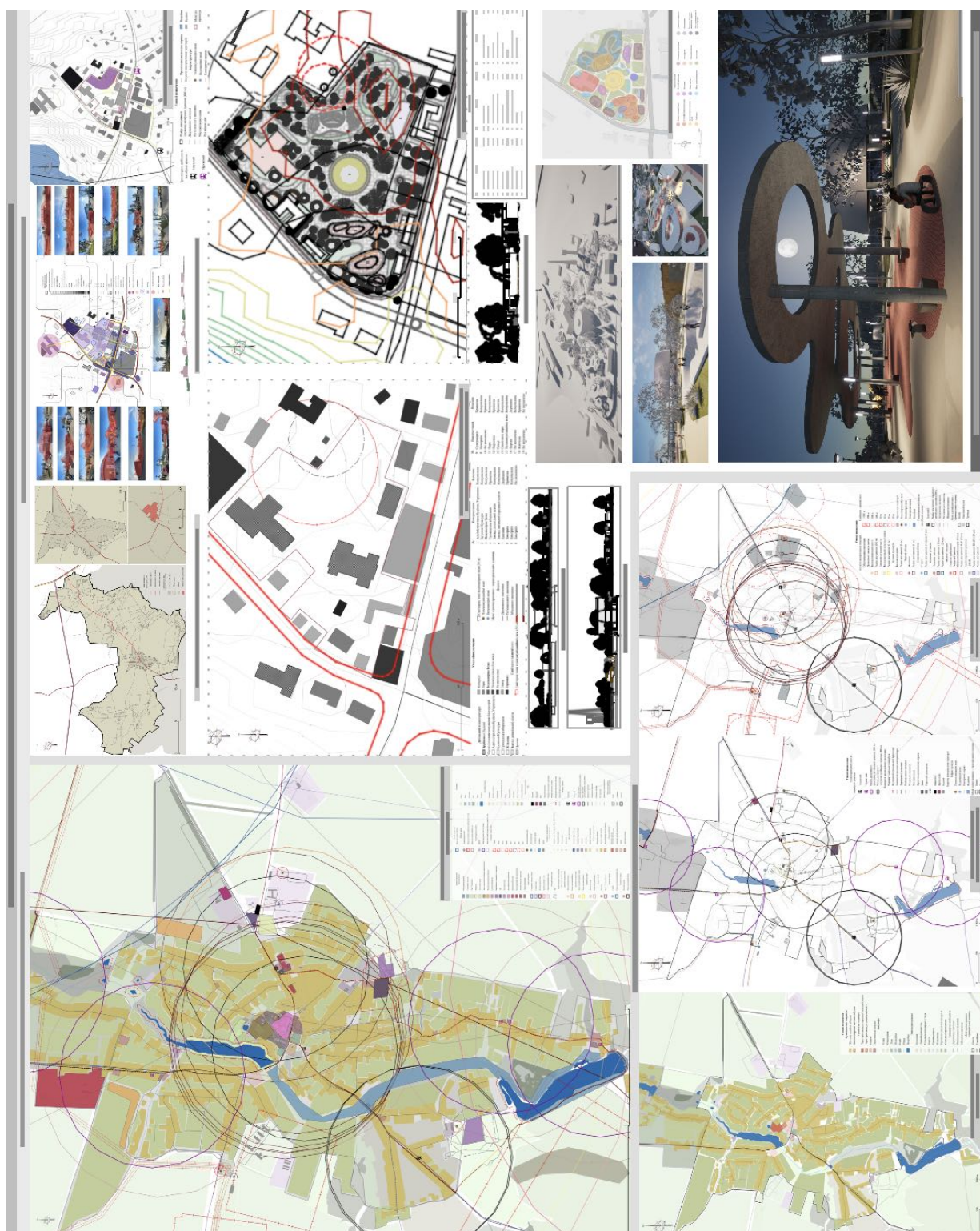
Ілюстрація до пункту 1.1. "Стан вивчення проблем сталого розвитку сільських територій".

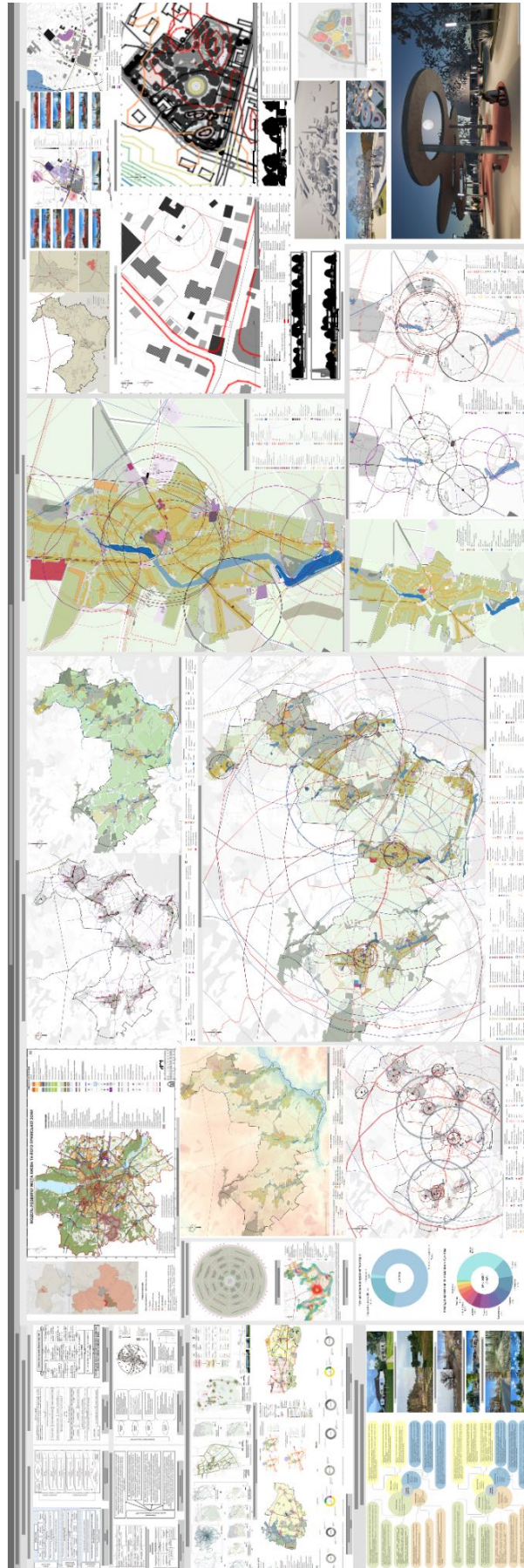

Ілюстрація до пунктів 2.1., 2.2. 3.1. “Комплексна оцінка досліджуваної території”, “Стратегічне моделювання перспективного просторового розвитку досліджуваної території”, “Реорганізація планування і забудови територій громади”

Ілюстрація до пунктів 2.3, 3.2., 3.3.. “Комплексна оцінка територій адміністративного центру громади села Бишів”, “Реорганізація планування і забудови територій адміністративного центру громади”, “Благоустрій та озеленення громадського центру в селі Бишів”

Ілюстрація загальної експозиції магістерської роботи

Ілюстрація 5 . Сертифікат «Global Trends in Science, Technology, and Economy»

Ілюстрація 6. Сертифікат VII науково-практична конференція КНУБА «Містобудування: проблеми і перспективи розвитку»

Tue May 13 11:45:06 EEST 2025, Покотило Костянтин Михайлович, Київський національний університет будівництва і архітектури

Anti-Plagiarism v-15.274 Educational

Максимальное совпадение с одним документом 2.0%

Словари проверки: en_US, ru_RU, ua_UA. Ошибок в документах: 11%

ID: 241071 Название: ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ БИШІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ Добавлено в БД: 2025-05-13 Авторы: Вінніченко Софія Юрійвна Руководители: Зінов'єва Олена Сергіївна Консультанты: Оponentы:	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
	242620	3372	16759 (7%)	237 (7%)

Источник плагиата

ID	Описание	Наличие плагиата в документе	
		Символы	Лексемы

Довідка про перевірку на плагіат